

Raport podsumowujący obywatelski monitoring sposobu prezentowania kandydatów na urząd Prezydenta RP: II tura wyborów prezydenckich

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

GŁÓWNE WYDANIA TELEWIZYJNYCH SERWISÓW INFORMACYJNYCH
„WIADOMOŚCI” TVP1, „FAKTÓW” TVN I „WYDARZEŃ” POLSATU
W OKRESIE: 29.06.2020-11.07.2020

MATEUSZ BARTOSZEWICZ, WIKTOR NOWAK, DAGMARA SIDYK, MARLENA SZTYBER

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
Nota metodologiczna	3
Wyniki monitoringu	5
„Wiadomości” (TVP1)	5
„Fakty” (TVN)	8
„Wydarzenia” (Polsat)	11
Zestawienia zbiorcze	14
Sposób prezentowania kandydatów	17
Opis i zestawienie ram interpretacyjnych – Andrzej Duda	19
Opis i zestawienie ram interpretacyjnych – Rafał Trzaskowski	27
Opis poszczególnych ram interpretacyjnych – Andrzej Duda	36
Opis poszczególnych ram interpretacyjnych – Rafał Trzaskowski	41
Zestawienie cytatów i opisów prezentacji wizualnej – Andrzej Duda	46
Zestawienie cytatów i opisów prezentacji wizualnej – Rafał Trzaskowski	63
Podsumowanie	83

WSTĘP

Niniejszy raport jest podsumowaniem obywatelskiego monitoringu zawartości audycji informacyjnych trzech stacji telewizyjnych (TVP1, TVN, Polsat) pod kątem sposobu przedstawienia kandydatów na urząd Prezydenta RP w okresie dwóch tygodni poprzedzających ciszę wyborczą przed drugą turą wyborów prezydenckich (tj. od 29 czerwca do 11 lipca 2020 roku). Raport jest kontynuacją badania dotyczącego monitoringu telewizyjnych serwisów informacyjnych, przeprowadzonego przez Instytut Dyskursu i Dialogu na dwa tygodnie przed I turą wyborów prezydenckich w 2020 r. (zobacz raport na [stronie internetowej Instytutu](#)).

Celem przeprowadzonej analizy było uzyskanie odpowiedzi na pytania badawcze dotyczące komunikacji serwisów informacyjnych w kontekście drugiej tury kampanii prezydenckiej. Postawiono następujące pytania:

- 1) jaka jest ekspozycja kandydatów na urząd Prezydenta RP w polskich serwisach informacyjnych?
- 2) w jaki sposób polskie serwisy informacyjne przedstawiały kandydatów na urząd Prezydenta RP?
- 3) czy odnotowano negatywny/pozytywny wizualny sposób prezentacji kandydatów na urząd Prezydenta RP?

Opracowanie dotyczące wyborów prezydenckich powstało dzięki pracy osiemnaściorga Wolontariuszy i Wolontariuszek Instytutu Dyskursu i Dialogu.

Monitoring prowadzony pod hasłem #PatrzyMY i #SprawdzaMY został objęty Honorowym Patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich Adama Bodnara. Początkowo inicjatywa monitoringu mediów miała być realizowana przez wiele organizacji pozarządowych pod wspólnym szyldem RPO, jednak ze względu na pandemię koronawirusa w Polsce, a także niepewność co do daty i sposobu przeprowadzenia wyborów prezydenckich w 2020 roku, monitoring został zrealizowany w okrojonej formie samodzielnie przez Instytut Dyskursu i Dialogu.

Prowadzona obywatelska analiza telewizyjnych serwisów informacyjnych w zakresie ekspozycji kandydatów na urząd Prezydenta RP wpisuje się w nurt monitoringu kampanii wyborczych, prowadzonego przez [Krajową Radę Radiofonii i Telewizji w ramach kontroli nadawców](#).

NOTA METODOLOGICZNA

Analiza przeprowadzona została na próbie 39 głównych wydań serwisów informacyjnych trzech stacji telewizyjnych, emitowanych w okresie pomiędzy pierwszą a drugą turą wyborów (tj. od 29 czerwca do 11 lipca 2020 roku).

W badaniu uwzględniono następujące audycje:

- „Wydarzenia” Polsatu o 18:50 (stacja Polsat i Polsat News);
- „Fakty” TVN o 19:00 (stacja TVN);
- „Wiadomości” TVP o 19:30 (TVP1 i TVP Info).

Stacje zostały dobrane celowo ze względu na ich największą popularność (zob. [wyniki oglądalności w I półroczu 2020 r.](#)), a także szeroki zakres oddziaływania.

W ramach niniejszego monitoringu przyjęte zostały następujące zasady (tożsame z metodologią przyjętą podczas monitoringu I tury wyborów):

1. Każde wydanie serwisu informacyjnego było analizowane z taką samą starannością i według tych samych kryteriów, niezależnie od tego, czy zostało wyemitowane przez nadawcę publicznego czy prywatnego.
2. W odniesieniu do każdego kandydata ubiegającego się o urząd Prezydenta RP stosowane były te same kryteria monitorowania w trzech zakresach:
 - ✓ mierzenie czasu poświęconego na prezentację wizerunku kandydata (czas, w którym wizerunek danego kandydata jest prezentowany na ekranie - mierzony w sekundach);
 - ✓ wypisywanie wszystkich słownych określeń, wyrażnie negatywnych bądź wyrażnie pozytywnych, występujących z nazwiskiem kandydata lub w sposób odwołujący się do niego (niezależnie od tego, kto je wypowiedział);
 - ✓ odnotowywanie wszystkich sytuacji, w których kandydat został zaprezentowany wizualnie w sposób wyrażnie negatywny bądź wyrażnie pozytywny, w wyniku intencjonalnego doboru kadrów przez twórcę materiału.
3. Monitoringu dokonywała nieodpłatnie grupa 18 Wolontariuszy i Wolontariuszek przeszkolonych w zakresie analizy przekazów medialnych we wcześniejszych działaniach INDID.
4. Każdy z analityków miał przydzielane serwisy do analizy zgodnie z zasadą różnorodności w taki sposób, aby monitorować przynajmniej dwukrotnie każdy serwis i dwukrotnie sposób prezentacji każdego kandydata w danym serwisie.
5. Pojedyncza analiza dotyczyła jednego kandydata na urząd Prezydenta RP. To samo wydanie było analizowane przez dwóch koderów, lecz pod kątem innego polityka.

Materiał badawczy został zakodowany w obserwacje, na które, oprócz czasu prezentacji kandydatów, składały się:

- ✓ cytaty wyraźnie negatywne bądź wyraźnie pozytywne, występujące z nazwiskiem kandydata lub odwołujące się do niego (niezależnie od tego, kto je wypowiedział);
- ✓ opisy wszystkich odnotowanych sytuacji, w których kandydat został wizualnie zaprezentowany w sposób wyraźnie negatywny bądź wyraźnie pozytywny, w wyniku intencjonalnego doboru kadrów przez twórcę materiału.

Następnie, wszystkie jednostki obserwacji zawierające „cytaty” oraz „opisy sytuacji wizualnej” w sposób indukcyjny zostały zaklasyfikowane do odpowiednich ram interpretacyjnych – zaproponowanych jako kategorie z jednej strony możliwie wąskie i odrębne tematycznie, a z drugiej jako klasyfikacje stanowiące odpowiednio wysoki wspólny mianownik treściowy dla badanych treści.

Dla „cytatów” odnotowano **ramy pozytywne**: Faworyt wyborców, Prezydent wrażliwy społecznie; Skuteczny i wiarygodny polityk; Prezydent gwarantujący stabilizację i rozwój; Mąż stanu; Prezydent dający wolność; Przyjaciół Donalda Trumpa; Prezydent wszystkich Polaków; Prezydent niezależny, niepartyjny; obrońca samorządności; Kandydat entuzjastyczny; Prezydent stojący po stronie wartości; Prezydent zmiany; Przeciwnik podwyżki podatków; Kandydat ze wsparciem rodziny.

Dla „cytatów” odnotowano **ramy negatywne**: Partyjny, podległy prezydent; Dzielnicy Polaków ideolog; Prezydent antyszczepionkowiec; Prezydent na drodze do porażki; Ułaskawiający pedofila; Prezydent niewrażliwy społecznie; Strachliwy prezydent; Prezydent niespełniający obietnic; Prezydent lawirant; Kandydat niewiarygodny; Kandydat nieudaczny; Kandydat kłótniwy; Kandydat liberalnych elit; Kandydat dzielący Polaków; Kandydat lekceważący ludzi; Kandydat antypolski; Kandydat strachliwy; Kandydat bez programu; Kandydat antyklerykalny; Kandydat sprzyjający złodziejom; Kandydat ideolog lewicy.

Dla „opisów sytuacji wizualnej” odnotowano **ramy pozytywne**: Faworyt wyborców; Kandydat pomagający obywatelom; Kandydat ze wsparciem rodziny; Mąż stanu; Kandydat młodych ludzi.

Dla „opisów sytuacji wizualnej” odnotowano **ramy negatywne**: Kandydat niebędący faworytem wyborców; Kandydat nieporadny; Kandydat ułaskawiający pedofila; Kandydat ignorujący; Kandydat bez wsparcia wyborców; Kandydat arogancki; Kandydat elit; Kandydat ideologiczny; Kandydat niesamodzielny; Kandydat dzielący Polaków; Kandydat niepoważny.

W końcowej fazie badania liczebność zastosowania poszczególnych ram interpretacyjnych dla poszczególnych programów informacyjnych została w sposób ilościowy porównana i przedstawiona w przystępnej formie graficznej.

WYNIKI MONITORINGU

Pierwsza część raportu poświęcona została ekspozycji Andrzeja Dudy i Rafała Trzaskowskiego w materiałach telewizyjnych serwisów informacyjnych w okresie od 29 czerwca do 11 lipca 2020 roku. Kluczowym elementem monitoringu było zmierzenie czasu poświęconego każdemu z kandydatów w analizowanych audycjach. Zebrane dane przedstawione zostały w podziale na programy trzech stacji telewizyjnych, tj. TVP1 („Wiadomości”), TVN („Fakty”) i Polsat („Wydarzenia”).

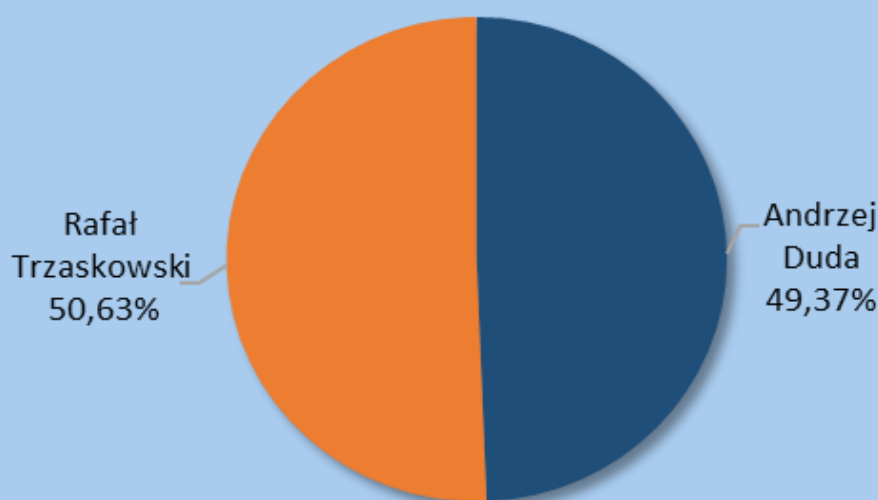
„Wiadomości” (TVP1)

Zestawienie czasu poświęconego w analizowanych dniach na ekspozycję kandydatów oraz czasu ekspozycji kandydatów w stosunku do łącznego czasu trwania wydań „Wiadomości” przedstawiono w formie tabelarycznej (tabela 1).

Kandydat	Czas ekspozycji kandydata w „Wiadomościach” (HH:MM:SS)	Czas trwania wszystkich analizowanych wydań „Wiadomości” (HH:MM:SS)	Czas ekspozycji kandydata w stosunku do łącznego czasu trwania wszystkich analizowanych wydań „Wiadomości” (w proc.)
Andrzej Duda	00:53:10	08:07:59	10,90%
Rafał Trzaskowski	00:54:32		11,18%
Suma	01:47:42		

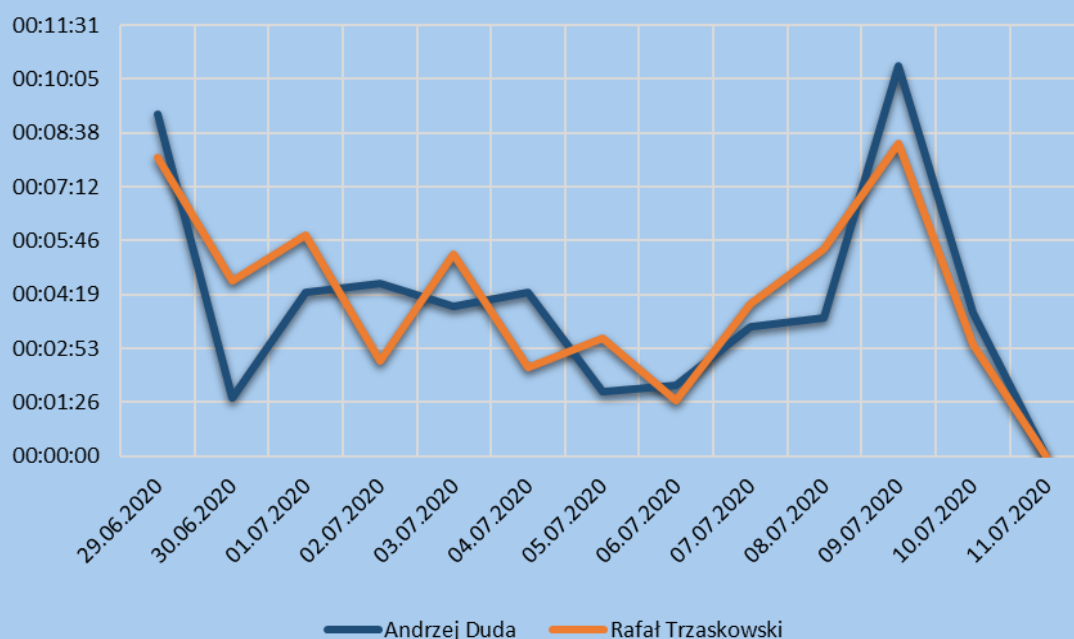
Tabela 1. Zestawienie czasu poświęconego na ekspozycję kandydatów oraz czasu ekspozycji kandydatów w stosunku do łącznego czasu trwania „Wiadomości” (TVP1) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Czas ekspozycji kandydatów – Andrzeja Dudy i Rafała Trzaskowskiego – w analizowanym serwisie informacyjnym wyniósł łącznie 1 godzinę, 47 minut i 42 sekundy. Świadczy to o dużym zainteresowaniu ekspozycją kandydatów we flagowym serwisie informacyjnym nadawcy publicznego (stanowiła ona 22,07 proc. łącznego czasu trwania wszystkich analizowanych wydań „Wiadomości”). Co ciekawe, czas poświęcony obydwu kandydatom był podobny - różnica wynosiła jedynie 1 minutę i 22 sekundy. Należy uznać, że „Wiadomości” w równy sposób podzieliły czas antenowy na dwóch kandydatów, co zilustrowano na wykresie 1. Była to jednak skrajnie różna prezentacja kandydatów, o czym można przeczytać w drugiej części raportu.

Wykres 1. Procent czasu poświęconego na ekspozycję kandydata względem czasu poświęconego wszystkim kandydatom w „Wiadomościach” (TVP1) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

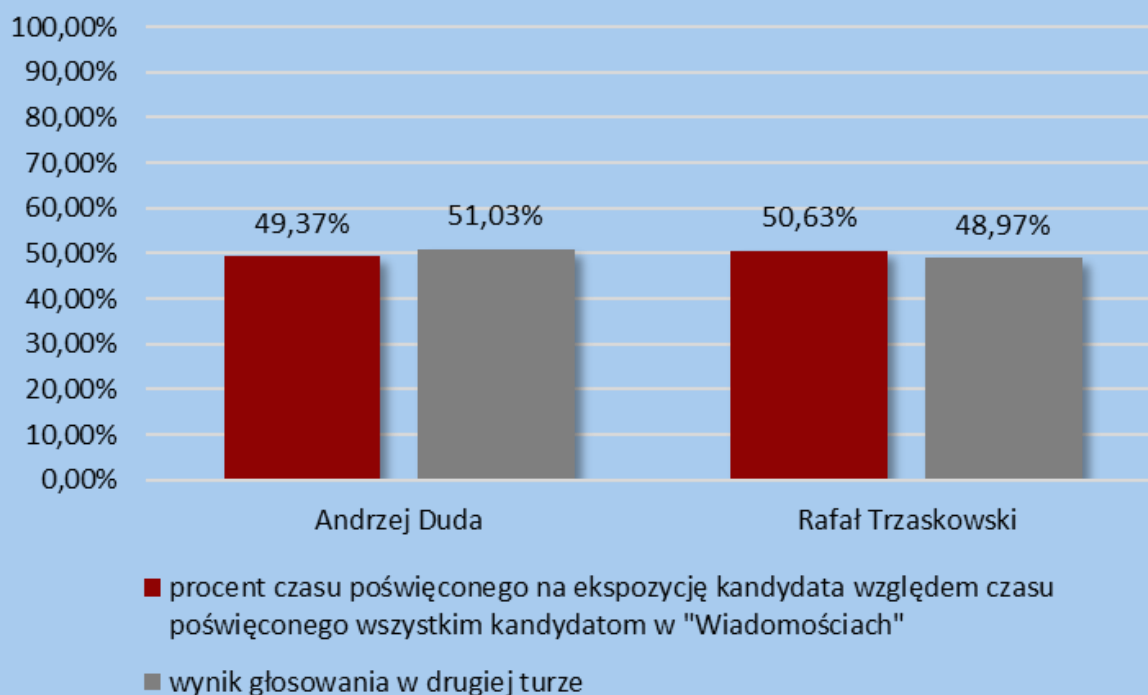
Wyniki badania wskazały, że treści dotyczące Rafała Trzaskowskiego zajęły ponad połowę czasu poświęconego na prezentację kandydatów ubiegających się o urząd Prezydenta RP w serwisie informacyjnym „Wiadomości” (50,63 proc.). Niewiele mniej, bo 49,37 proc. czasu, poświęcono Andrzejowi Dudzie. Zauważalna jest wyraźna zmiana w stosunku do dwóch ostatnich tygodni przed głosowaniem 28 czerwca, kiedy to obecny Prezydent był najdłużej eksponowanym kandydatem (zobacz [raport tutaj](#)).

Wykres 2. Dzienna ekspozycja kandydatów w „Wiadomościach” (TVP1) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Interesująco prezentuje się zestawienie poziomów dziennych ekspozycji kandydatów (wykres 2). Ilustruje ono wzrosty i spadki czasu antenowego poświęconego Andrzejowi Dudzie i Rafałowi Trzaskowskiemu na przestrzeni dwóch tygodni II tury kampanii wyborczej. Kluczowym momentem były ostatnie dni kampanii, szczególnie 9 lipca, kiedy to poziomy ekspozycji kandydatów były najwyższe.

Warte uwagi jest również zestawienie oficjalnych wyników wyborów z proporcją czasu przeznaczanego na konkretnego kandydata u nadawcy publicznego.

Wykres 3. Zestawienie oficjalnych, procentowych wyników wyborów z procentem czasu poświęconego na ekspozycję kandydata w „Wiadomościach” (TVP1) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Zestawienie to (wykres 3) przyjmuje raczej charakter poglądowej ciekawostki, niż dogłębnych, porównawczych analiz statystycznych. Pokazuje jednak *post factum*, którego z kandydatów nadawca publiczny prezentował nadmiernie, a którego niewystarczająco, w stosunku do realnie uzyskanego w wyborach poparcia społecznego. Różnice procentowe, zarówno między czasem poświęconym na ekspozycję kandydata, jak i wynikiem głosowania w drugiej turze, są niewielkie i nie przekraczają dwóch punktów procentowych. Dla „Wiadomości” (TVP1) w przypadku Andrzeja Dudy odnotowano „niedoszacowanie” punktów procentowych (-1,66 p.p.), tymczasem w przypadku Rafała Trzaskowskiego wystąpiło „przeszacowanie” na tym polu (+1,66 p.p.).

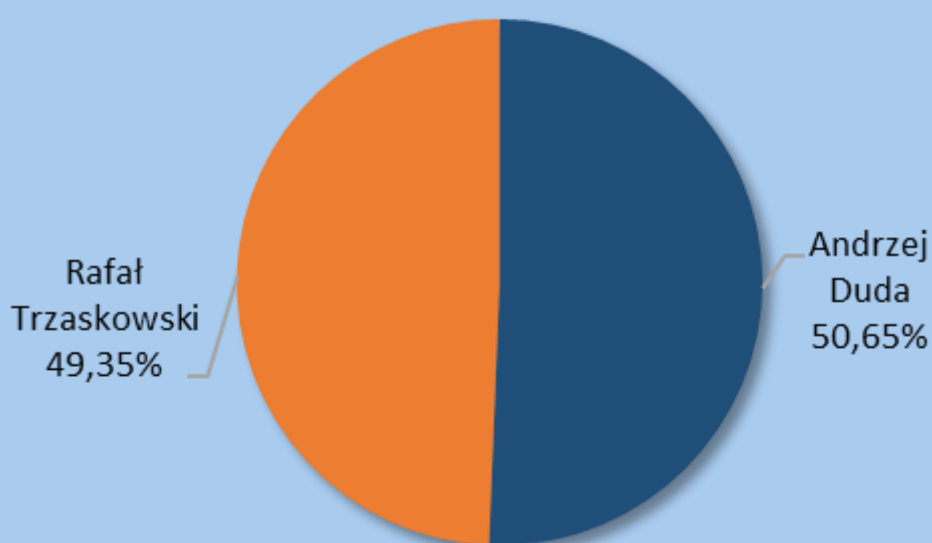
„Fakty” (TVN)

Podobnie, jak w przypadku pierwszego z analizowanych serwisów informacyjnych, zestawienie czasu poświęconego w analizowanych dniach na ekspozycję kandydatów oraz czasu ekspozycji kandydatów w stosunku do łącznego czasu trwania wydań „Faktów” przedstawione zostało w formie tabelarycznej (tabela 2).

Kandydat	Czas ekspozycji kandydata w „Faktach” (HH:MM:SS)	Czas trwania wszystkich analizowanych wydań „Faktów” (HH:MM:SS)	Czas ekspozycji kandydata w stosunku do łącznego czasu trwania wszystkich analizowanych wydań „Faktów” (w proc.)
Andrzej Duda	00:50:01	05:39:20	14,74%
Rafał Trzaskowski	00:48:44		14,36%
suma	01:38:45		

Tabela 2. Zestawienie czasu poświęconego na ekspozycję kandydatów oraz czasu ekspozycji kandydatów w stosunku do łącznego czasu trwania „Faktów” (TVN) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

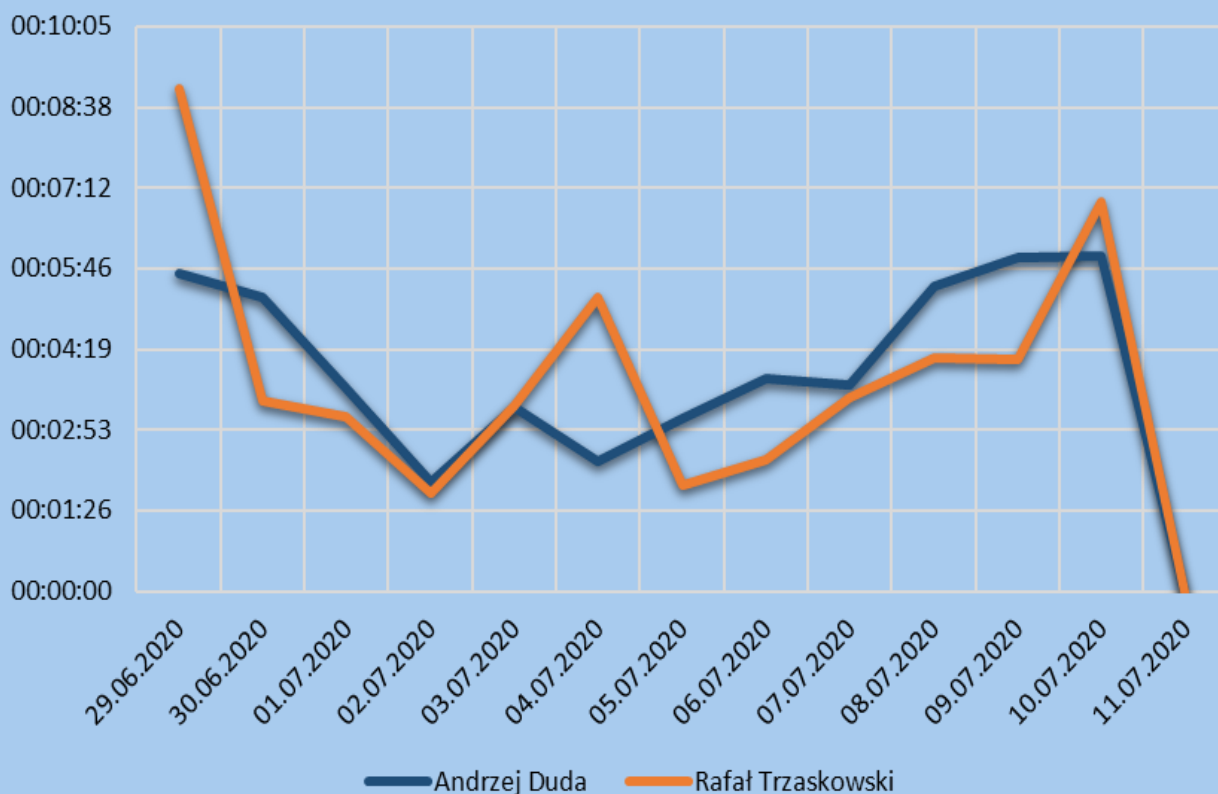
Wyniki badania wskazują, że różnica w czasie prezentacji Andrzeja Dudy i Rafała Trzaskowskiego w serwisie informacyjnym stacji TVN była niewielka i wynosiła 1 minutę 17 sekund. Czas ekspozycji każdego z kandydatów w stosunku do łącznego czasu trwania „Faktów” był do siebie zbliżony i nie przekraczał 15 procent (odpowiednio: 14,74 proc. i 14,36 proc.). Obrazowo przedstawia to wykres 4.

Wykres 4. Procent czasu poświęconego na ekspozycję kandydata względem czasu poświęconego wszystkim kandydatom w „Faktach” (TVN) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Podobnie, jak odnotowano to w przypadku serwisu informacyjnego nadawcy publicznego, „Fakty” równomiernie podzieliły czas poświęcony kandydatom na urząd Prezydenta RP. Różnica pomiędzy Andrzejem Dudą a Rafałem Trzaskowskim była minimalna i wyniosła niewiele - ponad jeden punkt procentowy (49,35 proc. do 50,65 proc.).

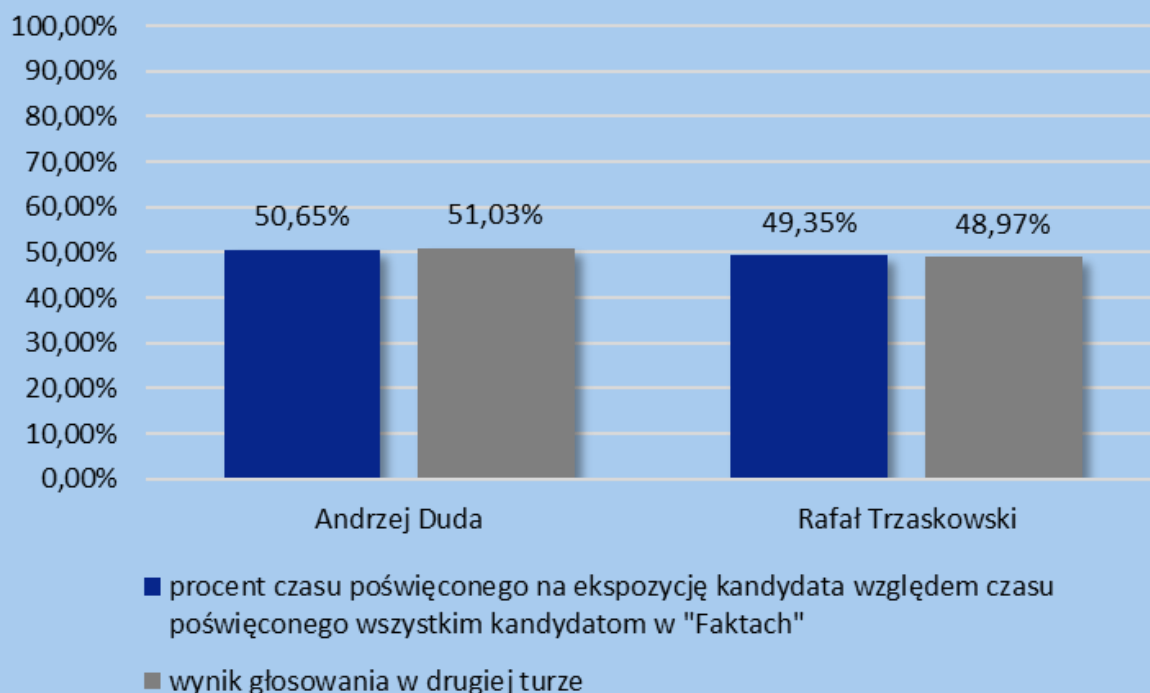
Dzienną ekspozycję kandydatów przedstawia wykres 5.

Wykres 5. Dzienna ekspozycja kandydatów w „Faktach” (TVN) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

W przypadku „Faktów” (TVN) trudno mówić o stałej, dwutygodniowej tendencji. Na początku badanego okresu ekspozycja kandydatów w kolejnych wydaniach serwisu spadała, by następnie, po 2 lipca, znacznie wzrosnąć. W tym okresie odnotowano kolejny punkt szczytowy w przypadku Rafała Trzaskowskiego (w dn. 4 lipca). Najwyższą ekspozycję dla tego kandydata odnotowano jednak w pierwszym dniu II tury kampanii, mimo kolejnego punktu szczytowego możliwego do zaobserwowania w dn. 10 lipca. W przypadku Andrzeja Dudy czas ekspozycji był wysoki zarówno w pierwszym, jak i ostatnim dniu kampanii, tj. tuż przed rozpoczęciem się ciszy wyborczej. Najniższą ekspozycję urzędującego Prezydenta RP odnotowano w dn. 2 lipca (podobnie jak w przypadku Rafała Trzaskowskiego).

Zestawienie proporcji czasu poświęconego na prezentację kandydatów z ich wynikiem osiągniętym w I turze wyborów prezydenckich zostało zaprezentowane na wykresie 6.

Wykres 6. Zestawienie oficjalnych, procentowych wyników wyborów z procentem czasu poświęconego na ekspozycję kandydata w „Faktach” (TVN) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Powyższe zestawienie przyjmuje raczej charakter pogładowej ciekawostki, niż dogłębnych, porównawczych analiz statystycznych. Pokazuje jednak *post factum*, którego z kandydatów „Fakty” (TVN) prezentowały nadmiernie, a którego niewystarczająco, w stosunku do uzyskanego w wyborach poparcia społecznego. W przypadku „Faktów” różnice procentowe pomiędzy czasem poświęconym na ekspozycję kandydata a oficjalnym wynikiem głosowania w drugiej turze są niewielkie i nie przekraczają 1 punktu procentowego. W przypadku Andrzeja Dudy odnotowano minimalne „niedoszacowanie” punktów procentowych (-0,38 p.p.), tymczasem w wypadku Rafała Trzaskowskiego wystąpiło minimalne „przeszacowanie” na tym polu (+0,38 p.p.).

„Wydarzenia” (Polsat)

Długość prezentacji poszczególnych kandydatów w trzecim z monitorowanych serwisów informacyjnych w omawianym okresie zaprezentowano w tabeli 3.

Kandydat	Czas ekspozycji kandydata w „Wydarzeniach” (HH:MM:SS)	Czas trwania wszystkich analizowanych wydań „Wydarzeń” (HH:MM:SS)	Czas ekspozycji kandydata w stosunku do łącznego czasu trwania wszystkich analizowanych wydań „Wydarzeń” (w proc.)
Andrzej Duda	00:38:39	07:51:30	8,20%
Rafał Trzaskowski	00:41:09		8,73%
suma	01:19:48		

Tabela 3. Zestawienie czasu poświęconego na ekspozycję kandydatów oraz czasu ekspozycji kandydatów w stosunku do łącznego czasu trwania „Wydarzeń” (Polsat) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

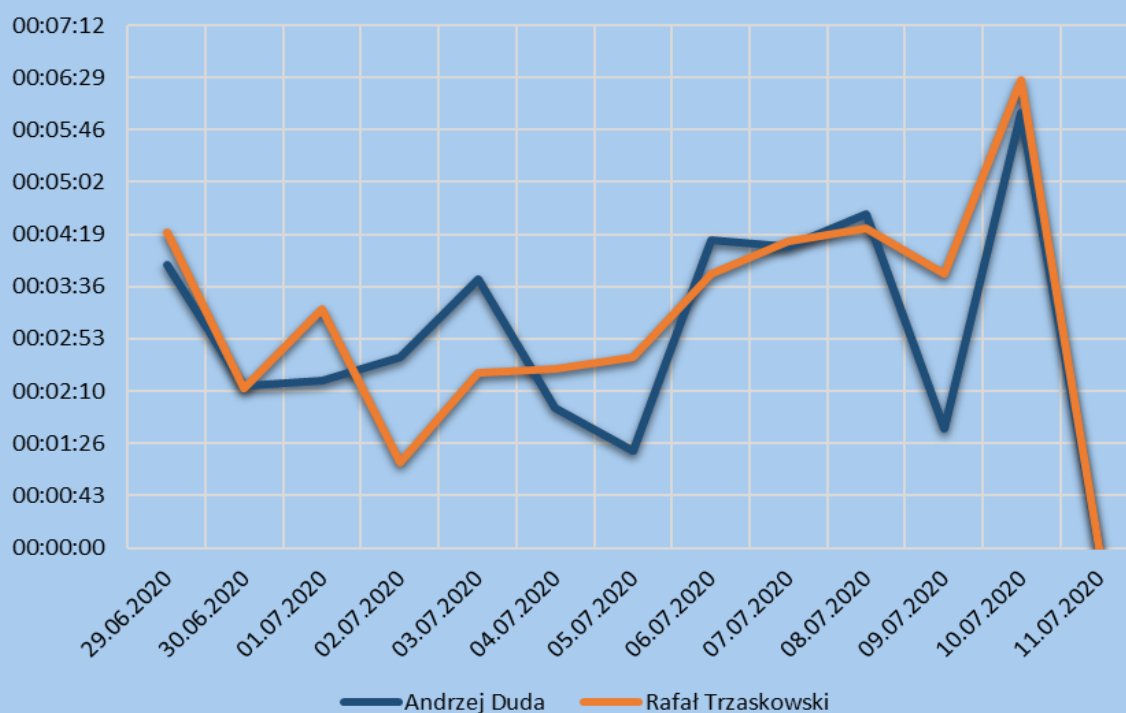
„Wydarzenia” w ciągu dwóch tygodni poprzedzających głosowanie w II turze wyborów prezydenckich poświęciły niemal 39 minut na prezentację wizerunku obecnego Prezydenta RP Andrzeja Dudy. Więcej, bo ponad 41 minut, poświęcono Rafałowi Trzaskowskiemu.

To samo zestawienie w ujęciu procentowym zostało zaprezentowane na wykresie 7.

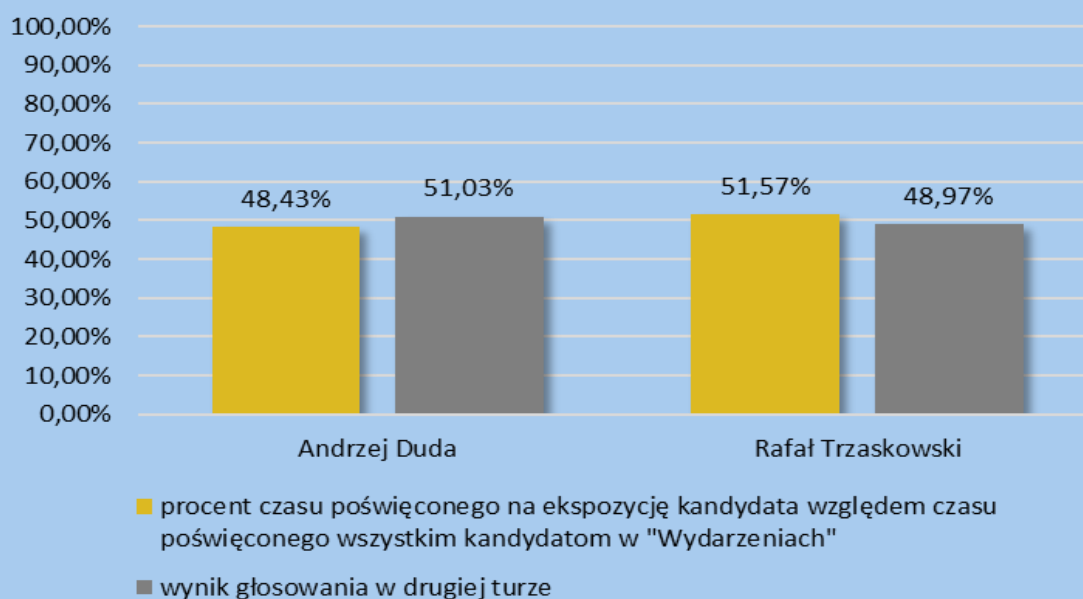
Wykres 7. Procent czasu poświęconego na ekspozycję kandydata względem czasu poświęconego wszystkim kandydatom w „Wydarzeniach” (Polsat) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Niemal 52 proc. czasu przeznaczonego na wszystkich kandydatów „Wydarzenia” poświęciły Rafałowi Trzaskowskiemu. Ekspozycja Andrzeja Dudy we flagowym serwisie informacyjnym Polsatu wyniosła 48,43 proc.

Wykres 8. Dzienna ekspozycja kandydatów w „Wydarzeniach” (Polsat) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Najwyższa dzienna ekspozycja obydwu kandydatów osiągnięta została ostatniego dnia kampanii wyborczej, tj. 10 lipca 2020 r. (każdy powyżej 5 minut 46 sekund). Podobnie jak w przypadku poprzednich analizowanych serwisów informacyjnych, w ramach „Wydarzeń” nie występowała jedna, stała tendencja. Innymi słowy - ekspozycja kandydatów malała i rosła w poszczególnych dniach, tak jak zaprezentowano na wykresie 8.

Wykres 9. Zestawienie oficjalnych, procentowych wyników wyborów z procentem czasu poświęconego na ekspozycję kandydata w „Wydarzeniach” (Polsat) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Podobnie jak w przypadku analogicznego zestawienia dla „Wiadomości” i „Faktów”, przedstawione na wykresie 9. zestawienie ma charakter poglądowej ciekawostki pozwalającej zobrazować, którego z kandydatów ten nadawca zaprezentował nadmiernie, a którego niewystarczająco, w stosunku do uzyskanego w wyborach poparcia społecznego. „Wydarzenia” poświęciły w swoich wydaniach więcej czasu Rafałowi Trzaskowskiemu, którego poparcie w drugiej turze wyborów prezydenckich było niższe od obecnie urzędującego prezydenta. W przypadku Andrzeja Dudy odnotowano wyraźne „niedoszacowanie” punktów procentowych (-2,6 p.p.), tymczasem w wypadku Rafała Trzaskowskiego wystąpiło „przeszacowanie” na tym polu (+2,6 p.p.).

Zestawienia zbiorcze

Zaprezentowana analiza pozwala na przedstawienie zestawienia zbiorczego, które umożliwia porównanie czasu przeznaczonego na prezentację poszczególnych kandydatów na urząd Prezydenta RP w podziale na analizowane serwisy informacyjne (tabela 4). Zauważalne jest, że w „Wiadomościach” odnotowano najdłuższy czas ekspozycji obydwu kandydatów, jednak może to wynikać z czasu trwania serwisu informacyjnego nadawcy publicznego, który jest najdłuższy z trzech audycji analizowanych w badaniu.

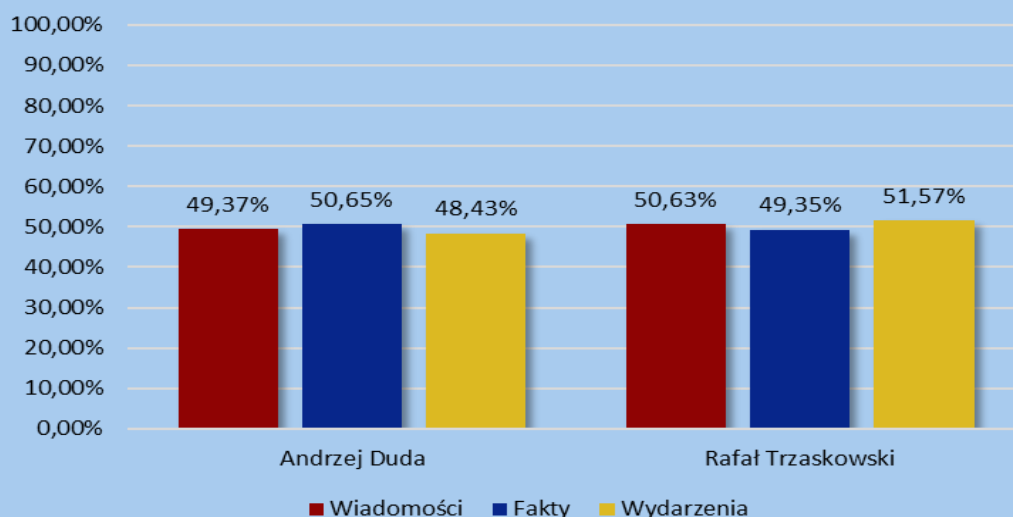
Kandydat	„Wiadomości” (TVP1)	„Fakty” (TVN)	„Wydarzenia” (Polsat)	suma
Andrzej Duda	00:53:10	00:50:01	00:38:39	02:21:50
Rafał Trzaskowski	00:54:32	00:48:44	00:41:09	02:24:25
czas ekspozycji wszystkich kandydatów:	01:47:42	01:38:45	01:19:48	04:46:15

Tabela 4. Zestawienie czasu poświęconego na ekspozycję kandydatów w „Wiadomościach” (TVP1), „Faktach” (TVN) i „Wydarzeniach” (Polsat) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Analizując powyższe zestawienie (tabela 4), należy zwrócić uwagę, że:

- ✓ Andrzej Duda częściej niż Rafał Trzaskowski był przedstawiany w „Faktach”, natomiast rzadziej w „Wiadomościach” i „Wydarzeniach”;
- ✓ trzy analizowane serwisy informacyjne poświęciły znaczną ilość czasu na ekspozycję kandydatów – łącznie 4 godziny 46 minut i 15 sekund.

Zbiorcze ujęcie procentowe zilustrowano na wykresie 10., który zawiera zestawienie proporcji czasu poświęconego na poszczególnych kandydatów w trzech analizowanych serwisach informacyjnych.

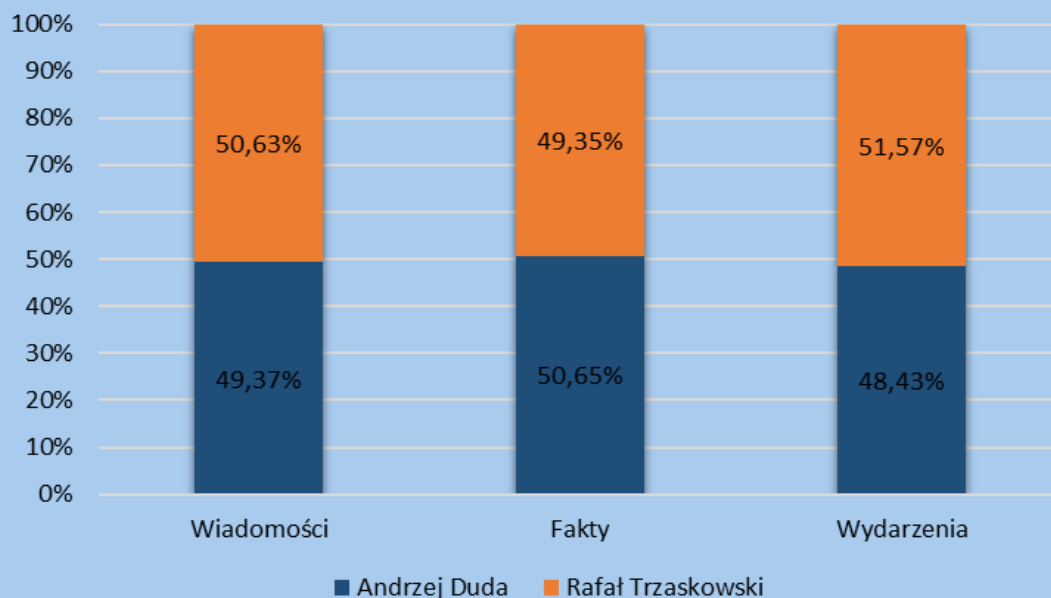

Wykres 10. Czas poświęcony na prezentację kandydata w % względem czasu poświęconego wszystkim kandydatom w danym serwisie - zestawienie zbiorcze - kandydaci (29.06.2020-11.07.2020).

Zestawienie to wskazuje, że ekspozycja kandydatów w serwisach informacyjnych była na podobnym poziomie. Zarówno przedstawienie Rafała Trzaskowskiego, jak i Andrzeja Dudy ważyło

się w okolicach 50 proc. Serwisy informacyjne w niemalże równy sposób podzieliły czas ekspozycji pomiędzy dwóch kandydatów ubiegających się o urząd Prezydenta RP w II turze wyborów.

Do podobnych wniosków prowadzi analiza wykresu 11.

Wykres 11. Zestawienie czasu poświęconego na ekspozycję kandydatów względem czasu poświęconego wszystkim kandydatom w „Wiadomościach” (TVP1), „Faktach” (TVN) i „Wydarzeniach” (Polsat) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Kluczowym aspektem dokonywanego monitoringu był czas poświęcony każdemu z kandydatów na urząd Prezydenta RP w trakcie wydania serwisu. W tabeli 5. zaprezentowano dokładny czas prezentacji kandydatów we wszystkich wydaniach analizowanych serwisach w kolejności: od najrzadziej do najczęściej eksponowanego w ciągu dwóch ostatnich tygodni kampanii prezydenckiej w II turze:

Kandydat	Czas ekspozycji kandydata we wszystkich wydaniach analizowanych serwisach informacyjnych (HH:MM:SS)	Czas ekspozycji kandydata w stosunku do łącznego czasu trwania wszystkich wydań analizowanych serwisów informacyjnych (w proc.)
Andrzej Duda	02:21:50	10,92%
Rafał Trzaskowski	02:24:25	11,12%

Tabela 5. Ekspozycja kandydatów w „Wiadomościach” (TVP1), „Faktach” (TVN) i „Wydarzeniach” (Polsat) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

Jak wynika z tego zestawienia, analizowane serwisy informacyjne poświęciły więcej czasu Rafałowi Trzaskowskiemu, jednak różnica była niewielka (11,12 proc. do 10,92 proc. czasu ekspozycji kandydata w stosunku do łącznego czasu trwania wszystkich wydań analizowanych serwisów informacyjnych). Różnicę procentową ilustruje także wykres 12.

Wykres 12. Procent czasu poświęconego na ekspozycję kandydata względem czasu poświęconego wszystkim kandydatom w „Wiadomościach” (TVP1), „Faktach” (TVN) i „Wydarzeniach” (Polsat) w dn. 29.06-11.07.2020 r.

SPOSÓB PREZENTOWANIA KANDYDATÓW

Drugim elementem monitoringu wiodących telewizyjnych serwisów informacyjnych, oprócz mierzenia czasu poświęconego na prezentowanie kandydatów na urząd Prezydenta RP, była analiza sposobów ich szczególnie pozytywnego albo negatywnego prezentowania – zarówno w warstwie słownej, jak i wizualnej. Poniżej przytoczone zostały zestawienia ram interpretacyjnych, a na końcu tej części raportu – cytaty i obserwacje, na podstawie których powstały ramy, w odniesieniu do obu kandydatów.

Warto w tym miejscu przypomnieć ważne zastrzeżenie metodologiczne, mówiące o tym, że negatywne bądź pozytywne określenie słowne kandydata było odnotowywane przez analityków niezależnie od tego, czyjego dokładnie autorstwa były to słowa. Można zatem wyróżnić co najmniej kilka możliwości w tym zakresie:

- ✓ kandydat mówi sam o sobie;
- ✓ o kandydacie wypowiada się inny kandydat;
- ✓ dziennikarz (twórca materiału i narrator lub prezenter serwisu) mówi o kandydacie;
- ✓ ekspert-komentator mówi o kandydacie;
- ✓ określenie pojawia się na belce zapowiadającej materiał (tzw. pasku);
- ✓ tzw. „zwykły przechodzień” mówi coś o kandydacie (fragment sondy ulicznej);
- ✓ o kandydacie wypowiada się inny polityk z obozu kandydata bądź przeciwnego;
- ✓ o kandydacie wypowiada się inna osoba niewymieniona powyżej.

Jak widać statusy tych wypowiedzi mogą być różne, jednak na potrzeby monitoringu postanowiono nie rozróżniać ich między sobą. Przyjęto założenie, że jeżeli twórca materiału lub wydawca serwisu uznał że należy daną wypowiedź umieścić w materiale, to była to jego/jej decyzja intencjonalna. Negatywne albo pozytywne określenie – aby zostać odnotowanym – musiało być stowarzyszone bezpośrednio z nazwiskiem kandydata lub z kontekstu wynikało jego oczywiste skojarzenie z danym kandydatem. W analizowanych serwisach pojawiały się również sytuacje, w których cytowano negatywną wypowiedź nt. kandydata głównie po to, żeby ukazać krytykujące go osoby w niekorzystnym świetle, a samego kandydata zaprezentować jako atakowanego. Nie odnotowano sytuacji, w których wypowiedź względem kandydata miała charakter ewidentnie sarkastyczny.

Analogicznie przebiegała analiza sposobu prezentacji wizualnej kandydatów. Tutaj odnotowywane były sytuacje wyraźnego prezentowania wizualnego kandydata w sposób korzystny albo niekorzystny. Ideą, która przyświecała temu aspektowi monitoringu, było założenie o decyzyjności w kwestii umieszczenia danych kadrów w materiale przez jego twórcę lub redakcję serwisu informacyjnego. Dobór ten może być bowiem bardziej lub mniej korzystny.

Wszystkie jednostki obserwacji zawierające „cytaty” oraz „opisy sytuacji wizualnej” zostały zaklasyfikowane do odpowiednich ram interpretacyjnych – zaproponowanych jako kategorie z jednej

strony możliwie wąskie i odrębne tematycznie, a z drugiej jako klasyfikacje, które łączy jedna wspólna prezentacja kandydata.

Analiza ramowania pozwoliła na rozpoznanie schematów interpretacyjnych służących do definiowania sposobów ekspozycji Rafała Trzaskowskiego i Andrzeja Dudy przez analizowane serwisy informacyjne na ostatniej prostej kampanii wyborczej, podczas II tury głosowania. Sposoby te, przejawiające się w odpowiednich ramach interpretacyjnych, miały istotny wpływ na narzucanie wyrazistej formuły dla działań politycznych podejmowanych wobec tychże osób – co wiązało się choćby z aktywnym udziałem obywateli w akcie wyborczym lub brakiem ich udziału w głosowaniu¹.

Występowanie poszczególnych ram interpretacyjnych dla poszczególnych programów informacyjnych zostało w sposób ilościowy porównane. **Celem porównań ilościowych było nie tyle zsumowanie bezwzględnej liczebności użycia określonych ram** (co ze względu na ograniczony i *nomen omen* organiczny charakter metodologii obywatelskich przekazów byłoby najprawdopodobniej niewykonalne), **co przede wszystkim porównanie występowania określonych ram pozytywnych albo negatywnych w stosunku do wszystkich odnotowanych przez wolontariuszy ram pozytywnych albo negatywnych dla kandydatów.**

Krótko rzecz ujmując –w tej części analizy postawiono następujące dwa, podstawowe pytania badawcze:

- za ile procent pozytywnego przekazu wobec kandydata odpowiada określona redakcja w odniesieniu do wszystkich dotyczących go ram pozytywnych?
- za ile procent negatywnego przekazu wobec kandydata odpowiada określona redakcja w odniesieniu do wszystkich dotyczących go ram negatywnych?

Następnie przeanalizowane zostały również szczegółowe zależności i różnice procentowe między występowaniem poszczególnych ram. Wyniki analiz zostały nie tylko szczegółowo opisane, ale i przedstawione w przystępnej formie graficznej.

¹ W głównym polu zainteresowania analizy ramowania są rozmaite schematy interpretacji. Klasyczną definicję framingu podał T. Gitlin: „trwałe wzorce poznania, interpretacji i prezentacji, selekcji, akcentowania i wykluczenia, za pomocą których twórcy symboli rutynowo organizują dyskurs”. W takim też rozumieniu analiza framingu została wykorzystana w niniejszym raporcie. Szerzej: E. Goffman, *Frame analysis. An essay on the organization of experience*, New York 1934; T. Gitlin, *The whole world is watching: Mass media in the making and unmaking of the new left*, Berkeley 1980; K. Franczak, *Analiza ramowania*, [w]: M. Czyżewski i in. (red.), *Analiza dyskursu publicznego. Przegląd metod i perspektyw badawczych*, Warszawa 2017, s. 145-173.

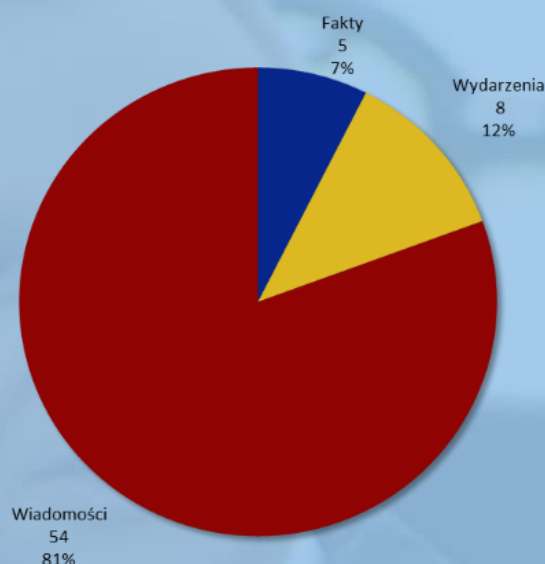
Opis i zestawienie ram interpretacyjnych – Andrzej Duda

Ramy pozytywne werbalne

Rama	Fakty	Wydarzenia	Wiadomości	Suma
Faworyt wyborców	2	2	16	20
Prezydent wrażliwy społecznie	1	3	12	16
Skuteczny i wiarygodny polityk	0	1	12	13
Prezydent gwarantujący stabilizację i rozwój	0	0	7	7
Mąż stanu	2	2	1	5
Prezydent dający wolność	0	0	4	4
Przyjaciel Donalda Trumpa	0	0	2	2
Suma	5	8	54	N = 67
Stosunek procentowy zastosowanych ram do N	$(5 / 67) \times 100\% = 7\%$	$(8 / 67) \times 100\% = 12\%$	$(54 / 67) \times 100\% = 81\%$	100%

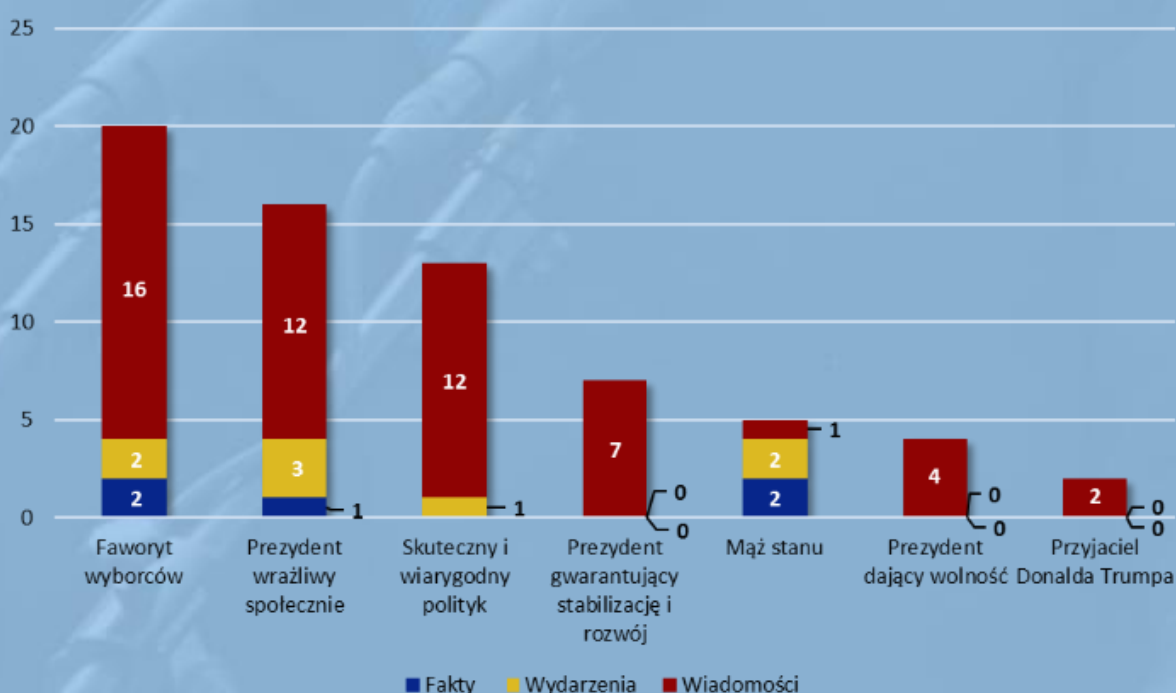
Tabela 6. Andrzej Duda: częstotliwość zastosowania pozytywnych, werbalnych ram interpretacyjnych w przyjętych w jednostkach obserwacji.

Na antenie „Wiadomości” (TVP 1) prezentowano aż 81 proc. wszystkich pozytywnych, werbalnych ram interpretacyjnych, które odnotowano w analizowanym materiale jako korzystne dla Andrzeja Dudy. Poziom pozytywnej ekspozycji słownej dla tego kandydata w „Wydarzeniach” (Polsat) i „Faktach” (TVN) był odpowiednio niższy, wynosząc kolejno 12 proc. i 7 proc. Obrazuje to wykres 13.

Wykres 13. Zastosowanie pozytywnych, werbalnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Andrzej Duda).

Po uwzględnieniu szczegółowego zestawienia wszystkich pozytywnych, werbalnych ram interpretacyjnych wobec Andrzeja Dudy (wykres 14) zauważyć można dwie tendencje. Po pierwsze – zaobserwowano wyraźną dominację liczbą ram: „Faworyt wyborców” oraz „Prezydent wrażliwy społecznie”. Ramy te występowały we wszystkich trzech analizowanych programach informacyjnych, jednakże z różnym natężeniem – największym w „Wiadomościach” i zdecydowanie niższym na antenie „Wydarzeń” i „Faktów”.

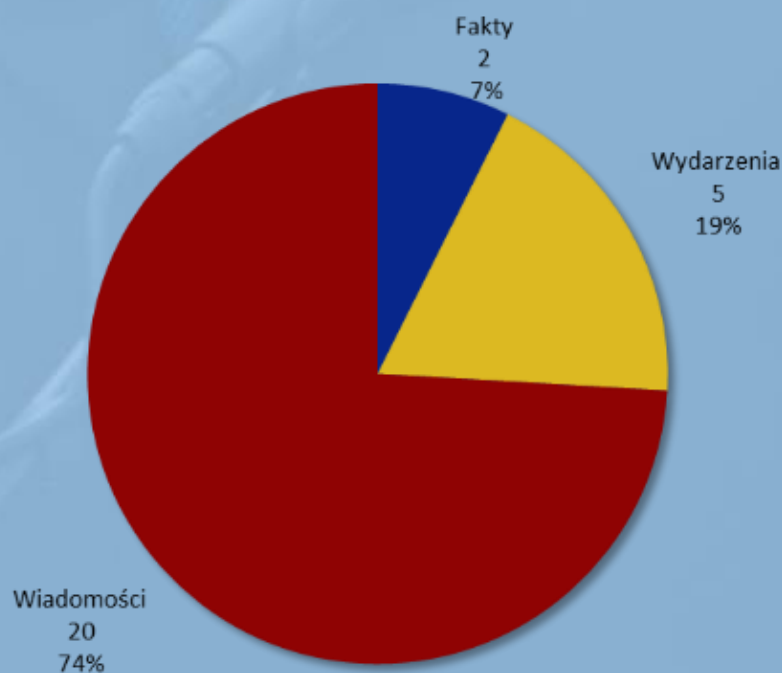
Wykres 14. Szczegółowe zestawienie pozytywnych, werbalnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Andrzej Duda).

Drugą istotną tendencją było zupełne niewystępowanie w „Faktach” ram określających Andrzeja Dudę jako „Skutecznego i wiarygodnego polityka”, „Prezydenta gwarantującego stabilizację i rozwój”, „Prezydenta dającego wolność” oraz „Przyjaciela Donalda Trumpa”. Trzy ostatnie ramy nie były również obecne na antenie „Wydarzeń”.

Ramy pozytywne wizualne

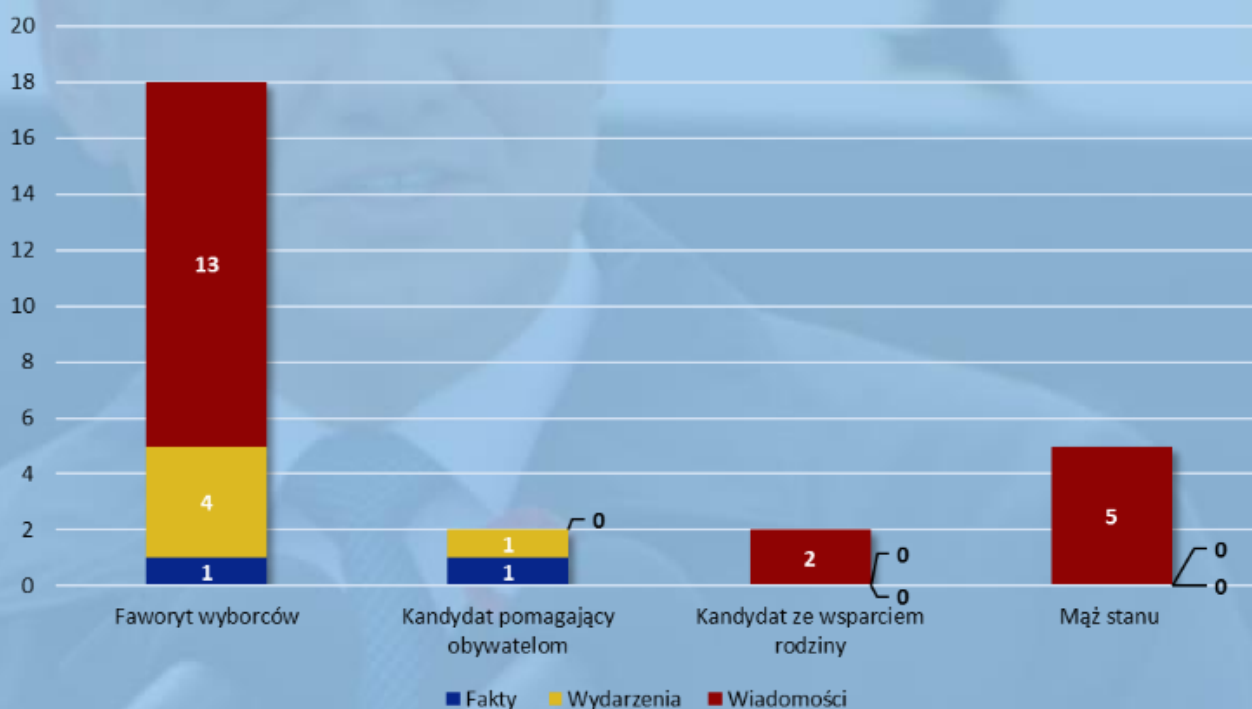
Rama	Fakty	Wydarzenia	Wiadomości	Suma
Faworyt wyborców	1	4	13	18
Kandydat pomagający obywatelom	1	1	0	2
Kandydat ze wsparciem rodziny	0	0	2	2
Mąż stanu	0	0	5	5
Suma	2	5	20	N = 27
Stosunek procentowy zastosowanych ram do N	$(2 / 27) \times 100\% = 7\%$	$(5 / 27) \times 100\% = 19\%$	$(20 / 27) \times 100\% = 74\%$	100%

Tabela 7. Andrzej Duda: częstotliwość zastosowania pozytywnych, wizualnych ram interpretacyjnych w przyjętych jednostkach obserwacji.

Wykres 15. Zastosowanie pozytywnych, wizualnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Andrzej Duda).

Na antenie „Wiadomości” (TVP 1) prezentowano aż 74 proc. wszystkich pozytywnych, wizualnych ram interpretacyjnych, które odnotowano w analizowanym materiale jako korzystne dla Andrzeja Dudy. Poziom pozytywnej ekspozycji wizualnej dla tego kandydata w „Wydarzeniach” (Polsat) i „Faktach” (TVN) był odpowiednio niższy, wynosząc kolejno 19 proc. i 7 proc. Obrazuje to wykres 15.

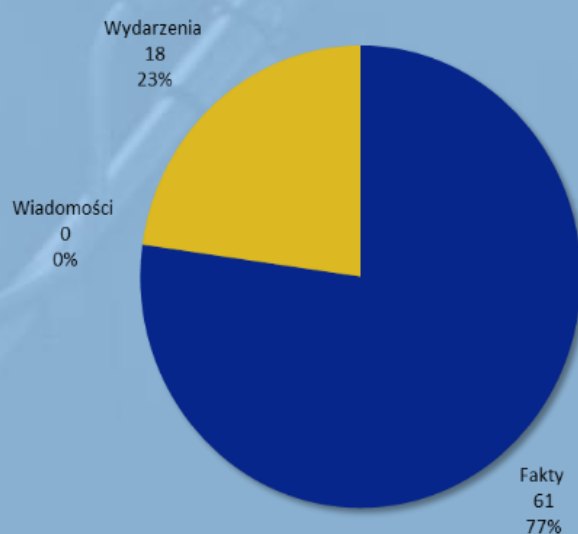
Wykres 16. Szczegółowe zestawienie pozytywnych, wizualnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Andrzej Duda).

Po uwzględnieniu szczegółowego zestawienia wszystkich pozytywnych, wizualnych ram interpretacyjnych wobec Andrzeja Dudy (Wykres 16), dostrzegalna jest wyraźna dominacja ramy pt. „Faworyt wyborców” (67 proc.), którą bardzo często stosowały „Wiadomości” (TVP 1). Zastanawiać może nieobecność na antenie „Wydarzeń” i „Faktów” dwóch następujących ram: „Kandydata ze wsparciem rodziny” oraz „Męża stanu”. Tymczasem zarówno „Wydarzenia”, jak i „Fakty” w stosunku do Andrzeja Dudy co najmniej raz zaprezentowały pozytywną ramę „Kandydata pomagającego obywatelom”.

Ramy negatywne werbalne

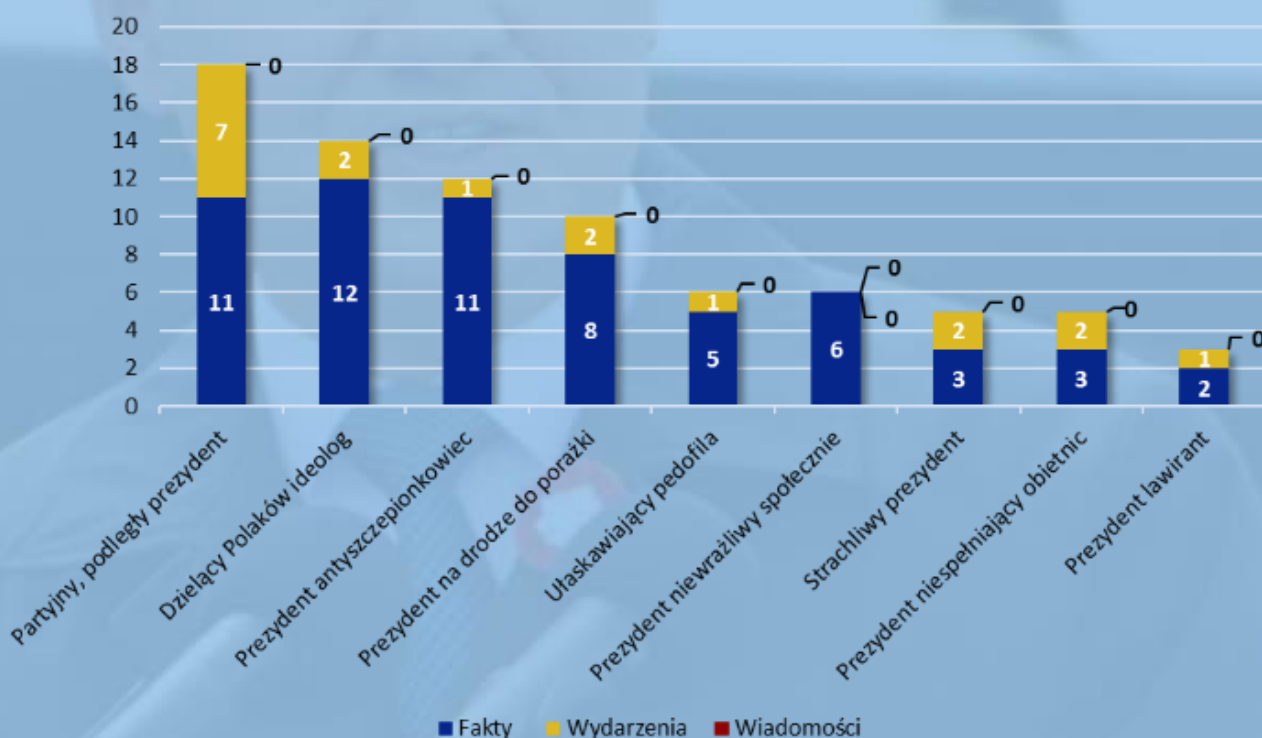
Rama	Fakty	Wydarzenia	Wiadomości	Suma
Partyjny, podległy prezydent	11	7	0	18
Dzielący Polaków ideolog	12	2	0	14
Prezydent antyszczepionkowiec	11	1	0	12
Prezydent na drodze do porażki	8	2	0	9
Ułaskawiający pedofila	5	1	0	6
Prezydent niewrażliwy społecznie	6	0	0	6
Strachliwy prezydent	3	2	0	5
Prezydent niespełniający obietnic	3	2	0	4
Prezydent lawirant	2	1	0	3
Suma	61	18	0	79
Stosunek procentowy zastosowanych ram do N	$(61 / 79) \times 100\% = 77\%$	$(18 / 79) \times 100\% = 23\%$	0%	100%

Tabela 7. Andrzej Duda: częstotliwość zastosowania negatywnych, werbalnych ram interpretacyjnych w przyjętych jednostkach obserwacji

Wykres 17. Zastosowanie negatywnych, werbalnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Andrzej Duda).

Na antenie „Faktów” (TVN) zaprezentowano aż 77 proc. wszystkich negatywnych, werbalnych ram interpretacyjnych, które odnotowano w analizowanym materiale jako niekorzystne dla Andrzeja Dudy. Poziom negatywnej ekspozycji słownej dla tego kandydata w „Wydarzeniach” (Polsat) był na poziomie 23 proc. całości negatywnych przykładów ekspozycji werbalnej. Zdecydowanie podkreślić należy zupełny brak negatywnej ekspozycji kandydata Andrzeja Dudy na antenie „Wiadomości” (TVP 1).

Wykres 18. Szczegółowe zastosowanie negatywnych, werbalnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Andrzej Duda).

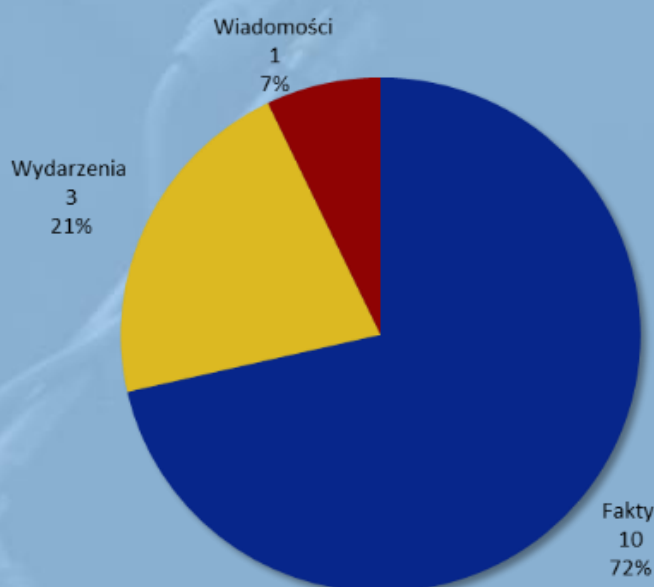
Po uwzględnieniu szczegółowego zestawienia wszystkich negatywnych, werbalnych ram interpretacyjnych wobec Andrzeja Dudy (wykres 18) dostrzegalny jest nie tylko zupełny brak negatywnego przekazu wobec kandydata na antenie „Wiadomości” – w tym przypadku odnotowano także dwie inne tendencje. Po pierwsze, pod względem negatywnej ekspozycji w obrębie wszystkich ram werbalnych dominowały „Fakty” (TVN). Jedynie w przypadku ramy najczęściej występującej – tj. „Partijnego, podległego prezydenta” – „Wydarzenia” zastosowały tę ramę prawie tak samo często, jak „Fakty”. Po drugie, Andrzej Duda często był wiązany z odpowiedzialnością za dzielenie Polaków i rozpowszechnianie ideologii, a po „debacie” w Końskich, podczas której [prezydent został zapytany m.in. o obowiązkowe szczepienia na koronawirusa](#) – „Fakty” wyjątkowo często eksponowały kandydata w interpretacyjnej ramie „Prezydenta antyszczepionkowca”.

Ramy negatywne wizualne

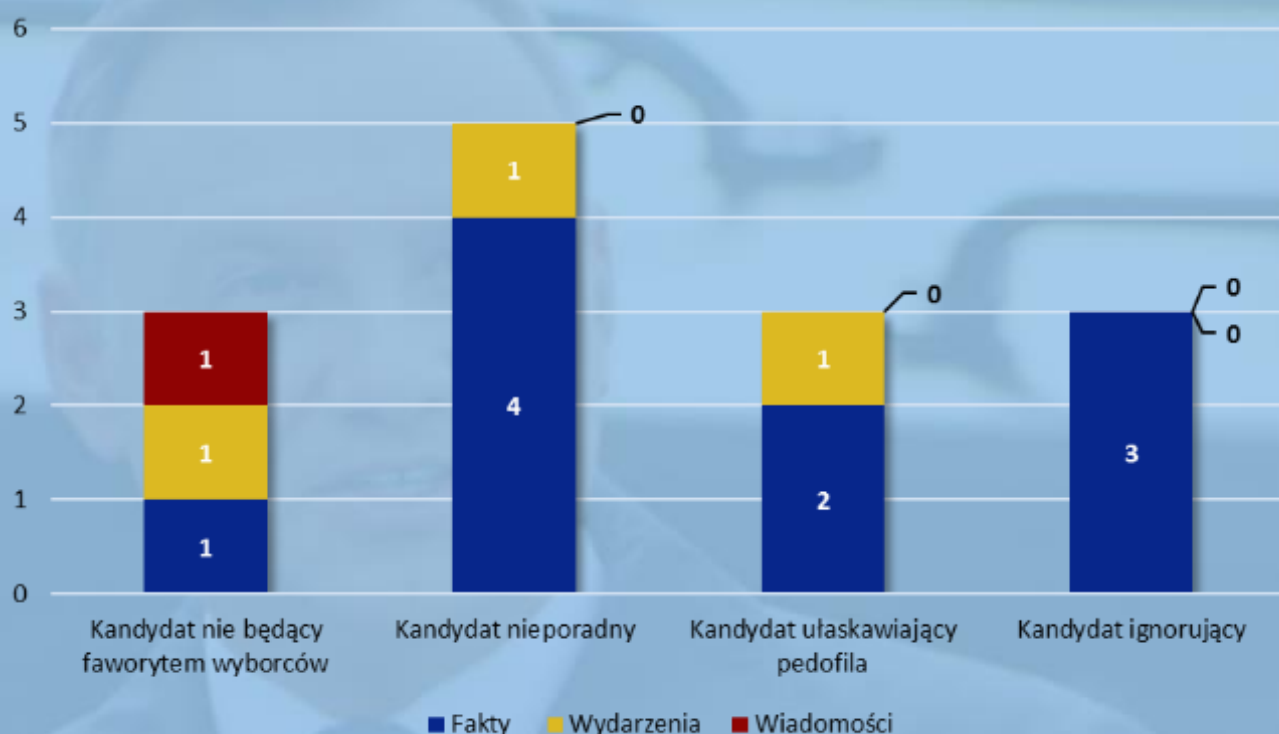
Rama	Fakty	Wydarzenia	Wiadomości	Suma
Kandydat niebędący faworytem wyborców	1	1	1	3
Kandydat nieporadny	4	1	0	5
Kandydat ułaskawiający pedofila	2	1	0	3
Kandydat ignorujący	3	0	0	3
SUMA	10	3	1	N = 14
Stosunek procentowy zastosowanych ram do N	$(10 / 14) \times 100\% = 71,5\%$	$(3 / 14) \times 100\% = 21,5\%$	$(1 / 14) \times 100\% = 7\%$	100%

Tabela 8. Andrzej Duda: częstotliwość zastosowania negatywnych, wizualnych ram interpretacyjnych w przyjętych jednostkach obserwacji.

Na antenie „Faktów” (TVN) zaprezentowano aż 72 proc. wszystkich negatywnych, wizualnych ram interpretacyjnych, które odnotowano w analizowanym materiale jako niekorzystne dla Andrzeja Dudy. Poziom negatywnej ekspozycji wizualnej dla tego kandydata w „Wydarzeniach” (Polsat) wynosił 21 proc. całości negatywnego uramowienia. „Wiadomości” negatywnie przedstawiły Andrzeja Dudę wizualnie jedynie raz – prezentując przykład zerwanych banerów z jego podobizną (wydanie z dn. 01.07.2020 r.).

Wykres 19. Zastosowanie negatywnych, wizualnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Andrzej Duda).

Wykres 20. Szczegółowe zastosowanie negatywnych, wizualnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Andrzej Duda).

Po uwzględnieniu szczegółowego zestawienia wszystkich negatywnych, wizualnych ram interpretacyjnych wobec Andrzeja Dudy (wykres 20) aż trzy przykłady ekspozycji można określić jako występujące równie często: „Kandydat niebędący faworytem wyborców” (występująca po jednym razie na antenie każdego analizowanego serwisu), „Kandydat ułaskawiający pedofila” oraz „Kandydat ignorujący” (występujący jedynie na antenie „Faktów”). Najczęstszą wizualną ramą negatywną wobec Andrzeja Dudy było ukazanie kandydata jako „nieporadnego”, np. mającego problem z prawidłowym utrzymaniem telefonu (wydanie z dn. 29.06.2020 r.).

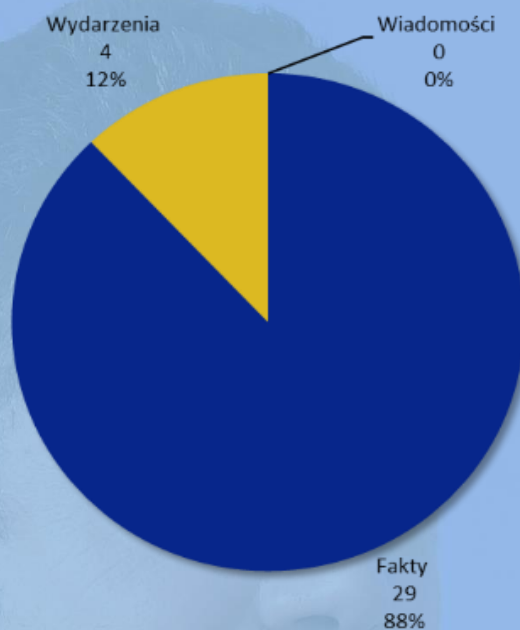
Opis i zestawienie ram interpretacyjnych – Rafał Trzaskowski

Ramy pozytywne werbalne

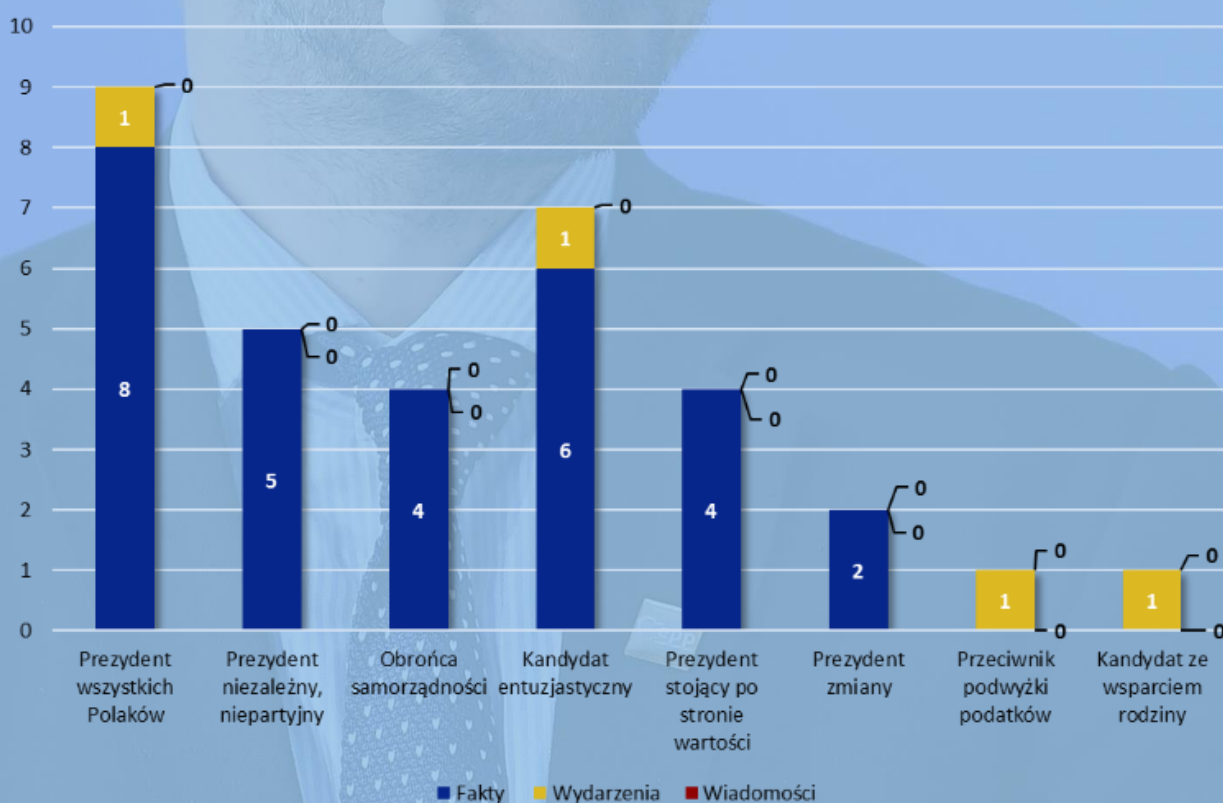
Rama	Fakty	Wydarzenia	Wiadomości	Suma
Prezydent wszystkich Polaków	8	1	0	9
Prezydent niezależny, niepartyjny	5	0	0	5
Obrońca samorządności	4	0	0	4
Kandydat entuzjastyczny	6	1	0	7
Prezydent stojący po stronie wartości	4	0	0	4
Prezydent zmiany	2	0	0	2
Przeciwnik podwyżki podatków	0	1	0	1
Kandydat ze wsparciem rodziny	0	1	0	1
Suma	29	4	0	N = 33
Stosunek procentowy zastosowanych negatywnych ram do N	$(29 / 33) \times 100\% = 88\%$	$(4 / 33) \times 100\% = 12\%$	0%	100%

Tabela 9. Rafał Trzaskowski: częstotliwość zastosowania pozytywnych, werbalnych ram interpretacyjnych w przyjętych w jednostkach obserwacji.

Na antenie „Faktów” (TVN) zaprezentowano aż 88 proc. wszystkich pozytywnych, werbalnych ram interpretacyjnych, które odnotowano w analizowanym materiale jako korzystne dla Rafała Trzaskowskiego. Poziom pozytywnej ekspozycji słownej dla tego kandydata w „Wydarzeniach” (Polsat) był wyraźnie na niższym poziomie - 12 proc., natomiast na antenie „Wiadomości” (TVP 1) kandydat ani razu nie był prezentowany z zastosowaniem pozytywnej werbalnie ramy interpretacyjnej. Obrazuje to wykres 21.

Wykres 21. Zastosowanie pozytywnych, werbalnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Rafał Trzaskowski).

Wykres 22. Szczegółowe zestawienie pozytywnych, werbalnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Rafał Trzaskowski).

Po uwzględnieniu szczegółowego zestawienia wszystkich pozytywnych, werbalnych ram interpretacyjnych wobec Rafała Trzaskowskiego (wykres 22) na pierwszy plan wysuwają się przede wszystkim ramy kierujące uwagę na uniwersalny charakter i entuzjazm kandydata, takie jak:

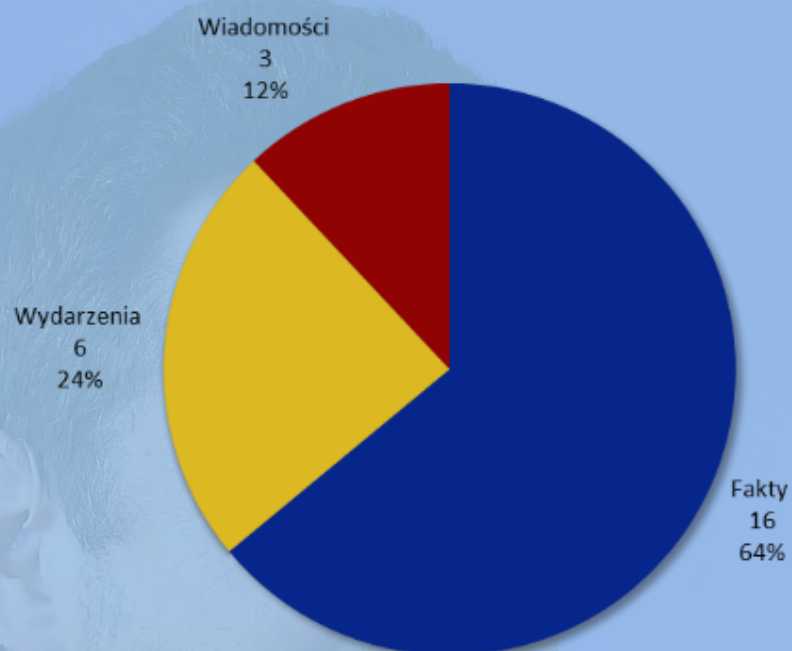
„Prezydent wszystkich Polaków” (27 proc. wszystkich ram pozytywnych), „Kandydat entuzjastyczny” (21 proc.). Ramy te obecne były przede wszystkim na antenie „Faktów”, jednakże każda z nich co najmniej raz została zastosowana w „Wydarzeniach”. We flagowym programie informacyjnym TVN Rafał Trzaskowski często przedstawiany był przez pryzmat „niezależności, niepartyjności”, „obrony samorządności” w Polsce, jak również jako „Prezydent stojący po stronie wartości”. W „Wydarzeniach” tymczasem pojawiły się dwie ramy nieobecne w TVN, takie jak „Przeciwnik podwyżki podatków” oraz „Kandydat ze wsparciem rodziny”.

Ramy pozytywne wizualne

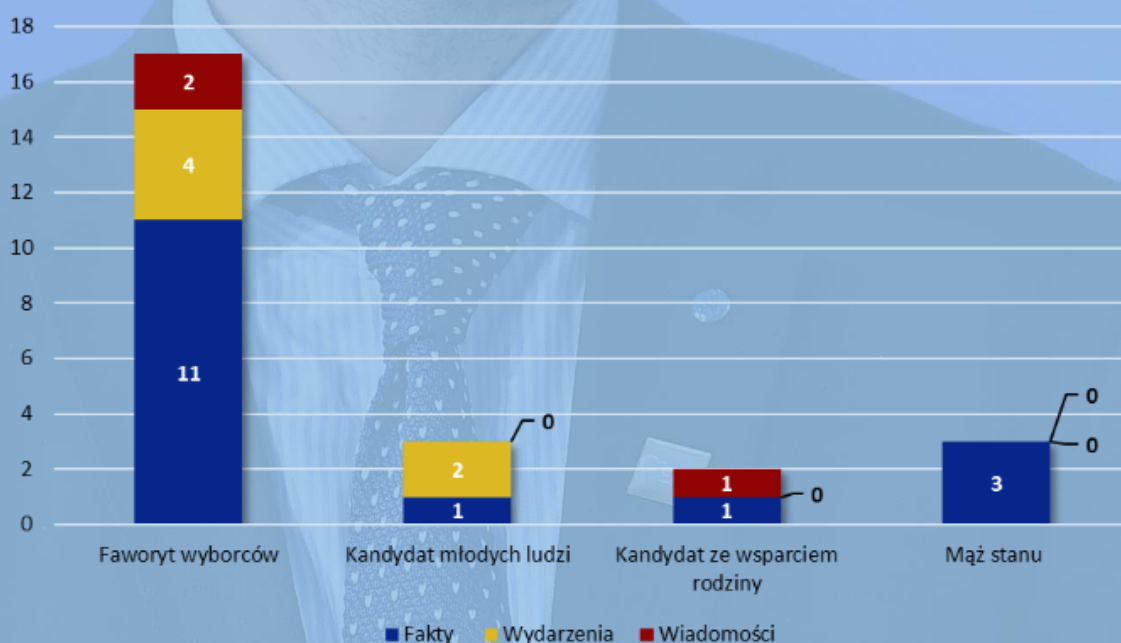
Rama	Fakty	Wydarzenia	Wiadomości	Suma
Faworyt wyborców	11	4	2	17
Kandydat młodych ludzi	1	2	0	3
Kandydat ze wsparciem rodziny	1	0	1	2
Mąż stanu	3	0	0	3
Suma	16	6	3	25
Stosunek procentowy zastosowanych ram do N	$(16 / 25) \times 100\% = 64\%$	$(6 / 25) \times 100\% = 24\%$	$(3 / 25) \times 100\% = 12\%$	100%

Tabela 10. Rafał Trzaskowski: częstotliwość zastosowania pozytywnych, wizualnych ram interpretacyjnych w przyjętych jednostkach obserwacji.

Na antenie „Faktów” (TVN) prezentowano 64 proc. wszystkich pozytywnych, wizualnych ram interpretacyjnych, które odnotowano w analizowanym materiale jako korzystne dla Rafała Trzaskowskiego. Poziom pozytywniej ekspozycji wizualnej dla tego kandydata w „Wydarzeniach” (Polsat) i „Wiadomościach” (TVP 1) był odpowiednio niższy, wynosząc kolejno 24 proc. i 12 proc. Obrazuje to wykres 23.

Wykres 23. Zastosowanie pozytywnych, wizualnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Rafał Trzaskowski).

Wykres 24. Szczegółowe zestawienie pozytywnych, wizualnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Rafał Trzaskowski).

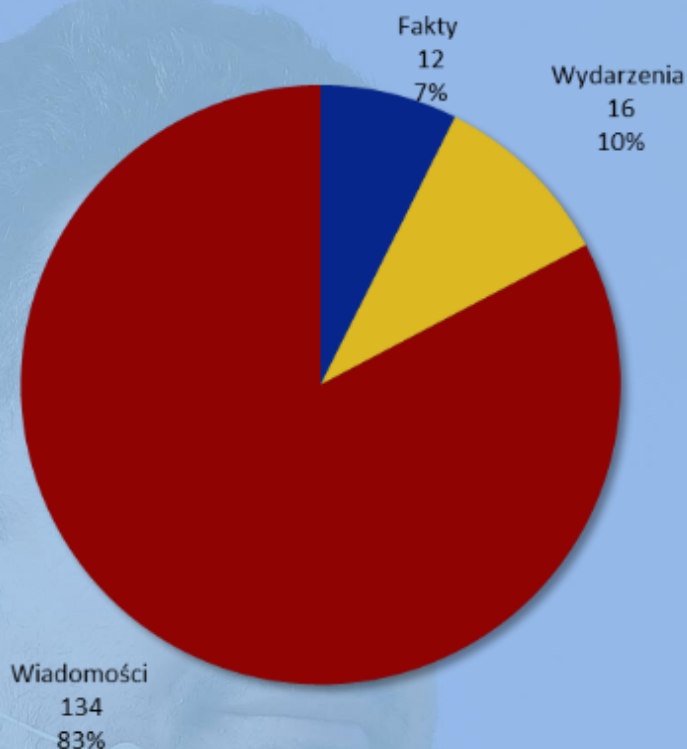
Po uwzględnieniu szczegółowego zestawienia wszystkich pozytywnych, wizualnych ram interpretacyjnych wobec Rafała Trzaskowskiego (wykres 24) – podobnie jak miało to miejsce w przypadku ekspozycji wizualnej Andrzeja Dudy – dostrzegalna jest wyraźna dominacja ramy pt. „Faworyt wyborców” (68 proc.). W przypadku R. Trzaskowskiego ramę faworyta, wymiennie z ramą

„Męża stanu”, często stosowały „Fakty” (TVN). Wymieniona forma ekspozycji w niższym stopniu była również obecna na antenie „Wydarzeń” i „Wiadomości”. Intrygującą ramą interpretacyjną, którą w warstwie wizualnej skojarzono z Rafałem Trzaskowskim, był „Kandydat młodych ludzi”, np. poprzez tzw. zbijanie żółwika z wyborcami. W tej formie co najmniej dwukrotnie przedstawiono kandydata w „Wydarzeniach” i co najmniej raz – na antenie „Faktów”.

Ramy negatywne werbalnie

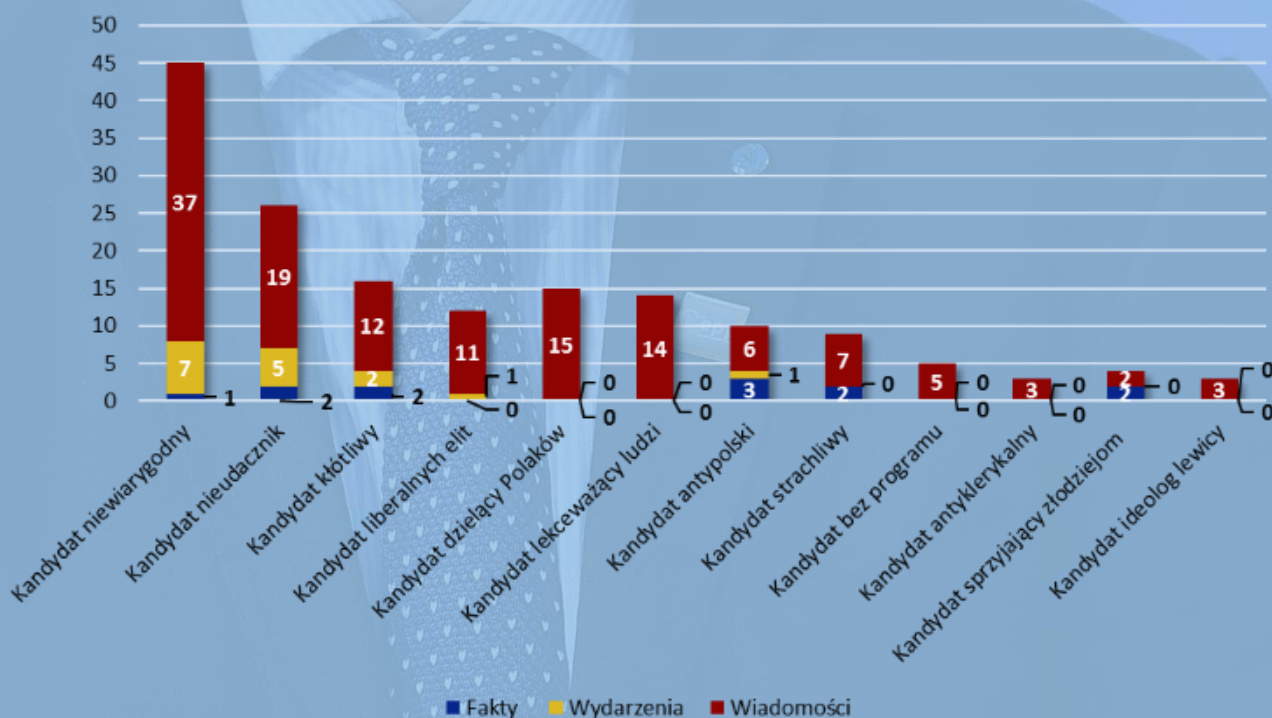
Rama	Fakty	Wydarzenia	Wiadomości	Suma
Kandydat niewiarygodny	1	7	37	45
Kandydat nieudacznik	2	5	19	26
Kandydat kłótniwy	2	2	12	16
Kandydat liberalnych elit	0	1	11	12
Kandydat dzielący Polaków	0	0	15	15
Kandydat lekceważący ludzi	0	0	14	14
Kandydat antypolski	3	1	6	10
Kandydat strachliwy	2	0	7	9
Kandydat bez programu	0	0	5	5
Kandydat antyklerykalny	0	0	3	3
Kandydat sprzyjający złodziejom	2	0	2	4
Kandydat ideolog lewicy	0	0	3	3
SUMA	12	16	134	N = 162
Stosunek procentowy zastosowanych negatywnych ram do N	$(12 / 162) \times 100\% = 7\%$	$(16 / 162) \times 100\% = 10\%$	$(134 / 162) \times 100\% = 83\%$	100%

Tabela 11. Rafał Trzaskowski: częstotliwość zastosowania negatywnych, werbalnych ram interpretacyjnych w przyjętych jednostkach obserwacji.

Wykres 25. Zastosowanie negatywnych, werbalnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Rafał Trzaskowski).

Na antenie „Wiadomości” (TVP 1) prezentowano aż 83 proc. wszystkich negatywnych, werbalnych ram interpretacyjnych, które odnotowano w analizowanym materiale jako niekorzystne dla Rafała Trzaskowskiego. Stopień negatywnej ekspozycji słownej dla tego kandydata w „Wydarzeniach” (Polsat) był na poziomie 10 proc., a na antenie „Faktów” (TVN) – 7 proc.

Wykres 26. Szczegółowe zastosowanie negatywnych, werbalnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Rafał Trzaskowski).

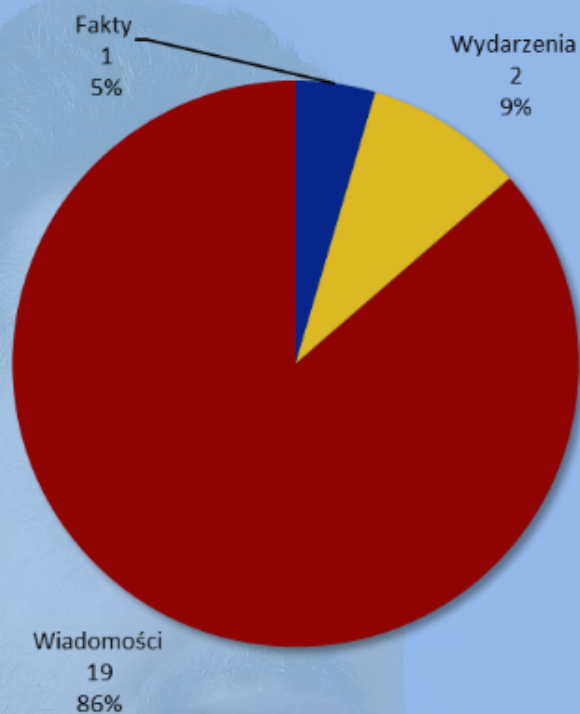
Po uwzględnieniu szczegółowego zestawienia wszystkich negatywnych, werbalnych ram interpretacyjnych wobec Rafała Trzaskowskiego (wykres 26) wyraźnie dostrzegalna jest dominacja dwóch sposobów ekspozycji, które stosowano przede wszystkim na antenie „Wiadomości”, w o wiele mniejszym stopniu w „Wydarzeniach” i jednostkowo w „Faktach”. Pierwsza z nich to „Kandydat niewiarygodny” (28%), a druga – „Kandydat nieudacznik” (16%). Stosunkowo często występowały także ramy takie jak: „Kandydat kłótniwy”, „Kandydat liberalnych elit”, a także – jedynie na antenie „Wiadomości” – „Kandydat dzielący Polaków”, „Kandydat lekceważący ludzi” i „Kandydat bez programu”, „Kandydat antyklerykalny”. Rafał Trzaskowski na antenie „Wiadomości” został też kilkakrotnie skojarzony z kategorią „Kandydata antypolskiego” – np. wspieranego publicznie przez zachodnie media (wydanie z dn. 01.07.2020).

Ramy negatywne wizualne

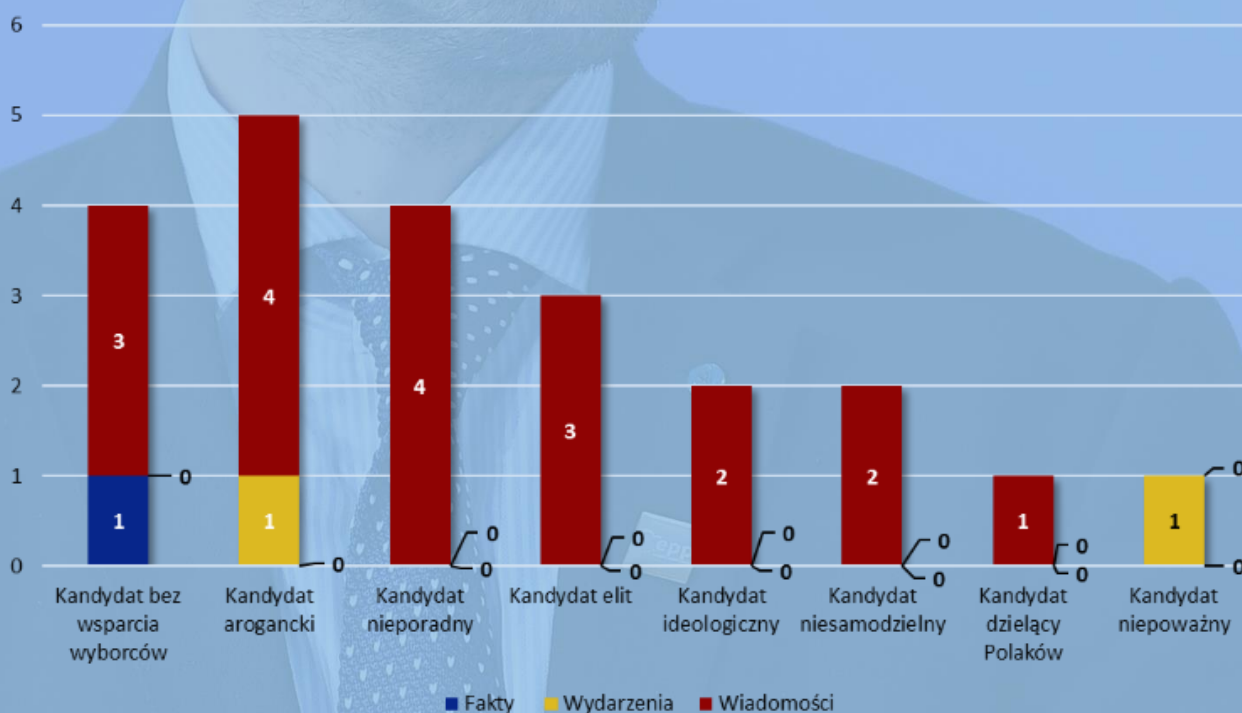
Rama	Fakty	Wydarzenia	Wiadomości	Suma
Kandydat bez wsparcia wyborców	1	0	3	4
Kandydat arogancki	0	1	4	5
Kandydat nieporadny	0	0	4	4
Kandydat elit	0	0	3	3
Kandydat ideologiczny	0	0	2	2
Kandydat niesamodzielny	0	0	2	2
Kandydat dzielący Polaków	0	0	1	1
Kandydat niepoważny	0	1	0	1
Suma	1	2	19	N = 22
Stosunek procentowy zastosowanych ram do N	$(1 / 22) \times 100\% = 5\%$	$(2 / 22) \times 100\% = 9\%$	$(19 / 22) \times 100\% = 86\%$	100%

Tabela 12. Rafał Trzaskowski: częstotliwość zastosowania negatywnych, wizualnych ram interpretacyjnych w przyjętych jednostkach obserwacji.

Na antenie „Wiadomości” (TVP 1) zaprezentowano aż 86 proc. wszystkich negatywnych, wizualnych ram interpretacyjnych, które odnotowano w analizowanym materiale jako niekorzystne dla Rafała Trzaskowskiego. Poziom negatywnej ekspozycji wizualnej dla tego kandydata w „Wydarzeniach” (Polsat) wynosił 9 proc., natomiast w „Faktach” (TVN) – 5 proc. Obrazuje to wykres 27.

Wykres 27. Zastosowanie negatywnych, wizualnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Rafał Trzaskowski).

Wykres 28. Szczegółowe zastosowanie negatywnych, wizualnych ram interpretacyjnych z podziałem na analizowane programy informacyjne (Rafał Trzaskowski).

Po uwzględnieniu szczegółowego zestawienia wszystkich negatywnych, wizualnych ram interpretacyjnych wobec Rafała Trzaskowskiego (wykres 28), w przeciwieństwie do analogicznego zestawienia dla Andrzeja Dudy (wykres 20), dostrzegalna jest wyraźnie większa liczba negatywnych

ram wizualnych. Dominują trzy z nich, prezentowane głównie w przekazie „Wiadomości”, takie jak: „Kandydat arogancki” (23 proc.), „Kandydat bez wsparcia wyborców” (18 proc.) oraz „Kandydat nieporadny” (18 proc.). O ile jeszcze dwie pierwsze można było odnotować w przekazie „Faktów” i „Wydarzeń”, to już ramy „Kandydata nieporadnego” i – dalej – „Kandydata elit”, „Kandydata ideologicznego”, „Kandydata niesamodzielnego” lub „Kandydata dzielącego Polaków” – były charakterystyczne dla przekazu „Wiadomości”.

Opis poszczególnych ram interpretacyjnych – Andrzej Duda

Ramy pozytywne werbalne

1. Faworyt wyborców

Powyższa rama odnosi się do przedstawienia kandydata w sposób wskazujący na jego bezpośrednie poparcie społeczne – do tej kategorii zakwalifikowane zostały materiały, w których dziennikarze bądź osoby wypowiadające się w stosunku do kandydata przedstawiali swoją aprobatę dla jego działań lub programu wyborczego. Dotyczy to także sondaży wyborczych, które wskazywały na znaczącą przewagę jednego z kandydatów.

2. Prezydent wrażliwy społecznie

Do tej kategorii zaliczono materiały, w których duże znaczenie przypisywano działalności społecznej kandydata – szczególnie w kontekście polityki prorodzinnej. W analizowanych serwisach informacyjnych przytaczano na przykład wypowiedzi zwolenników urzędującego prezydenta, którzy doceniali korzyści płynące z wprowadzenia programu 500 plus czy pomocy finansowej dla osób starszych.

3. Skuteczny i wiarygodny polityk

Serwisy informacyjne odwoływały się także do skuteczności i wiarygodności kandydata na urząd prezydenta RP – w szczególności w kontekście spełnionych obietnic wyborczych. Do tej ramy zakwalifikowano na przykład wypowiedzi różnych grup społecznych i zawodowych, które skorzystały na reformach przeprowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat. Do wiarygodności kandydata odwoływano się także w kontekście „debaty” prezydenckiej w Końskich – dla przedstawionych w materiałach komentatorów odpowiedzi prezydenta były merytoryczne i zadowalające.

4. Prezydent gwarantujący stabilizację i rozwój

Materiały, w których wskazano na powyższą ramę, akcentowały znaczenie dobrej współpracy pomiędzy samorządami, rządem i prezydentem, która jest jednym z czynników wpływających na stabilizację i rozwój państwa. Działania prezydenta mogą wpłynąć na podniesienie poziomu życia w Polsce, który będzie zbliżony do krajów zachodniej Europy.

5. Mąż stanu

Na kształtowanie powyższej ramy interpretacyjnej wpływ miały nie tylko wypowiedzi dziennikarzy i osób występujących w materiałach, ale także słowa samego kandydata. Mąż stanu to polityk wybitny,

który walczy o polską godność i podkreśla znaczenie narodowej dumy. Na takie postrzeganie kandydata wpływa także sposób jego wypowiedzi, a także jego stosunek do kontrkandydatów.

6. Prezydent dający wolność

W analizowanych materiałach wolność rozumiana była w kontekście polityki prorodzinnej – rama ta dotyczyła bowiem przedstawienia Andrzeja Dudy, który popierając programy społeczne, daje rodzicom możliwość wyboru pomiędzy pracą zawodową a opieką nad dzieckiem. Ponadto w materiałach podkreślano, że urzędujący prezydent zapewnia ochronę prawa do wychowania dzieci, zgodnie z przekonaniem rodziców.

7. Przyjaciel Donalda Trumpa

Ten sposób narracji, odnotowany w przypadku „Wiadomości” TVP1, kładł nacisk na relacje pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi. Dziennikarze podkreślali, że efektywna polityka międzynarodowa prowadzona przez Andrzeja Dudę zaowocowała wzmocnieniem kontaktów dyplomatycznych z USA. Rama ta pojawiła się w kontekście wizyty urzędującego prezydenta w Białym Domu.

Ramy pozytywne wizualne

1. Faworyt wyborców

Do tej kategorii zakwalifikowano materiały, w których kandydat przedstawiony został wśród grona swoich zwolenników – w szczególności na wiecach wyborczych. Widoczne były banery z nazwiskiem kandydata. Przedstawiony w ten sposób kandydat był najczęściej uśmiechnięty i radośnie witał się ze swoimi wyborcami.

2. Kandydat pomagający obywatelom

Ta rama interpretacyjna pojawiła się w kontekście zniszczeń spowodowanych powodziami w różnych częściach Polski. Urzędujący Prezydent był przedstawiony jako kandydat pomagający ludności dotkniętej ulewami, odwiedzając miejscowości, w których były największe straty.

3. Kandydat ze wsparciem rodziny

Kandydat przedstawiany był jako osoba rodzinna, czyli taka, która może liczyć na wsparcie swoich bliskich, a w szczególności żony. Przykładem są materiały prezentujące żonę kandydata towarzyszącą mu podczas spotkań z wyborcami lub ujęcia z chwil subtelnej wymiany czułości.

4. Mąż stanu

Ta kategoria jest wizualnym odpowiednikiem ramy słownej, która została uprzednio wyjaśniona. Kandydat prezentowany był na tle symboli narodowych, a także podczas pełnienia obowiązków służbowych (w tym podczas wizyty w Waszyngtonie).

Ramy negatywne werbalne

1. Partyjny, podległy prezydent

Materiały, w których występowała ta rama interpretacyjna, skupiały się na zależności pomiędzy kandydatem a sprzyjającym mu środowiskiem politycznym, zwłaszcza partią Prawo i Sprawiedliwość i jej prezesem. Partyjność traktowana była jako negatywna cecha prezydenta, który powinien być niezależny w swoim działaniu i w samodzielny sposób wykonywać powierzone mu przez społeczeństwo obowiązki.

2. Dzielący Polaków ideolog

Materiały podkreślające, że Andrzej Duda jest (lub będzie) prezydentem dzielącym Polaków, odwoływały się w szczególności do kwestii zapłodnienia metodą *in vitro* oraz wypowiedzi prezydenta nt. środowiska LGBT.

3. Prezydent antyszczepionkowiec

Ta rama interpretacyjna jest odniesieniem do wypowiedzi Andrzeja Dudy na temat szczepień, która padła podczas „debaty” w Końskich. Po niej, w materiałach serwisów informacyjnych, pojawiły się wypowiedzi lekarzy i specjalistów w zakresie chorób zakaźnych, którzy komentowali słowa prezydenta.

4. Prezydent na drodze do porażki

Powyższą ramę kształtowali dziennikarze i osoby występujących w materiałach, którzy krytykowali działania i kampanię wyborczą Andrzeja Dudy. Ich zdaniem urzędujący prezydent nie jest w stanie uzyskać poparcia społecznego, które umożliwi mu reelekcję.

5. Ułaskawiający pedofila

Materiały odwoływały się do postanowienia urzędującego prezydenta o zastosowaniu prawa łaski wobec mężczyzny, który molestował swoją córkę i znęcał się nad partnerką. Serwisy informacyjne wskazywały, że to posunięcie może negatywnie wpłynąć na kampanię wyborczą Andrzeja Dudy.

6. Prezydent niewrażliwy społecznie

Wskazana powyżej rama opiera się na stwierdzeniu, że kandydat ignoruje problemy Polaków. W przypadku Andrzeja Dudy akcentowano szczególnie problemy nauczycieli, a także niszczenie samorządów i Polski powiatowej.

7. Strachliwy prezydent

O „strachliwym” prezydencie mówiono w kontekście odmowy udziału w debatach prezydenckich organizowanych przez media.

8. Prezydent niespełniający obietnic

Analiza materiałów informacyjnych pozwoliła na wskazanie ramy, zgodnie z którą urzędujący prezydent jest osobą niespełniającą swoich obietnic wyborczych. Tym określeniem posługiwały się osoby wypowiadające się w serwisie – na przykład rodzice osób niepełnosprawnych, które zarzucały Andrzejowi Dudzie, że nie dotrzymał słowa sprzed 5 lat o planowanej dla nich pomocy.

Ramy negatywne wizualne

1. Kandydat niebędący faworytem wyborców

W materiałach zaklasyfikowanych do tej ramy wizualnej widoczne były zniszczone banery i plakaty wyborcze kandydatów, a także mała frekwencja podczas spotkań z wyborcami, która mogła sugerować małe poparcie społeczne dla konkretnego kandydata.

2. Kandydat nieporadny

Negatywne przedstawienie wizualne kandydata wynikające z celowego przedstawienia go w niekorzystnym ujęciu – na przykład w ciemnych lub nienaturalnych kolorach, z cieniem na twarzy bądź poprzez niefortunne ujęcie pokazujące zakłopotanie polityka.

3. Kandydat ułaskawiający pedofila

Ta rama wizualna opiera się o materiały, w których występowali przeciwnicy Andrzeja Dudy, trzymający w ręce plakaty z napisem „UŁASKAWIŁ PEDOFILA”.

4. Kandydat ignorujący

W przypadku tej ramy interpretacyjnej, ignorancja odnosiła się do zachowania Andrzeja Dudy, który w materiale przedstawiony został jako kandydat lekceważący i nieodpowiadający na pytania dziennikarza.

Opis poszczególnych ram interpretacyjnych – Rafał Trzaskowski

Ramy pozytywne werbalne

1. Prezydent wszystkich Polaków

Materiały informacyjne, które zawierały w sobie powyższą ramę interpretacyjną, wskazywały na przekazy wyborcze kandydata skierowane do wszystkich Polaków, bez względu na ich poglądy.

2. Prezydent niezależny, niepartyjny

Rama interpretacyjna podkreślająca niezależność i niepartyjność kandydata opierała się na przekazach medialnych, w których osoba wypowiadająca się wyraźnie akcentowała autonomię kandydata w podejmowaniu decyzji.

3. obrońca samorządności

Kandydat, w oparciu o ramę obrońcy samorządności, przedstawiany był jako człowiek wybrany przez lokalną społeczność, który gwarantuje wsparcie dla miejscowych inicjatyw i inwestycji. W tym sposobie ekspozycji kandydat pełnił rolę obrońcy przed ograniczeniem roli samorządów w Polsce.

4. Kandydat entuzjastyczny

Entuzjastyczność kandydata w materiałach informacyjnych polegały – po pierwsze – na jego wierze w możliwość budowy silnej Polski za pomocą przeprowadzenia, niezbędnych w jego opinii, reform politycznych i społecznych, a także – po drugie – na ogólnie pozytywnym nastawieniu psychologicznym do prowadzonej kampanii.

5. Kandydat stojący po stronie wartości

O zakwalifikowaniu sposobu ekspozycji do tej ramy decydował wydźwięk wypowiedzi komentatorów występujących w materiałach, a także samego kandydata – osoby te apelowały o odwagę i postępowanie w zgodzie z moralnością.

6. Prezydent zmiany

Ta rama interpretacyjna kształtowana była przez wypowiedzi osób pojawiających się w materiałach, które wskazywały, że kontrkandydat Andrzeja Dudy może być traktowany jako kandydat niosący potencjał pozytywnych reform dla dotychczasowych kierunków prowadzonej polityki.

7. Przeciwnik podwyżki podatków

Do tej kategorii zaliczone zostały materiały informacyjne, w których mowa była o deklaracji kandydata, dotyczącej braku poparcia dla wzrostu jakichkolwiek podatków i obciążeń.

Ramy pozytywne wizualne

1. Faworyt wyborców

Do tej kategorii zakwalifikowano materiały, w których kandydat przedstawiony został wśród grona swoich zwolenników – w szczególności na wiecach wyborczych. W takich ujęciach widoczne były banery z nazwiskiem kandydata. Przedstawiony w ten sposób kandydat był najczęściej uśmiechnięty i radośnie witał się ze swoimi wyborcami.

2. Kandydat młodych ludzi

Rafał Trzaskowski przedstawiany był jako kandydat, który ma poparcie wśród młodych ludzi. Powyższa rama wizualna kształtowana była przez obrazy kandydata witającego się lub robiącego sobie zdjęcia z młodym elektoratem.

3. Kandydat ze wsparciem rodziny

Kandydat przedstawiany był jako osoba rodzinna, czyli taka, która może liczyć na wsparcie swoich bliskich, a w szczególności żony. Przykładem są materiały prezentujące żonę kandydata towarzyszącą mu podczas spotkań z wyborcami lub ujęcia z chwil subtelnej wymiany czułości.

4. Mąż stanu

Ta kategoria jest wizualnym odpowiednikiem ramy słownej, która została uprzednio wyjaśniona. Kandydat prezentowany był na tle symboli narodowych, a także podczas pełnienia obowiązków służbowych.

Ramy negatywne werbalne

1. Kandydat niewiarygodny

Na kwalifikację materiału informacyjnego do powyższej ramy interpretacyjnej wpływały takie wypowiedzi komentatorów i dziennikarzy, których treść sugerowała nieszczerść obietnic lub poglądów politycznych kandydata.

2. Kandydat nieudacznik

Ta rama interpretacyjna opierała się głównie na materiałach, które w istotnym stopniu dotyczyły trudności lub niepowodzeń kandydata w dotychczasowej działalności politycznej. Często w konotacjach dla tej ramy pojawiał się motyw negatywnej oceny stylu pełnienia przez Rafała Trzaskowskiego funkcji Prezydenta m.st. Warszawy i problemów, z jakimi się boryka – w szczególności zalania ulic stolicy i nieobecności kandydata w mieście podczas prowadzenia przez niego kampanii wyborczej.

3. Kandydat kłótniwy

Rama „kandydat kłótniwy” odwoływała się do materiałów, w których podkreślano odmowę udziału w debacie prezydenckiej organizowanej przez wybrane media. W serwisach informacyjnych podkreślano także zaostrenie języka kampanii prezydenckiej kandydatów, na co wpływ w tym przypadku miał również sam kandydat. Rama ta odnotowywana była szczególnie podczas spotkań z wyborcami.

4. Kandydat liberalnych elit

Powyższa rama opierała się na stwierdzeniach, występujących w analizowanych materiałach, że Rafał Trzaskowski zabiega szczególnie o poparcie elit liberalnych lub takie poparcie jednoznacznie posiada. Autorzy wypowiedzi zakwalifikowanych do tej ramy sugerowali, że kandydat będzie koncentrował się na tych, którzy są bogaci i uprzywilejowani – zarówno w swojej kampanii, jak i po wygraniu wyborów.

5. Kandydat dzielący Polaków

Podział Polaków, który występuje w powyższej ramie interpretacyjnej, jest ściśle powiązany z wcześniej omówioną ramą, opierającą się na podziale na liberalne elity i pozostałych wyborców. Rafał Trzaskowski, w materiałach zakwalifikowanych do tej kategorii, uznany został za kandydata, który dzieli społeczeństwo, przyczyniając się do wzrostu jego polaryzacji.

6. Kandydat lekceważący ludzi

Do tej kategorii zakwalifikowano materiały, w których dziennikarze i komentatorzy odwoływali się do stosunku kandydata wobec wyborców (zarówno elektoratu własnego, jak i elektoratu kontrkandydata) – na przykład poprzez niewzięcie udziału w debacie prezydenckiej.

7. Kandydat antypolski

Ta rama interpretacyjna kształtowana była przez wypowiedzi osób występujących w materiale, które zarzucały kandydatowi działanie w interesie zagranicznych rządów lub wsparcie mediów z obcym kapitałem.

8. Kandydat strachliwy

O „strachliwym” kandydacie mówiono w kontekście odmowy udziału w debatach prezydenckich organizowanych przez media.

9. Kandydat bez programu

W tym sposobie przedstawienia kandydata dominowała suponowana teza, że Polacy nie potrafią doszukać się czytelnego programu wyborczego Rafała Trzaskowskiego, a jego kampania opiera się na „straszeniu” kontrkandydatem.

10. Kandydat antyklerykalny

Na powyższą ramę interpretacyjną składały się materiały, w których mowa była o negatywnym stosunku kandydata do kościoła katolickiego i wartości chrześcijańskich.

11. Kandydat sprzyjający złodziejom

Do tej ramy zakwalifikowano takie wypowiedzi komentatorów, w których wyraźnie utożsamiano kandydata z osobami uwikłanymi w aferę reprivatyzacyjną w Warszawie.

12. Kandydat ideolog lewicy

Do tej ramy zakwalifikowano wypowiedzi, w których kandydat traktowany był jako osoba publicznie i otwarcie reprezentująca polską lewicę obyczajową – szczególnie w kontekście definiowania pojęcia rodziny lub stosunku do mniejszości seksualnych.

Ramy negatywne wizualne

1. Kandydat bez wsparcia wyborców

W materiałach zaklasyfikowanych do tej ramy wizualnej widoczne były zniszczone banery i plakaty wyborcze kandydata, a także mała frekwencja podczas spotkań z wyborcami, która mogła sugerować małe poparcie społeczne dla kandydata.

2. Kandydat arogancki

Powyższa rama opiera się na materiałach wizualnych, na których kandydat ignoruje swoich wyborców bądź dziennikarzy zadających mu pytania – na przykład odwracając się do nich plecami, odchodząc czy stosując ironiczną mimikę twarzy.

3. Kandydat nieporadny

Negatywne przedstawienie wizualne kandydata wynikające z celowego przedstawienia go w niekorzystnym ujęciu – na przykład w ciemnych lub nienaturalnych kolorach, z cieniem na twarzy bądź poprzez niefortunne ujęcie pokazujące zakłopotanie polityka.

4. Kandydat elit

Zastosowanie ramy „kandydat elit” było spójne z jej werbalnym odpowiednikiem opisanym powyżej. Kandydat przedstawiany był na przykład podczas jazdy służbową limuzyną.

5. Kandydat ideologiczny

Ta rama wizualna dotyczyła w szczególności przedstawienia kandydata w czasie organizowanych w Warszawie Parad Równości i w otoczeniu tęczowych flag.

6. Kandydat niesamodzielny

Materiały, w których występowała ta rama interpretacyjna, koncentrowały się na zależności pomiędzy partią polityczną a kandydatem. Partyjność traktowana była jako negatywna cecha kandydata, który powinien być niezależny w swoim działaniu i w samodzielny sposób wykonywać swoje obowiązki.

7. Kandydat dzielący Polaków

Powyższa rama była spójna z jej słownym odpowiednikiem opisanym powyżej. W formie wizualnej odnosiła się między innymi do obrazów z wieców wyborczych, na których spotykali się zwolennicy i przeciwnicy kandydata.

8. Kandydat niepoważny

Na kwalifikację materiału do powyższej ramy wpływ miało takie przedstawienie kandydata, w efekcie którego ukazywano zakłopotanie, szczególnie podczas rozmów o kontrowersyjnych tematach.

Zestawienie cytatów i opisów prezentacji wizualnej – Andrzej Duda²

Pozytywne określenia słowne, jakie pojawiły się w bezpośrednim stowarzyszeniu z kandydatem Andrzejem Dudą wraz z dopasowaniem do ramy interpretacyjnej (cytaty):

„Wiadomości” TVP:

Data wydania	Cytat	Rama interpretacyjna
29.06.2020	Triumfuje w pierwszej turze wyborów. Po pięciu latach dużo więcej osób głosuje na mnie już w pierwszej turze wyborów (Andrzej Duda o sobie).	Faworyt wyborców
29.06.2020	Przekonało mnie to, jak do tej pory Prezydent Andrzej Duda sprawuje władzę.	Skuteczny i wiarygodny polityk
29.06.2020	Jeszcze nigdy tak wielu wyborców.	Faworyt wyborców
29.06.2020	Wyraźnie wygrywa 1 turę wyborów prezydenckich.	Faworyt wyborców
29.06.2020	Duża przewaga Dudy nad Trzaskowskim.	Faworyt wyborców
29.06.2020	Wygrał z głównym konkurentem, często go deklasując.	Faworyt wyborców
29.06.2020	Wyborcy Andrzeja Dudy ufają mu, bo dotrzymuje swoich obietnic.	Skuteczny i wiarygodny polityk
29.06.2020	Bardzo dobrze rządzi, w dobrym kierunku idzie i naprawdę o ludzi dba, przekonało mnie to, jak do tej pory Prezydent Andrzej Duda sprawuje władzę, cieszymy, że Pan tak zmienia Polskę na dobre.	Skuteczny i wiarygodny polityk Prezydent wrażliwy społecznie
30.06.2020	Dominujące zwycięstwo Prezydent Andrzej Duda (dziennikarz).	Faworyt wyborców
30.06.2020	Prezydent cieszy się szczególnie wysokim poparciem wśród rolników (narrator-dziennikarz).	Faworyt wyborców

² Cytaty i opisy prezentacji wizualnej zostały spisane przez Wolontariuszy i Wolontariuszki INDID.

01.07.2020	Mnie się podoba to, że on ludzi traktuje jak ludzi, a nie jak inni (zwolenniczka A. Dudy na wiecu).	Prezydent wrażliwy społecznie
01.07.2020	[A. Duda] nie kłamie i mówi z elegancją i inteligencją, nie ubliża nikomu (zwolenniczka A. Dudy na wiecu).	Mąż stanu
01.07.2020	A. Duda przedstawił swoją wizję Polski silnej gospodarki, bezpiecznej rodziny, rozwoju, wolności i równych szans (autor materiału).	Prezydent gwarantujący stabilizację i rozwój
01.07.2020	Prezydent zapewniał, że będzie chronił polskie rodziny, prawa do wychowania dzieci zgodnie z przekonaniem rodziców i nie pozwoli na odebranie programów prospołecznych realizowanych przez lata jego prezydentury (autor materiału).	Prezydent dający wolność
01.07.2020	A. Duda po prostu umożliwił wielu rodzinom znalezienie spokoju, żeby to dziecko po prostu wychować. Więc to jest najważniejsze – sądzę (zwolenniczka A. Dudy).	Prezydent wrażliwy społecznie
01.07.2020	Uważamy, że wybór mniejszego zła wskazując na A. Dudę jest po prostu no jest musem...przymusem (Prezes Stowarzyszenia Marsz Niepodległości Robert Bąkiewicz).	Prezydent gwarantujący stabilizację i rozwój
01.07.2020	Nie niszczyć wizerunku naszego Prezydenta, który jest także Prezydentem wszystkich Polaków, czy byście tego chcieli czy nie (starsza pani protestująca wobec niszczenia banerów wyborczych A. Dudy).	Faworyt wyborców
01.07.2020	Gdy Rząd Zjednoczonej Prawicy wprowadzał rejestr pedofilów – to inicjatywa wspierana przez Prezydenta A. Dudę... (autor materiału).	Skuteczny i wiarygodny polityk
01.07.2020	A. Duda liderem sondaży przed drugą turą (belka).	Faworyt wyborców
01.07.2020	Z jeszcze większą przewagą wygrywa A. Duda w badaniu przeprowadzonym przez pracownię Social Changes dla portalu wPolityce.pl. Według tego sondażu Prezydent może liczyć na 53 proc. głosów... (prowadzący studio).	Faworyt wyborców
01.07.2020	To jest sukces pana Prezydenta A. Dudy, ale to jest nasz polski sukces, bo jest to warunek podstawowy naszego bezpieczeństwa (Mariusz Błaszczak minister obrony o zwiększeniu się ilości żołnierzy USA stacjonujących w Polsce).	Skuteczny i wiarygodny polityk
01.07.2020	To Prezydent A. Duda podpisał najwięcej ustaw, które obniżają podatki w Polsce (Piotr Müller, rzecznik rządu).	Prezydent dający wolność

02.07.2020	Lata prezydentury Andrzeja Dudy to nie tylko okres szybkiego rozwoju gospodarczego Polski, ale także wprowadzanych programów prospołecznych i prorozwojowych, ułatwień dla młodych, dla rodzin oraz wsparcia starszych i najsłabszych (narrator/twórca materiału).	Skuteczny i wiarygodny polityk Prezydent wrażliwy społecznie
02.07.2020	Popieram Andrzeja Dudę! (uczestniczka wiecu Andrzeja Dudy).	Faworyt wyborców
02.07.2020	Tylko Andrzej Duda, tylko Andrzej Duda! Najlepszy prezydent, który naprawdę dużo robi dla całej Polski (uczestniczka wiecu Andrzeja Dudy).	Faworyt wyborców
02.07.2020	Andrzej Duda zdecydowanie wygrał I turę wyborów, a głosowało 3 miliony więcej osób niż 5 lat wcześniej (narrator/twórca materiału).	Faworyt wyborców
02.07.2020	Zwycięstwo Andrzeja Dudy gwarantuje dobrą współpracę pomiędzy samorządami, rządem i prezydentem – zapewniali dziś samorządowcy, którzy popierają Andrzeja Dudę między innymi prezydenci Tomaszowa Mazowieckiego, Otwocka czy Zamościa (narrator/twórca materiału).	Prezydent gwarantujący stabilizację i rozwój
02.07.2020	Przyjęcie mojego przyjaciela, prezydenta Polski Andrzeja Dudy, który wykonał niesamowitą pracę, jest dla mnie zaszczytem (Donald Trump).	Przyjaciół Donald Trumpa
02.07.2020	To zaszczyt, że prezydent Duda jest z nami, mój przyjaciel, odbyliśmy szereg dyskusji, współpracujemy z Polską bardzo dobrze, nigdy nie mieliśmy lepszych relacji, nie byliśmy bliżej Polski niż teraz (Donald Trump).	Przyjaciół Donald Trumpa
03.07.2020	To jest pierwszy prezydent, który naprawdę daje duże możliwości rodzinie. Jestem za to bardzo wdzięczna. Duża pomoc dla rodziny, można gdzieś pojechać, można dużo dziecku kupić (obywatelka, zapytana przez reportera na ulicy).	Prezydent wrażliwy społecznie
03.07.2020	Prezydent oddaje wolność wyboru rodzicom (przewodnicząca rady rodziców).	Prezydent dający wolność
03.07.2020	Przecież prezydent nam pomógł, jestem mu za to wdzięczna (obywatelka, której dotyczyła się sprawa).	Prezydent wrażliwy społecznie
06.07.2020	To wystarczy, że będzie Duda (obywatel).	Faworyt wyborców
06.07.2020	Jestem bardzo wdzięczna Panu Prezydentowi, że zniósł ten zakaz (obywatel).	Prezydent dający wolność

07.07.2020	Chce kontynuować budowę Polski sprawiedliwej i równej - tak Andrzej Duda przekonywał w debacie (dziennikarz).	Prezydent wrażliwy społecznie
07.07.2020	Facet [PAD] nie czyta z kartki, tylko mówi to co myśli i taki ktoś powinien rządzić Polską (widz debaty w Końskich).	Skuteczny i wiarygodny polityk
07.07.2020	Bardzo merytoryczne wypowiedzi pana Prezydenta (widz debaty w Końskich).	Skuteczny i wiarygodny polityk
07.07.2020	Ostatecznie do debaty ze zwykłymi Polakami stanął tylko prezydent Andrzej Duda (dziennikarz; komentarz w kontrze do Rafała Trzaskowskiego, który nie przyjechał do Końskich i – zdaniem materiału – rozczarował ludzi).	Prezydent wrażliwy społecznie Skuteczny i wiarygodny polityk
07.07.2020	Ze strony naszego prezydenta bardzo dobra [debata] była, tylko nie było pana Trzaskowskiego (pan na ławeczce w parku).	Skuteczny i wiarygodny polityk
07.07.2020	Polska powiatowa docenia naprawę państwa, którą podejmuje prezydent Andrzej Duda i te zmiany, które zaszły przez ostatnie 5 lat (ekspert - M. Manerowski).	Prezydent wrażliwy społecznie Skuteczny i wiarygodny polityk
07.07.2020	...przystanki wybudowane w ramach programu, którego pomysłodawcą jest prezydent Andrzej Duda (dziennikarz).	Prezydent wrażliwy społecznie
07.07.2020	Teraz od 5 lat, kiedy A. Duda został prezydentem – dużo lepiej w porównaniu do tamtych 8 lat (rolnik).	Prezydent gwarantujący stabilizację i rozwój
07.07.2020	Więcej zrobił dla Polski niż ci poprzednicy (rolnik).	Skuteczny i wiarygodny polityk
07.07.2020	Cieszę się, że jest taki prezydent, który spojrzął na nas – ludzi pracujących na wsi (pani przechodzień).	Prezydent wrażliwy społecznie

07.07.2020	Rolnicy muszą wiedzieć, że państwo o nich dba i taką politykę zamierzam prowadzić (AD sam o sobie).	Prezydent wrażliwy społecznie
08.07.2020	Prezydent zapowiadał, że chce by w kolejnych latach poziom życia w Polsce zbliżał się do krajów zachodniej Europy (narrator).	Prezydent gwarantujący stabilizację i rozwój
09.07.2020	Jak nie wygra Andrzej Duda, to się zmieni te 500+ i 300 zł na wyprawki, to wszystko może zniknąć (pani przechodzień na ulicy).	Prezydent gwarantujący stabilizację i rozwój
09.07.2020	Te wybory są o tym, czy polska rodzina nadal będzie na pierwszym miejscu – tak m.in. w Olkuszu i w Wieliczce przekonywał dziś Andrzej Duda. A jego wyborcy nie mają wątpliwości, że tylko on gwarantuje utrzymanie programów społecznych, bo jak mówią Rafał Trzaskowski je ograniczy lub zlikwiduje.	Prezydent gwarantujący stabilizację i rozwój
09.07.2020	„Jak Polska szeroka długa, niechaj wygra Andrzej Duda. By się w Polsce lepiej żyło” (pokazany filmik śpiewającej pod ludową melodię dziewczynki).	Faworyt wyborców
10.07.2020	Zachęcamy do oddania głosu na prezydenta Andrzeja Dudę (R.Florek; R.Kluska; W.Nowak).	Faworyt wyborców

„Fakty” TVN (cytaty):

Data wydania	Cytat	Rama interpretacyjna
29.06.2020	Stwierdzenie autora materiału że kandydat nie ograniczał w swoim przemówieniu do składania gratulacji kontrkandydatom	nieprzypisano
30.06.2020	Przekonywał (Prezydent Andrzej Duda), że tylko on jest gwarantem ich dobrego życia.	Prezydent wrażliwy społecznie
30.06.2020	Ja ten wyścig wygram (Andrzej Duda).	Faworyt wyborców
07.07.2020	Przede wszystkim też zachęcam do zagłosowania na pana Prezydenta! (premier Mateusz Morawiecki).	Faworyt wyborców

09.07.2020	Prawdziwego Polaka jak Andrzej Duda nie było i będzie (obywatel-pan zapytany na ulicy przez reportera w miejscowości, gdzie zdecydowanie wygrał Prezydent Duda).	Mąż stanu
10.07.2020	Ja chcę polskiej godności! Ja chcę polskiej dumy! (Andrzej Duda).	Mąż stanu

„Wydarzenia” Polsatu (cytaty):

Data wydania	Cytat	Rama interpretacyjna
30.06.2020	Chcę, żebyście Państwo mieli to poczucie, że ze strony głowy państwa jest rzeczywiście zainteresowanie polskim rolnictwem, że ja czuję powagę sytuacji i powagę tematu (Andrzej Duda o sobie).	Prezydent wrażliwy społecznie
01.07.2020	Kampania A. Dudy nabiera nowego paliwa (dziennikarz).	Faworyt wyborców
01.07.2020	To efekt dobrej polityki, którą prowadzimy (A. Duda o wygranym sporze z Gazpromem).	Skuteczny i wiarygodny polityk
01.07.2020	Bon turystyczny – propozycja Prezydenta, która ma pomóc rodzinom z dziećmi, ale też branży turystycznej (dziennikarz).	Prezydent wrażliwy społecznie
06.07.2020	Pan Prezydent rozumie język zwykłych ludzi (M. Morawiecki).	Prezydent wrażliwy społecznie
10.07.2020	Dostojny Panie Prezydencie! (uczestnik spotkania z Andrzejem Dudą).	Mąż stanu
10.07.2020	Andrzej Duda nie zwalnia tempa (prezenterka).	Faworyt wyborców
10.07.2020	Nie musimy marzyć, bo mamy Andrzeja Dudę (J. Kaczyński).	Mąż stanu

Pozytywne prezentacje wizualne, jakie zostały odnotowane względem kandydata Andrzeja Dudy:

„Wiadomości” TVP (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
29.06.2020	Kilkukrotnie pokazywane ujęcia ze spotkań PAD z wyborcami, gdzie widać tłumy ludzi, którzy unoszą banery z nazwiskiem	Faworyt wyborców

	„Duda”.	
29.06.2020	Ujęcie, na którym żona Prezydenta całuje go po ogłoszeniu wyników pierwszej tury.	Kandydat ze wsparciem rodziny
29.06.2020	Ujęcie, na którym wyborcy Prezydenta Andrzeja Dudy śpiewają „100 lat”.	Faworyt wyborców
30.06.2020	Andrzej Duda wśród tłumu, który skanduje „Dziękujemy” oraz kilka ujęć, gdzie słychać odgłosy „zgadzania się”/ potwierdzania tego, co mówi PAD.	Faworyt wyborców
01.07.2020	A. Duda przyjeżdża na wiec „Dudabusem”, zwolennicy Prezydenta (w tym dzieci) trzymają arkusze z napisem Duda 2020 a z głośników słychać: Zwyciężymy! Zwyciężymy!	Faworyt wyborców
01.07.2020	A. Duda robi zdjęcia (selfie) z uśmiechniętymi zwolennikami na wiecu wyborczym.	Faworyt wyborców
01.07.2020	W trakcie wiecu słychać głośne okrzyki tłumu (w tym dzieci), który skanduje: Andrzej Duda! Andrzej Duda!	Faworyt wyborców
01.07.2020	A. Duda uśmiechnięty, zadowolony macha na wiecu do swoich zwolenników trzymających banery Duda 2020 i flagi Polski, a w tle słychać głośne okrzyki ludzi: Andrzej Duda! Andrzej Duda!	Faworyt wyborców
01.07.2020	A. Duda z ministrem obrony M. Błaszczakiem przemawiają na poligonie wojskowym. Szerokie majestatyczne ujęcia wykonane za pomocą drona, pokazywane na przemian z przebitkami na żołnierzy i sprzęt wojskowy.	Mąż stanu
01.07.2020	Pokazano archiwalne zdjęcia na których A. Duda stoi w otoczeniu innych prezydentów i premierów podczas szczytu NATO.	Mąż stanu
01.07.2020	Ujęcia z niedawnej wizyty w Waszyngtonie: A. Duda stoi na stopniach Białego Domu obok D. Trumpa, uśmiecha się i macha do dziennikarzy.	Mąż stanu
01.07.2020	Wypowiedź A. Dudy podczas wiecu wyborczego na temat zwrotu przez Gazprom Polsce 6 miliardów złotych przerywana oklaskami ludzi i krzykami Dziękujemy! Dziękujemy!	Faworyt wyborców
01.07.2020	A. Duda na wiecu podnosi ręce w do góry (z palcami ułożonymi w znak zwycięstwa) w geście triumfu, wokół wiwatujący tłum i krzyczący przez mikrofon spiker: Andrzej Duda! Andrzej Duda!	Faworyt wyborców
02.07.2020	Andrzej Duda oklaskiwany przez tłum ludzi z flagami Polski oraz kartkami z napisem „DUDA 2020”.	Faworyt wyborców
02.07.2020	Andrzej Duda z żoną uśmiechnięci idą trzymając się za ręce. Wokół nich tłum ludzi z flagami Polski, krzyczą hasła wspierające A. Dudę.	Kandydat ze wsparciem rodziny

		Faworyt wyborców
02.07.2020	Andrzej Duda podczas spotkania w Białym Domu z prezydentem Donaldem Trumpem, obydwaj uśmiechnięci, witają się ze sobą, następnie udzielają wywiadu dziennikarzom.	Mąż stanu
03.07.2020	Porównanie spotkań dwóch kandydatów z ich wyborcami (Andrzeja Dudy i Rafała Trzaskowskiego). Na spotkaniu z Andrzejem Dudą było pełno ludzi, a na spotkaniu z Rafałem Trzaskowskim ewidentnie mniej.	Faworyt wyborców
07.07.2020	Prezentacja kandydata na tle białych czerwonych flag.	Mąż stanu
09.07.2020	Bardzo pozytywnie zaprezentowany A. Duda podczas debaty w Końskich. Na zakończenie ujęcie jak macha do zachwyconych nim Polaków i mówi „Dziękuję”.	Faworyt wyborców

„Fakty” TVN (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
29.06.2020	Prezentacja kandydata wśród wyborców.	Faworyt wyborców
30.06.2020	Z rolnikami; odwiedzający wsie oraz miejsca i ludność dotknięta powodzią.	Kandydat pomagający obywatelom

„Wydarzenia” Polsatu (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
30.06.2020	Duda oglądał zabezpieczenia przeciwpowodziowe, spisał numer telefonu od czarnoskórego mężczyzny i obiecał zająć się jego problemem.	Kandydat pomagający obywatelom
01.07.2020	Uśmiechnięta twarz prezydenta na zdjęciu na mapce ze znacznikiem wskazującym odwiedzane miejsca.	Faworyt wyborców
06.07.2020	Wśród wyborców, tłumy zwolenników – dzieci, starsi.	Faworyt wyborców
08.07.2020	Andrzej Duda przemawia, w tle grupa młodzieży i emerytów sugerująca poparcie.	Faworyt wyborców

08.07.2020	Andrzej Duda przechodzi przez tłum, macha do wyborców, ściska dłonie, robi sobie zdjęcia z osobami, które przyszły na wiec.	Faworyt wyborców
------------	---	------------------

Negatywne określenia słowne, jakie pojawiły się w bezpośrednim stowarzyszeniu z kandydatem Andrzejem Dudą wraz z dopasowaniem do ramy interpretacyjnej (cytaty):

„Wiadomości” TVP (cytaty):

brak

„Fakty” TVN (cytaty):

Data wydania	Cytat	Rama interpretacyjna
30.06.2020	Osobiście nie mówi nic, ale robi to za niego jego sztab wyborczy.	Partyjny, podległy prezydent
30.06.2020	Panie Prezydencie Pan się nie boi.	Strachliwy prezydent
30.06.2020	Prezydent ma problem z pozyskaniem nowych wyborców.	Prezydent na drodze do porażki
30.06.2020	Nie dla Dudy.	Prezydent na drodze do porażki
30.06.2020	Nielojalność polityków tej partii.	Prezydent niespełniający obietnic
30.06.2020	Oddam ten głos przeciwko wizji prezydentury i wizji Polski która prezentował przez pięć lat Andrzej Duda i jego partia PiS (Sz. Hołownia).	Partyjny, podległy prezydent
01.07.2020	Kampania na całego i powrót do przeszłości, przynajmniej na szlaku Andrzeja Dudy. „Nie zgodzę się na eksperymenty na naszych dzieciach” – podkreślał prezydent i do tej politycznej armaty wkładał jeszcze dodatkową amunicję: seksualizację i lewacką poprawność polityczną. Sam musi odpowiadać na zarzuty o ułaskawienie pedofila (prowadzący).	Dzielący Polaków ideolog Ułaskawiający pedofila
01.07.2020	Otoczenie Trzaskowskiego podkreśla, że Andrzej Duda jest prezydentem partyjnym (prowadzący).	Partyjny, podległy prezydent

01.07.2020	Silny prezydent musi wspierać samorząd, musi mówić tak dla wszystkich dobrych pomysłów, mówić nie dla wszystkich złych pomysłów takie to proste prawda? A dzisiaj mamy prezydenta który mówi tak na wszystko co zaproponują mu koleżanki i koledzy z partii (inny kandydat).	Partyjny, podległy prezydent
01.07.2020	Pierwszy raz nie będzie pan znał pytań, które będą zadawane, ale może to ożywi trochę debatę (inny kandydat).	Strachliwy prezydent
01.07.2020	To podczas tego spotkania z wyborcami w Drawsku Pomorskim Andrzej Duda po raz pierwszy od wielu dni wyraźnie wrócił do wojny ideologicznej (...) jakby uznał że nie ma sensu walczyć o ponad 400 tysięcy lewicowych wyborców którzy oddali swój głos na Roberta Biedronia (...) to był wyraźny ukłon w stronę konserwatystów (...) wróciły hasła sprzed wielu dni, może nie tak ostre jak tamto dotyczące LGBT (...), po którym na wiecach u Andrzeja Dudy pojawili się protestujący z takimi hasłami, ale środa to był wyraźny powrót do przeszłości (twórca materiału).	Dzielący Polaków ideolog
01.07.2020	Dzisiaj kiepski dzień do pana Andrzeja Dudy, bo się okazało że ułaskawił pedofila i postanowił pokrzyżować nam i znowu dzielić Polaków na tych lepszych i gorszych (komentator).	Ułaskawiający pedofila Dzielący Polaków ideolog
01.07.2020	Ale dziś poza kwestiami ideologicznym i Andrzej Duda i przedstawiciele rządu rozdawali też pieniądze czasami, tak jak to dosłownie wręczając wielkie czekie a czasami chwaliąc się osiągnięciami (twórca materiału).	Dzielący Polaków ideolog Partyjny, podległy prezydent
01.07.2020	Andrzej Duda zapomniał, że to jego koledzy z PIS – minister Jasiński w rządzie Jarosława Kaczyńskiego – podpisał umowę o gaz w 2006 roku i że rząd Platformy i PSL-u musiał zmienić te niekorzystne umowy warunki występujące do arbitrażu w Sztokholmie (komentator).	Partyjny, podległy prezydent
02.07.2020	Opozycja przypomina Andrzejowi Dudzie, że jako poseł opowiedział się za karą więzienia za in vitro, a ta metoda musi mieć finansowanie państwa (narrator).	Dzielący Polaków ideolog
02.07.2020	Nie odbędzie się za to debata organizowana przez TVN, TVN24, Onet, WP Rafał Trzaskowski przerwał kampanię i wrócił na debatę do Warszawy, ale Andrzej Duda odmówił w niej udziału (narrator).	Strachliwy prezydent
03.07.2020	Jak nas Duda traktuje? Jako dziadostwo jesteśmy? (wyborca Rafała Trzaskowskiego).	Dzielący Polaków ideolog

03.07.2020	Trzaskowski nikogo nie wyzywa, nikomu nie ubliża. A wczoraj to była wolna amerykanka naszego prezydenta. To się proszę Pana w głowie nie mieści (wyborca Rafała Trzaskowskiego).	Dzielący Polaków ideolog
03.07.2020	Ułaskawił pedofila (protestujący ludzie).	Ułaskawiający pedofila
04.07.2020	Pan prezydent, którego tutaj nie ma, ma tylko jednego szefa, a ja mam ich miliony (R. Trzaskowski).	Partyjny, podległy prezydent
04.07.2020	Co z tego, że Andrzej Duda 5 lat temu rzucił legitymacją partyjną. Czy mamy wątpliwości, kto kieruje Andrzejem Dudą? (B. Budka).	Partyjny, podległy prezydent
05.07.2020	Panie Prezydencie, jak Pan mógł ułaskawić kogoś takiego?	Ułaskawiający pedofila
06.07.2020	Prezydent RP jako organ nie odegrał istotnej roli w naszych protestach (Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej).	Prezydent niewrażliwy społecznie
06.07.2020	Nie na to liczyliśmy (...) Nie dotrzymał słowa (Matka osoby niepełnosprawnej o Dudzie).	Prezydent niewrażliwy społecznie Prezydent niespełniający obietnic
07.07.2020	Pomoc szpitalowi obiecał Prezydent Andrzej Duda i nic z tego nie wyszło.	Prezydent niewrażliwy społecznie
07.07.2020	Z punktu widzenia zarówno wirusologii, zdrowia publicznego jak i epidemiologii te słowa są tak nieodpowiedzialne, że po prostu nawet nie chce mi się ich komentować. To jest po prostu zwyczajnie niebezpieczne (prof. Tomasz Dzieciatkowski o słowach Prezydenta na temat szczepionek).	Prezydent antyszczepionkowiec
07.07.2020	Prezydent w tym swoim oświadczeniu znów komuś zarzucił manipulację (autor materiału).	Dzielący Polaków ideolog
07.07.2020	Wtedy w kwietniu wydawało się, że i bez poparcia antyszczepionkowców A. Duda wygra w pierwszej turze (autor materiału).	Prezydent antyszczepionkowiec
07.07.2020	...dla specjalistów od chorób zakaźnych to szok, że Prezydent nie zachęca, nie edukuje, nie wspiera, przeciwnie sprawia wrażenie jakby się chwalił tym, że się nie szczepi (prowadzący serwis w studio Piotr Marciniak).	Prezydent antyszczepionkowiec

07.07.2020	(Lekarze) obawiają się, że po tych słowach (o nieobowiązkowych szczepieniach) pierwszej osoby w państwie może zrezygnować ze szczepienia siebie i swoich dzieci (autorka materiału).	Prezydent antyszczepionkowiec
07.07.2020	(po słowach A. Dudy o szczepionkach) cofnęliśmy się w medycynie o kilka lat przez tą wypowiedź (Prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie Łukasz Jankowski).	Prezydent antyszczepionkowiec
07.07.2020	Prezydent przeciwny obowiązkowym szczepieniom na koronawirusa najwyraźniej zabił ministerstwu (zdrowia) ćwieka (autorka materiału).	Prezydent antyszczepionkowiec
07.07.2020	Niszczenie samorządów i Polski powiatowej zarzuca obecnej władzy R. Trzaskowski mówi, że Prezydent A. Duda może i objechał wszystkie powiaty, ale co dla nich zrobił (prowadzący w studio Piotr Marciniak).	Prezydent niewrażliwy społecznie
07.07.2020	To, że Prezydenta A. Dudy nie było jako obrońcy polskich nauczycieli i polskich nauczycielek to jest chyba jego największy grzech prezydentury (R. Trzaskowski).	Prezydent niewrażliwy społecznie
07.07.2020	Każdy z was i każda z was dzisiaj swoją pracą, swoim mozołem i swoją odwagą dużo bardziej jest potrzebna Rzeczypospolitej niż niemy Prezydent (R. Trzaskowski).	Partyjny, podległy prezydent
07.07.2020	To nie jest nasz spot oburza się Konfederacja i widzi w tym rękę sztabu A. Dudy. W sieci pojawił się spot zachęcający wyborców K. Bosaka do głosowania na obecnego Prezydenta (prowadzący w studio Piotr Marciniak).	Prezydent lawirant
07.07.2020	Absolutnie nie jestem zwolennikiem jakichkolwiek szczepień obowiązkowych mówi Prezydent A. Duda, a po kilku godzinach zapewnia, że jego opinia nie dotyczy szczepień, które są już obowiązkowe. Prezydent na spotkaniu w Końskich podkreślał, że nigdy nie zaszczepił się na gripę (zapowiadający w studio Piotr Marciniak).	Prezydent antyszczepionkowiec
07.07.2020	To reakcja A. Dudy na obawy i wezwanie Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie jej zdaniem: ...tocząca się kampania wyborcza nie może usprawiedliwiać promowania postaw antyzdrowotnych i szkodliwych dla zdrowia społeczeństwa (autor materiału na temat wypowiedzi A. Dudy o obowiązkowym szczepieniu przeciw koronawirusowi).	Prezydent antyszczepionkowiec
07.07.2020	Prezydent nie jest zwolennikiem absolutnie jakichkolwiek szczepień obowiązkowych (autor materiału).	Prezydent antyszczepionkowiec

08.07.2020	Trzaskowski w tych małych miasteczkach ostrzega, że jeśli wygra Duda to nie mieszkańcy, a prezes PiS-u będzie decydował o ich mieście (twórca materiału).	Partyjny, podległy prezydent
08.07.2020	Duda dzieli ludzi (uczestnik spotkania Trzaskowskiego z wyborcami w Gorzowie Wielkopolskim).	Dzielący Polaków ideolog
08.07.2020	Sztaby kandydatów nazywają to aktywnościami, ten kandydat miał pięć. Jak na finisz kampanii niewiele i krótkich (twórca materiału).	Prezydent na drodze do porażki
08.07.2020	Żadnych zaskoczeń, żadnych nowych propozycji i żadnych kontrowersji. Także w Białej Podlaskiej nazywanej w PiS-ie „królestwem Grzegorza Biereckiego" jednego z najbogatszych, obok premiera, ludzi obozu władzy (twórca materiału).	Prezydent na drodze do porażki
08.07.2020	Najwyraźniej sztab Andrzeja Dudy doszedł do wniosku, że ten dzień niewielu i krótkich przemówień, przyda się po całej serii dni trudnych dla prezydenta, który wyrażał myśl, a później musiał je uzupełniać (twórca materiału).	Prezydent na drodze do porażki
08.07.2020	I było to wystąpienie w rządowej telewizji wspartej, dzięki PiS-owi i prezydentowi z podatków wszystkich, prawie dwoma miliardami złotych. Andrzej Duda nazwał to sprawą rodzinną i zapewniał, że nie było gwałtu, chociaż był wyrok za zgwałcenie (twórca materiału).	Prezydent lawirant Ułaskawiający pedofila
08.07.2020	Obietnice dla wyborców i krytyka konkurenta – tego nie zabrakło na żadnym politycznym wiecu Andrzeja Dudy (prezenter).	Dzielący Polaków ideolog
08.07.2020	To co się działo wszędzie tam, gdzie spotykali się jego zwolennicy z przeciwnikami, nie pozostawało bez związku z innymi jego słowami, w tym piętnowania elit czy środowiska LGBT (twórca materiału).	Dzielący Polaków ideolog
08.07.2020	O tym jak wspólnie zasypywać te rowy podziałów prezydent nie mówił, choć są one nie tylko widoczne, ale i niebezpieczne (twórca materiału).	Dzielący Polaków ideolog
08.07.2020	Tu nie jest łatwo walczyć o głosy samymi obietnicami, bo choć jednym wystarczy to co dostali, to dla innych to za mało. Może dlatego tłumy na placu nie było (twórca materiału).	Prezydent na drodze do porażki
08.07.2020	Brak szacunku dla wszystkich Polek i Polaków (Rafał Trzaskowski).	Prezydent niewrażliwy społecznie

08.07.2020	Prezydent nie szczepi się na grypę, nie ma takiego obowiązku. Ale publicznymi deklaracjami marnuje wieloletni wysiłek lekarzy, ale także swoich kolegów, polityków i ministrów, którzy zrobili wiele, by przekonać Polaków do tego szczepienia (prezenter).	Prezydent antyszczepionkowiec
08.07.2020	Ta wypowiedź wprowadziła w zakłopotanie Ministra Zdrowia, Głównego Inspektora Sanitarnego i szefową Krajowego Ośrodka do spraw Grypy (twórca materiału).	Prezydent antyszczepionkowiec
09.07.2020	Ja nie rozumiem, co się teraz dzieje. Czy rząd jest na wakacjach w tej chwili, czy prowadzi za publiczne pieniądze kampanię wyborczą, dlatego że wygląda na to, że w trakcie burzy na mostku kapitańskim nie ma kapitana (inny kandydat o Andrzeju Dudzie).	Prezydent na drodze do porażki
09.07.2020	Powiedzcie innym ludziom, że jak nie pójść na wybory, to mogą być to ostatnie wybory w naszym życiu, bo widzieliście co PiS kombinował w okolicy 10 maja, gdy przesuwali te wybory jak chcieli, więc to jest dzisiaj stawka (inny kandydat o Andrzeju Dudzie, mimo, że słowa nawiązują bardziej do PiS-u ogółem, to lektor w reportażu przedstawiło to jako słowa przeciwko Andrzejowi Dudzie).	Partyjny, podległy prezydent
09.07.2020	Bo wynik wyborczy (Andrzeja Dudy) wśród najmłodszych wyborców, przed 30-stką, nie był porażką, był wyborczą klęską (twórca materiału-narrator).	Prezydent na drodze do porażki
10.07.2020	W swoich przemówieniach Andrzej Duda nie wymieniał, nie omawiał i nie ponawiał swoich niespełnionych obietnic sprzed pięciu lat (autor materiału).	Prezydent niespełniający obietnic

„Wydarzenia” Polsatu (cytaty):

Data wydania	Cytat	Rama interpretacyjna
29.06.2020	Prezydenta, który niestety nie szanuje już nawet swojego podpisu (R. Trzaskowski).	Partyjny, podległy prezydent
30.06.2020	Prezydent Andrzej Duda nie wetował złych projektów ustaw, nie wetował złych ustaw gospodarczych (K. Bosak o A. Dudzie).	Partyjny, podległy prezydent
30.06.2020	Za jednej kadencji Dudy wprowadzono prawie 30 nowych podatków i obciążeń fiskalnych.	Prezydent niespełniający obietnic

30.06.2020	Jasno się domagam żeby rząd, pan prezydent Andrzej Duda powiedział nam prawdę, dlatego, że dziura Morawieckiego się powiększa (R. Trzaskowski o A. Dudzie).	Prezydent lawirant
01.07.2020	Taka informacja w szczycie kampanii mogła być dla prezydenta fatalna w skutkach, Przypominam jak pan prezydent ułaskawiał swoich kolegów partyjnych (...) bez żadnego uzasadnienia (Rafał Trzaskowski).	Partyjny, podległy prezydent
01.07.2020	Rafał Trzaskowski zarzuca prezydentowi, że, stosując prawo łaski, kieruje się niejasnymi kryteriami (dziennikarz).	Partyjny, podległy prezydent
01.07.2020	Niech się pan nie boi, niech pan przyjdzie na debatę (R. Trzaskowski do A. Dudy).	Strachliwy prezydent
01.07.2020	[Andrzej Duda] musiał się mierzyć z ciężkimi zarzutami (dziennikarz).	Prezydent na drodze do porażki
02.07.2020	Same kłamstwa niestety i zaostrenie języka kampanii, zaostrenie języka Andrzeja Dudy, który jest coraz mniej pewny sukcesu (Michał Szczerba, Platforma Obywatelska).	Dzielący Polaków ideolog
03.07.2020	Niech się Pan Prezydent nie dotyka edukacji, bo ją niszczy (Rafał Trzaskowski).	Prezydent na drodze do porażki
03.07.2020	W przeciwieństwie do Andrzeja Dudy, ja nie mam problemu z seksualizacją. Ja nie mam problemu z tym, by ciągle mówić o jednym (Borys Budka).	Dzielący Polaków ideolog
04.07.2020	Duda obrońca pedofilów, Don't DUDA't.	Ułaskawiający pedofila
06.07.2020	nie ma co być cykorem (inny kandydat ale nie bezpośrednio).	Strachliwy prezydent
07.07.2020	Czas na prezydenta który będzie niezależny i którego szefem będą obywatele, a nie prezes jednej partii (inny kandydat).	Partyjny, podległy prezydent
07.07.2020	Oni przez cały czas żyją sporami z przeszłości to trochę wygląda tak jakby naprawdę walczyli z tym cieniem mgły (inny kandydat).	Partyjny, podległy prezydent
07.07.2020	Na to co im dolega szczepionki nie ma i nigdy nie będzie. Pewnie dlatego są przeciw szczepieniom (D. Tusk w kontekście wypowiedzi A. Dudy o szczepieniach).	Prezydent antyszczepionkowiec
08.07.2020	Dzisiaj jest prosty wybór. Trzaskowski Polska europejska a Andrzej Duda, wiceprezydent Jarosława Kaczyńskiego, to Polska, która przegrywa 27:1 (Borys Budka).	Partyjny, podległy prezydent
09.07.2020	To jest niesamowite, że Pan Prezydent po pięciu latach snu zimowego się obudził i w tej chwili chce współpracować z innymi partiami (Rafał Trzaskowski).	Prezydent niespełniający obietnic

Negatywne prezentacje wizualne, jakie zostały odnotowane względem kandydata Andrzeja Dudy:

„Wiadomości” TVP (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
01.07.2020	Pokazanie zniszczonych banerów i plakatów wyborczych A. Dudy poprzez: dorysowanie rogów i innych wulgarnych obrazów, zamalowanie twarzy oraz dopisanie wulgarnych określeń i obelżywych sformułowań.	Kandydat niebędący faworytem wyborców

„Fakty” TVN (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
29.06.2020	Dziwne przedstawienie z telefonem (sposób w jaki go trzymał był nienaturalny).	Kandydat nieporadny
01.07.2020	Przebitki pokazujące niewielkie grupy bądź pojedyncze osoby i to zwykle starsze na wiecu A. Dudy.	Kandydat niebędący faworytem wyborców
04.07.2020	Ujęcia gdzie widać go od tyłu, na placu zabaw, zagaduje do dzieci, a w tym czasie lektor mówi o tym jak ułaskawił pedofila i jak ciężki był wiec we Wrocławiu.	Kandydat ułaskawiający pedofila
06.07.2020	Ludzie z plakatami „UŁASKAWIŁ PEDOFILA”.	Kandydat ułaskawiający pedofila
07.07.2020	Zdjęcie pokazuje sylwetkę i twarz A. Dudy w półcieniu, jest niewyraźne i nie wykadrowane, dodatkowo wyróżnia ją niekorzystna, mroczna paleta kolorów. Nie zmienia tego wrażenia nawet gest pozdrawiania ręki wyborcom i ledwo widoczny uśmiech A. Dudy.	Kandydat nieporadny
07.07.2020	Rozpoczęcie materiału pokazaniem kandydata odwróconego plecami do kamery.	Kandydat ignorujący
07.07.2020	Pokazanie jak A. Duda po zakończonej swojej (mocnej) wypowiedzi odwraca się plecami i odchodzi od operatora i dziennikarza TVN-u. Można było uciąć ten fragment, ale zdecydowano się go zostawić.	Kandydat ignorujący

07.07.2020	A. Duda wsiada do Dudabusa i macha do swoich wyborców, ale ujęcie jest zepsute zasłaniającym go ochroniarzem, później natomiast po chwilowym zbliżeniu i wykadrowaniu A. Dudy ujęcie psują machający rękami wyborcy.	Kandydat nieporadny
07.07.2020	W zapowiedzi materiału pokazano zdjęcie przedstawiające A. Dudę z cieniem na twarzy.	Kandydat nieporadny
09.07.2020	Pokazywanie sytuacji, w których Andrzej Duda podczas wizyty na śląsku, lekceważy i nie odpowiada kilkakrotnie na to samo pytanie reportera TVN24. Dziennikarz zapytał się, który z problemów Śląska jest według kandydata najważniejszy.	Kandydat ignorujący

„Wydarzenia” Polsatu (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
01.07.2020	Poszarzone zdjęcie A. Dudy z dopiskiem: „Podatki Dudy” (prezentacja ulotki stworzonej przez sztab RT).	Kandydat nieporadny
06.07.2020	Na okładce Faktu z tytułem „Panie Prezydencie jak Pan mógł ułaskawić kogoś takiego”.	Kandydat ułaskawiający pedofila
06.07.2020	Zniszczone banery wyborcze, dorysowane słowa, wąsy czy po prostu podarte.	Kandydat niebędący faworytem wyborców

Zestawienie cytatów i opisów prezentacji wizualnej – Rafał Trzaskowski³

Pozytywne określenia słowne, jakie pojawiły się w bezpośrednim stowarzyszeniu z kandydatem Rafałem Trzaskowskim wraz z dopasowaniem do ramy interpretacyjnej (cytaty):

„Wiadomości” TVP:

brak

„Fakty” TVN (cytaty):

Data wydania	Cytat	Rama interpretacyjna
29.06.2020	Ja będę prezydentem zmiany (R. Trzaskowski).	Prezydent zmiany
29.06.2020	Jest dwóch kandydatów i Trzaskowski przedstawia alternatywę (narrator/twórca materiału).	Prezydent zmiany
29.06.2020	Trzaskowski ruszył z kampanią zaraz po zakończeniu wieczoru wyborczego i nadal snuje swoją opowieść o prezydencie wszystkich bez względu na poglądy i o prezydencie niezależnym od władzy (narrator/twórca materiału).	Prezydent wszystkich Polaków
29.06.2020	Trzaskowski ma dużo do odrobienia, ale liczy na to, że niesie go entuzjazm, który pozwolił zebrać prawie dwa miliony podpisów i 30% poparcia po pięciu tygodniach kampanii (narrator/twórca materiału).	Kandydat entuzjastyczny
29.06.2020	Dzisiaj idziemy łeb w łeb, ale jestem przekonany, że jak się wszyscy postaramy to wygramy te wybory (R. Trzaskowski).	Kandydat entuzjastyczny
30.06.2020	Panie prezydencie Andrzeju, czy Pan może chociaż raz powiedzieć, że coś się Panu nie podoba w PiS-ie, bo ja mogę Państwu od razu powiedzieć. Tak, wiele rzeczy, które robiło rząd Platformy, uważam, że nie było robionych optymalnie (kandydat sam o sobie).	Prezydent niezależny, niepartyjny
01.07.2020	Niezależny prezydent, a taki na pewno będzie Rafał Trzaskowski (prezydent Białegostoku).	Prezydent niezależny, niepartyjny
02.07.2020	Gwarant silnej pozycji Polski w Unii Europejskiej, ale przede wszystkim człowiek stojący po stronie wartości (Aleksandra Dulciewicz).	Prezydent stojący po stronie wartości

³ Cytaty i opisy prezentacji wizualnej zostały spisane przez Wolontariuszy i Wolontariuszki INDID.

03.07.2020	Trzaskowski nikogo nie wyzywa, nikomu nie ubliża.	Prezydent wszystkich Polaków
03.07.2020	Będę prezydentem absolutnie wszystkich Polek i Polaków, również tych, którzy na mnie nie zagłosują. Bo na tym polega odwaga, na tym polega wspólnota (o sobie).	Prezydent wszystkich Polaków Prezydent stojący po stronie wartości
04.07.2020	TRZASK! i po robocie (hasło na transparencie prezentowane wyjątkowo długo).	Kandydat entuzjastyczny
04.07.2020	Razem budujemy w Polsce platformę porozumienia, dla wszystkich, którzy chcą zmiany (Rafał Trzaskowski sam o sobie).	Prezydent wszystkich Polaków
04.07.2020	Rafał Trzaskowski apeluje by zamiast dzielić, atakować - budować społeczne więzi i naszą przyszłość (dziennikarz).	Prezydent wszystkich Polaków
04.07.2020	My tutaj mamy kręgosłup, odwagę i jesteśmy niepokorni (Rafał Trzaskowski o sobie i swoich wyborcach).	Prezydent stojący po stronie wartości
04.07.2020	45% wyborców uważa, że to Rafał Trzaskowski - gdyby wygrał wybory - byłby bardziej niezależnym prezydentem.	Prezydent niezależny, niepartyjny
07.07.2020	Trzaskowski tą podróżą przez tereny wiejskie i małe miejscowości i wsie stara się dowartościować jej mieszkańców, dać sygnał, że nie są pomijani i nie są niewidoczni. Robi to, czego, jak sam przyznaje - nie dopilnowała Platforma Obywatelska.	Prezydent wszystkich Polaków Prezydent niezależny, niepartyjny
08.07.2020	„Za” zjedzeniem kolacji z kandydatem (wyborca na wiecu wyborczym).	Kandydat entuzjastyczny
09.07.2020	Może być tak, że to będzie Kaczyńskiego być albo nie być, jeśli wygra nasz - Trzaskowski (obywatel).	Prezydent stojący po stronie wartości
09.07.2020	Rafał Trzaskowski postanowił zawałczyć o głosy niezdecydowanych (dziennikarz/narrator).	Prezydent wszystkich Polaków
10.07.2020	Od ponad roku jest samorządowcem i to samorządowcy stanęli za nim murem w kampanii, nie tylko prezydenci dużych	Obrońca samorządności

	miast, ale także wójtowie i burmistrzowie wielu mniejszych miejscowości. Rafał Trzaskowski na każdym wiecu zapowiadał obronę samorządów i przestrzegał przed ograniczeniem ich roli (prowadzący wydanie).	
10.07.2020	Wybrany przez lokalną społeczność, wielokrotnie podkreślano przy tym, że Trzaskowski ma być prezydentem Polski lokalnej, wspierającej lokalne inicjatywy i inwestycje (twórca materiału).	Obrońca samorządności
10.07.2020	Postawmy na Polskę, która jest tolerancyjna, otwarta i uśmiechnięta (o sobie).	Prezydent wszystkich Polaków Prezydent entuzjastyczny
10.07.2020	Rafał Trzaskowski jest samorządowcem, rozumie potrzeby samorządów, rozumie potrzeby lokalnych wspólnot wiem, że będzie nas wspierał (komentator).	Obrońca samorządności
10.07.2020	Jest gwarancją silnego samorządu, jest gwarancją tego że mieszkańcy miast i gmin będą decydować o swojej przyszłości (komentator).	Obrońca samorządności
10.07.2020	Chcecie prezydenta w pełni niezależnego (o sobie).	Prezydent niezależny, niepartyjny
10.07.2020	Kochamy cię Rafale (komentator).	Prezydent entuzjastyczny

„Wydarzenia” Polsatu (cytaty):

Data wydania	Cytat	Rama interpretacyjna
03.07.2020	Mimo takich nieszablonowych gestów poparcia, Rafał Trzaskowski był dzisiaj na trudnym terenie (narrator/dziennikarz).	Prezydent entuzjastyczny
04.07.2020	Będzie twarde weto dla wszystkich podatków i obciążeń dla obywateli obiecuje R. Trzaskowski (prowadzący wydanie w studio).	Przeciwnik podwyżki podatków
04.07.2020	Cieszę się, że R. Trzaskowski postulaty W. Kosiniaka-Kamysz i Koalicji Polskiej bierze na agendę swoich aktywności (Piotr Zgorzelski, PSL)	Prezydent wszystkich Polaków

04.07.2020	W kampanię aktywnie zaangażowała się żona kandydata Małgorzata Trzaskowska, która tu w Częstochowie spotkała się z Amazonkami (kobietami walczącymi z rakiem piersi) (autor materiału).	Kandydat ze wsparciem rodziny
------------	---	-------------------------------

Pozytywne prezentacje wizualne, jakie zostały odnotowane względem kandydata Rafała Trzaskowskiego:

„Wiadomości” TVP (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
03.07.2020	Rafał Trzaskowski na okładce „Newsweek Polska” z żoną.	Kandydat ze wsparciem rodziny
03.07.2020	Na plakacie jednego ze swoich zwolenników „Rafał Trzaskowski jest the best”.	Faworyt wyborców
10.07.2020	R. Trzaskowski energicznie macha ręką do swoich zwolenników na wiecu wyborczym słysząc okrzyki Rafał! Rafał!	Faworyt wyborców

„Fakty” TVN (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
29.06.2020	Rafał Trzaskowski podczas wieczoru wyborczego przemawiający w tłumie zwolenników.	Faworyt wyborców
29.06.2020	Rafał Trzaskowski przemawia podczas wiecu, w tle tłum z flagami Polski i Unii Europejskiej. Uśmiechnięci ludzie klaszczą i krzyczą hasła wspierające kandydata.	Faworyt wyborców
29.06.2020	Uśmiechnięty Trzaskowski „żółwikiem” wita się z wyborcami.	Kandydat młodych ludzi
30.06.2020	Ujęcia, gdy Rafał Trzaskowski przechodzi przez tłum ludzi, uśmiecha się do nich, wita się z niektórymi poprzez ścisnięcie ręki.	Faworyt wyborców
04.07.2020	Rafał Trzaskowski pokazywany długo uśmiechnięty na tle swoich fanów, którzy skandują „Chcemy zmiany!”.	Faworyt wyborców
04.07.2020	Rafał Trzaskowski pokazywany na swoim wiecu jak przemawia do tłumu i krzyczy „To Wy jesteście moim szefem!” – tłum skanduje. Ewidentna pozytywna prezentacja.	Faworyt wyborców

05.07.2020	Rafał Trzaskowski przemawia otoczony tłumem wyborców w tle flagi Polski oraz Unii Europejskiej.	Faworyt wyborców
05.07.2020	Rafał Trzaskowski razem z żoną, obejmują się i machają do tłumu.	Kandydat ze wsparciem rodziny Faworyt wyborców
05.07.2020	W materiale pokazano tłumy jakie przysły na spotkanie z R. Trzaskowskim w różnych miastach na Śląsku.	Faworyt wyborców
05.07.2020	Rafał Trzaskowski przechodzi przez tłum ludzi, którzy go oklaskują, macha do nich i się uśmiecha.	Faworyt wyborców
08.07.2020	Prezentacja kandydata wśród białych czerwonych flag.	Mąż stanu
09.07.2020	Ujęcie R. Trzaskowskiego wśród dużego tłumu.	Faworyt wyborców
09.07.2020	Powiewające polskie flagi.	Mąż stanu
10.07.2020	Pozytywnie na wiecu w zachwyconym tłumie.	Faworyt wyborców
10.07.2020	Poparcie samorządowców oraz uczestniczki Powstania Warszawskiego	Mąż stanu

„Wydarzenia” Polsatu (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
03.07.2020	Ujęcie na plakat ze zdjęciem R. Trzaskowskiego, na którym obok zdjęcia był napis „Rafał Trzaskowski is the best”.	Faworyt wyborców
04.07.2020	R. Trzaskowski pokazany w ciasnym kadrze pokazującym twarz kandydata w trakcie wiecu ze swoimi zwolennikami, jest uśmiechnięty i wyraźnie zadowolony: w tle widać transparenty z hasłami wspierającymi kandydata.	Faworyt wyborców
04.07.2020	Ujęcie z drona pokazujące wiec R. Trzaskowskiego: widać dużo flag Polski i Unii Europejskiej i osób trzymających transparenty z jego hasłami wyborczymi i wizerunkiem.	Faworyt wyborców
04.07.2020	R. Trzaskowski robi sobie zdjęcie z uśmiechniętą parą młodych ludzi.	Kandydat młodych ludzi
07.07.2020	R. Trzaskowski wśród wyborców.	Faworyt wyborców
09.07.2020	Spotkania z ludźmi, przybijanie „żółwików”; „piątek”; robienie „selfie”.	Kandydat młodych ludzi

Negatywne określenia słowne, jakie pojawiły się w bezpośrednim stowarzyszeniu z kandydatem Rafałem Trzaskowskim wraz z dopasowaniem do ramy interpretacyjnej (cytaty):

„Wiadomości” TVP (cytaty):

Data wydania	Cytat	Rama interpretacyjna
29.06.2020	Mi się wydaje, że to jest cały oszust (mieszkaniec Bodzanowa).	Kandydat niewiarygodny
29.06.2020	Takiego początku kampanijnej dogrywki Rafał Trzaskowski nie może zaliczyć do udanych, przynajmniej w Bodzanowie (twórca materiału).	Kandydat nieudacznik
29.06.2020	Prezydent elit czy wszystkich Polaków (belka).	Kandydat liberalnych elit
29.06.2020	Andrzej Duda na rynku w Łowiczu, Rafał Trzaskowski w ekskluzywnym centrum handlowym w Warszawie. Tak obaj kandydaci witali pierwsze sondażowe wyniki wyborów (prezenterka).	Kandydat liberalnych elit
29.06.2020	Pechowiec, który nie radzi sobie z zarządzaniem - tak o prezydencie Warszawy mówią mieszkańcy stolicy (twórca materiału).	Kandydat nieudacznik
29.06.2020	Z całą pewnością, jedno co się Polsce może przykrego zdarzyć, to Rafał Trzaskowski prezydentem (Marek Jakubiak).	Kandydat nieudacznik
29.06.2020	Platforma Obywatelska, jak i jej kandydat, prezentują pogardę dla wyborców z mniejszych miast, dla ludzi wierzących, dla ludzi którzy czują się związani z kościołem (redaktor Naczelnej Agencji Informacyjnej, Miłosz Manasterski).	Kandydat liberalnych elit Kandydat antyklerykalny
29.06.2020	Rafał Trzaskowski, jako prezydent Warszawy, wspiera ideologię LGBT, na którą nie szczędzi pieniędzy. Komentatorzy zwracają uwagę na antyklerykalizm współpracownika Donalda Tuska i Bronisława Komorowskiego (twórca materiału).	Kandydat kłótniwy Kandydat antyklerykalny
29.06.2020	Przeszłość Rafała Trzaskowskiego to tylko jeden z powodów jego porażki w pierwszej turze tegorocznych wyborów. Następnym, wątpliwa wiarygodność. Kandydat PO w wielu kwestiach diametralnie zmienia zdanie. Przegrał dlatego, bo reprezentuje siłę polityczną, która nie jest w stanie zaoferować żadnej lepszej oferty niż ta siła polityczna, która stoi za Andrzejem Dudą. Przegrał również dlatego, bo to co jest w stanie zaoferować to w gruncie rzeczy tylko kontestacja (socjolog, prof. Henryk Domański).	Kandydat niewiarygodny Kandydat liberalnych elit Kandydat kłótniwy

29.06.2020	Trzaskowski gorszy od Komorowskiego (pasek do jednego z materiałów).	Kandydat nieudacznik
29.06.2020	Różnice pomiędzy nim (A. Dudą), a zastępcą Borysa Budki, grubo powyżej 20 procent (twórca materiału).	Kandydat niewiarygodny
29.06.2020	Dlatego, według niektórych, Platformie Obywatelskiej wcale nie chodziło o zdrowie Polaków, a oto by wprowadzić do prezydenckiego wyścigu kandydata dublera. Jednak ten plan tylko częściowo się powiódł, wiceprzewodniczący Platformy Obywatelskiej do drugiej tury wchodzi ze stratą 13 punktów procentowych do prezydenta Andrzeja Dudy (twórca materiału).	Kandydat liberalnych elit Kandydat niewiarygodny
29.06.2020	Ludzie przyszli, kandydat na prezydenta zlekceważył ich (twórca materiału).	Kandydat lekceważący ludzi
29.06.2020	Jeżeli człowiek startuje na prezydenta i jest poważny, to powinien traktować poważnie każdego obywatela, a jeżeli ktoś jest niepoważny to jest i nic nie zmienia tego (mieszkaniec Bodzanowa).	Kandydat lekceważący ludzi
29.06.2020	Komentatorzy zauważają, ostentacyjne wskazanie jakich wyborców chce reprezentować Trzaskowski, do nich nie należy najwyraźniej lokalny dziennikarz z Płocka, który pytał o wpuszczenie kolejnej fali ścieków do Wisły (twórca materiału).	Kandydat dzielący Polaków
29.06.2020	Wyśmiewa problemy małych społeczności i mówi, że te wybory są po to, żeby nie zadawać takich pytań (Radosław Fogiel, zastępca rzecznika Prawa i Sprawiedliwości).	Kandydat lekceważący ludzi
29.06.2020	Liberalne elity wspierające Rafała Trzaskowskiego nie kryją, że ich poczucie wyższości wykracza poza kwestie tylko polityczne (twórca materiału).	Kandydat liberalnych elit
29.06.2020	Rafał Trzaskowski to kandydat z innego świata, jest ostentacyjnie lewicowo-liberalny, jest metropolitalny. Jego sfera aksjologiczna, wartości nie są wspólne dla elektoratu ludowego (Przemysław Litwiniuk, Prezes Zarządu Powiatowego PSL w Białej Podlaskiej).	Kandydat liberalnych elit
30.06.2020	Rafał Trzaskowski słynie z tego, że się nie przepracowuje. I odkładana na później praca, taka bylejakość w podejściu do państwa polskiego, w pewnym momencie zawsze wybija. Wybija jak ścieki ze studzienek warszawskich podczas kilkuminutowej ulewy (Jakub Maciejewski).	Kandydat nieudacznik

30.06.2020	Już wtedy Trzaskowski był pechowy. Skąd my to znamy? Pech Trzaskowskiego, który dziś prześladowe warszawiaków, dał się we znaki także mieszkańcom Lubelszczyzny (Marcin Tulicki - autor materiału).	Kandydat nieudacznik
30.06.2020	Wierchuszka Platformy Obywatelskiej, do tego celebryci. Tak wyglądał wieczór wyborczy Rafała Trzaskowskiego. Wszystko w ekskluzywnej i drogiej przestrzeni warszawskiego luksusowego centrum handlowego (Maciej Sawicki - autor materiału).	Kandydat liberalnych elit
30.06.2020	Cały przemysł pogardy był ukierunkowany właśnie na podział na lepszych i gorszych. Teraz Rafał Trzaskowski to kontynuuje (Adrian Stankowski).	Kandydat kłótniwy Kandydat dzielący Polaków
30.06.2020	Rafał Trzaskowski chciałby, aby więcej pieniędzy zostawało w Warszawie, pomimo że stolica dysponuje ogromnym rocznym budżetem (Maciej Sawicki - autor materiału).	Kandydat sprzyjający złodziejom
30.06.2020	To Trzaskowski skur*ysyn nam zafundował (autor nagrania z powodzi w Warszawie).	Kandydat nieudacznik
01.07.2020	Mamy kandydata, który ma w sobie tyle pogardy, że nawet programu nie zdążył przygotować (Szymon Hołownia).	Kandydat dzielący Polaków
01.07.2020	Licząc na krótką pamięć wyborców sztab Platformy zabiega też o głosy sympatyków Konfederacji (narrator).	Kandydat niewiarygodny
01.07.2020	Trudno uwierzyć, że ktoś jest w ciągu kilku dni dosłownie czy kilkudziesięciu godzin zmienić zupełnie swoje poglądy polityczne. W przypadku prezydenta Trzaskowskiego one się lokują zupełnie na przeciwnym biegunie (prof. Henryk Domański).	Kandydat niewiarygodny
01.07.2020	Z wiarygodnością Rafał Trzaskowski miał problem już w pierwszej turze (narrator).	Kandydat niewiarygodny
01.07.2020	Teraz wiarygodność Rafała Trzaskowskiego jest zerowa (Karol Gac).	Kandydat niewiarygodny
01.07.2020	Wrzucane do internetu, także przez część mediów, kłamstwa, które mają pomóc wiceszefowi Platformy Obywatelskiej w kampanii prezydenckiej (prowadzący).	Kandydat niewiarygodny
01.07.2020	Robią to (fake newsy) środowiska popierające Rafała Trzaskowskiego, czyli człowieka, który bronił Romana Polańskiego (Jacek Karnowski).	Kandydat niewiarygodny

01.07.2020	Pan Trzaskowski chce sobie organizować debatę pod ochroną zagranicznych mediów, ja się na to nie zgadzam! (Andrzej Duda).	Kandydat strachliwy Kandydat antypolski
02.07.2020	Platforma Obywatelska, której kandydatem jest Trzaskowski i jej sympatycy od dawna próbują dzielić wyborców na lepszych i gorszych.	Kandydat dzielący Polaków
03.07.2020	Pan Trzaskowski gra trochę na takiej doktrynie Urbana tzn. jest cynikiem (...) ale robi to, aby zwyciężyć. Deprecjonuje debaty publiczne nikt nie pamięta co robił 2/3 tygodnie temu to nie buduje jego pozycji a raczej ośmiesza.	Kandydat strachliwy Kandydat kłótlivy
03.07.2020	Trzaskowski jak wiemy boi się konfrontacji jest tchórzem.	Kandydat strachliwy
03.07.2020	Zarzuty o bezradność Trzaskowskiego wobec oblicza katastrofy ekologicznej.	Kandydat nieudacznik
04.07.2020	Stawiamy pytanie czy Rafał Trzaskowski nie zna swojego programu, ponieważ napisał to na przykład Donald Tusk albo Borys Budka, czy po prostu jest cykorem i wstydzi się swoich poglądów i na każdym rogu stara się ukrywać swoje prawdziwe poglądy na niezwykle istotne sprawy społeczne (komentator - o adopcji dzieci przez LGBT).	Kandydat nieudacznik Kandydat strachliwy Kandydat niewiarygodny
04.07.2020	Brak wiarygodności tego polityka nie pozostawia żadnych wątpliwości że gdyby został prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej dokładnie zrobiłby odwrotnie niż mówi dzisiaj zrobiłby dokładnie tak jak mówi Jego Adrian czyli złożył by inicjatywę legislacyjną umożliwiającą adopcję dzieci przez pary homoseksualne (komentator).	Kandydat niewiarygodny
04.07.2020	Dziś kandydat platformy próbuję zanegować swoje poglądy sprzed lat a nawet swój własny program ogłoszony tydzień temu (autor materiału).	Kandydat niewiarygodny
04.07.2020	Jest to po prostu bardzo - no powiem nieładnie -bezczelne kłamstwo która nie powinna mieć miejsca w poważnej kampanii o najwyższe stanowiska w kraju (komentator).	Kandydat niewiarygodny
04.07.2020	Wiceprzewodniczący Platformy Obywatelskiej buduje swój przekaz przede wszystkim w kontrze do Andrzeja Dudy oraz Prawa i Sprawiedliwości niewiele w jego wystąpieniach jest o konkretnych pomysłach na Polskę (prowadzący).	Kandydat kłótlivy Kandydat bez programu

04.07.2020	Niedawno można było przeczytać w gazecie „Die Welt” jeżeli korespondent Warszawski pan Fritz donosił że pan Trzaskowski to lepszy dla Niemiec byłby prezydent dlatego że jest przeciwny temu żeby Polska brała repatriację od Niemców (inny kandydat).	Kandydat antypolski
04.07.2020	I tym razem było więcej podsycania negatywnych emocji wobec prezydenta Andrzeja Dudy, ... straszenia ... niż własnych pomysłów programowych (autor materiału).	Kandydat kłótniwy Kandydat bez programu
04.07.2020	Rafał Trzaskowski nie ma dalej swojego programu nawołuje wszystkich wyborców wszystkich obozów politycznych do tego żeby oddali głos na anty-pis bo on jest jego uosobieniem (komentator).	Kandydat bez programu Kandydat dzielący Polaków
04.07.2020	Przewodniczący Platformy Obywatelskiej sięga po różne metody dziś w Wielkopolsce straszą na przykład że rzekomymi planami podwyżki podatków (autor materiału).	Kandydat niewiarygodny
04.07.2020	Wiceprzewodniczący Platformy Obywatelskiej zapomniał chyba że to za rządów PO-PSL stawki VAT poszły w górę z 7-8 i z 22 do 23% (autor materiału).	Kandydat niewiarygodny
04.07.2020	Jego jedyną szansą jest rzeczywiście wywołanie ogromnego sporu wysokiego napięcia potężnych emocji (komentator).	Kandydat dzielący Polaków
04.07.2020	Trzaskowski nadal próbuje odciąć się od swojego zaplecza i swojego politycznego życiorysu (...) zapominając że z Platformą Obywatelską jest związany od 16 lat od czterech jest jej wiceprzewodniczącym (autor materiału).	Kandydat niewiarygodny Kandydat liberalnych elit
04.07.2020	Tego typu można powiedzieć rozdwojenie jaźni nie ułatwia Rafałowi Trzaskowskiemu sytuacji (komentator).	Kandydat niewiarygodny
04.07.2020	Rafał Trzaskowski zdaje sobie sprawę że 8 lat rządów PO-PSL jest dla niego sporym obciążeniem dlatego chce przekonać do siebie tych którzy mogą tych czasów dobrze nie pamiętać. Wobec wyborców Krzysztofa Bosaka część z nich to przeciwnicy Unii Europejskiej stąd być może ta widoczna zmiana i brak unijnej flagi za plecami Rafała Trzaskowskiego (autor materiału).	Kandydat niewiarygodny
04.07.2020	Można spodziewać się wszystkiego ze strony Rafała Trzaskowskiego jeśli uzna że to pomoże mu w wygraniu wyborów (komentator).	Kandydat niewiarygodny

04.07.2020	Tym bardziej że jak zauważają komentatorzy w kampanii Trzaskowskiego można dostrzec lekką zadyszkę (autor materiału).	Kandydat nieudacznik
04.07.2020	Coraz gorszej jakości kampania coraz mniej energii coraz mniej wysiłku i coraz więcej poplątanych wypowiedzi (komentator).	Kandydat nieudacznik
04.07.2020	Złośliwość wobec obecnego prezydenta próbuję na nowo podgrzać atmosferę ale niestety często jego zwolennicy zdają się odczytywać to jako zgodę no czasami fizyczny atak na przeciwników (autor materiału).	Kandydat kłótlivy Kandydat dzielący Polaków
05.07.2020	Trzaskowski prowadzi kampanię kłamstw? (belka).	Kandydat niewiarygodny
05.07.2020	Ostatnie tygodnie kampanii wiceprzewodniczącego Platformy Obywatelskiej potwierdzają, że mijanie się z prawdą, fake newsy czy zwykłe kłamstwa stały się narzędziami w walce o zwycięstwo (prezenter).	Kandydat niewiarygodny
05.07.2020	Teraz w sytuacji, gdy niemal 80 procent Polaków deklaruje sprzeciw wobec homoadopcji, Trzaskowski od własnych poglądów stara się odciąć. Trudno uniknąć wrażenia, że potyka się przy tym o własne nogi (twórca materiału).	Kandydat niewiarygodny Kandydat nieudacznik
05.07.2020	W ostatniej fazie kampanii prezydenckiej Rafał Trzaskowski wydaje się mieć szereg kłopotów, między innymi z płaszczyzną merytoryczną, z płaszczyzną programową, ze swoją własną niezależnością od firm PR, które kreują jego wizerunek, jak i z wiarygodnością, która powinna być oparta o prawdziwy przekaz, o prawdę (Paweł Badzio, „Gazeta Obywatelska”).	Kandydat nieudacznik Kandydat bez programu Kandydat niewiarygodny
05.07.2020	Z prawdą nie po drodze miał Trzaskowski także wtedy, gdy odpowiadał na pytania o swój stosunek do wieku emerytalnego (twórca materiału).	Kandydat niewiarygodny
05.07.2020	12 lipca przekonamy się czy Polacy ulegną tej propagowanej maszynie sterowanej zza granicy (o wsparciu dla Rafała Trzaskowskiego przez Axel Springer).	Kandydat antypolski
05.07.2020	Trzaskowski zlekceważy wyborców? (belka).	Kandydat lekceważący ludzi

05.07.2020	Niestety wygląda na to, że kandydat Platformy Obywatelskiej woli odpowiadać na pytania wybranych przez siebie dziennikarzy, choć być może, to tylko kampanijna gra. Trzaskowski, być może, znowu chce uśpić czujność prezydenta Dudy i w Końskich zjawi się z zaskoczenia (prezenter w zapowiedzi materiału).	Kandydat lekceważący ludzi
05.07.2020	Pytanie czy wyborców zlekceważy kandydat Platformy Obywatelskiej. Oficjalnie, Rafał Trzaskowski, nadal nie odpowiedział na zaproszenie, ale daje do zrozumienia, że w Końskich się nie pojawi (twórca materiału).	Kandydat lekceważący ludzi
05.07.2020	To nie spodobało się nawet sympatyzującym z Trzaskowskim dziennikarzom (twórca materiału o braku chęci udziału Trzaskowskiego w debacie TVP).	Kandydat kłótlivy
06.07.2020	Jakie stanowisko w tej sprawie ma Rafał Trzaskowski? Trudno powiedzieć, bo kandydat PO w tej sprawie kluczy i zaprzecza sam sobie (Danuta Holecka).	Kandydat niewiarygodny
06.07.2020	On lekceważy ludzi naszych, lekceważy. On nie przyjedzie do takiej dziury jak Końskie (kobieta zapytana o brak udziału Rafała Trzaskowskiego w debacie TVP).	Kandydat lekceważący ludzi
06.07.2020	Boi się pytań, normalnie stchórzył (mężczyzna zapytany o brak udziału Rafała Trzaskowskiego w debacie TVP).	Kandydat strachliwy
06.07.2020	Buduje swoją kampanię na takim negatywnym, choć nie zawsze uczciwym odnoszeniu się do przeciwników politycznych. Zwłaszcza do Pana Prezydenta Andrzeja Dudy (prof. Arkadiusz Jabłoński).	Kandydat kłótlivy
06.07.2020	Wiarygodność jest stosunkowo niska, bo to co Trzaskowski robił jeszcze rok temu dzisiaj temu przeczy (prof. Mieczysław Ryba).	Kandydat niewiarygodny
07.07.2020	Rafał Trzaskowski zignorował Polskę powiatową (dziennikarz).	Kandydat lekceważący ludzi
07.07.2020	Trzaskowski stchórzył przed debatą (belka).	Kandydat strachliwy
07.07.2020	Z problemami Rafał Trzaskowski nie radził sobie już kilka lat temu (dziennikarz).	Kandydat nieudacznik

07.07.2020	Już wtedy Rafałowi Trzaskowskiemu w sytuacjach kryzysowych towarzyszył pech (dziennikarz).	Kandydat nieudacznik
07.07.2020	Kwestia wiarygodności Pana Prezydenta Trzaskowskiego jest wątpliwa (D. Kolorz).	Kandydat niewiarygodny
07.07.2020	Rafałowi Trzaskowskiemu zabrakło odwagi (A. Bielan).	Kandydat strachliwy
08.07.2020	Brazylijska samba Trzaskowskiego (belka).	Kandydat niewiarygodny
08.07.2020	Pilny uczeń Tuska (belka).	Kandydat niewiarygodny
08.07.2020	Stały element spotkań Rafała Trzaskowskiego to straszenie Prawem i Sprawiedliwością (redaktor pisma, ekspert).	Kandydat kłótlivy
08.07.2020	Rafał Trzaskowski zorganizował najbrudniejszą i najbardziej wulgarną kampanię w historii (Michał Karnowski, „Sieci”).	Kandydat dzielący Polaków Kandydat kłótlivy
08.07.2020	On się nadaje na prezydenta jak on nie potrafi Warszawy być prezydentem (kobieta pytana przez reporterkę).	Kandydat nieudacznik
09.07.2020	Nie chciało mu się pojechać na 80 min debaty do Końskich, ale chciało mu się pojechać na 3,5min przemówienia do Sao Paulo (komentator).	Kandydat lekceważący ludzi
09.07.2020	(...) wielu wyborców nauczonych doświadczeniem mu nie ufa, (...) Rafał Trzaskowski, który musi się mierzyć z kryzysem wizerunkowym. Obciążeniem dla vice szefa PO jest częsta zmiana stanowiska w ważnych kwestiach dla Polski i Polaków.	Kandydat niewiarygodny
09.07.2020	Oburzenie wywołała błyskawicznie zamieszczona w mediach społecznościowych fotorelacja z wizyty Trzaskowskiego, w miejscu, gdzie doszło do tragedii, czy w szpitalu gdzie trafili ranni, która wyglądała na próbę autopromocji i element kampanii wyborczej.	Kandydat niewiarygodny
09.07.2020	(Brak informacji o wypadkach kierowców warszawskich autobusów) potęguje domysły, że rządzona przez Trzaskowskiego Warszawa próbuje ukryć niewygodne informacje dotyczące wypadków i narkotyków.	Kandydat niewiarygodny
09.07.2020	Trzaskowski spełni żydowskie żądania? (belka).	Kandydat antypolski

09.07.2020	Jeśli wygra Rafał Trzaskowski to będzie Polska, która będzie myślała przede wszystkim o tych, którzy i tak są bogaci, uprzywilejowani, którym wiedzie się dobrze.	Kandydat liberalnych elit
10.07.2020	Zwolennicy R. Trzaskowskiego bezlitośni dla przeciwników politycznych (prowadząca w studio Danuta Holecka).	Kandydat dzielący Polaków
10.07.2020	Trzaskowski który co chwilę zmienia poglądy, zmienia zapatrywania, przecież jak można takiemu człowiekowi zaufać (Daniela Ogińska powstaniec warszawski)	Kandydat niewiarygodny
10.07.2020	Przyjdą Niemcy i wszystko zabiorą, tak R. Trzaskowski zakpił z tragedii wielu pokoleń Polaków (Danuta Holecka prowadząca wydanie)	Kandydat lekceważący ludzi
10.07.2020	Zwolennicy R. Trzaskowskiego sprofanowali polski Hymn narodowy wyzwiskami i okrzykami, atakując wykonujących Mazurka Dąbrowskiego zwolenników Prezydenta A. Dudę (Danuta Holecka prowadząca wydanie)	Kandydat dzielący Polaków
10.07.2020	Takie szerokie poparcie dla Prezydenta A. Dudy to efekt między innymi: niespójnych i niejasnych wypowiedzi kandydata Platformy Obywatelskiej (autor materiału)	Kandydat niewiarygodny
10.07.2020	Polacy nie mogą się też doszukać czytelnego programu Rafała Trzaskowskiego (autor materiału).	Kandydat bez programu
10.07.2020	Notowań Trzaskowskiego z pewnością nie poprawi też zapewne seria wypadków miejskich autobusów, czy dramatyczna w konsekwencjach, awaria kolektorów do oczyszczalni ścieków Czajka (autor materiału)	Kandydat nieudacznik
10.07.2020	W zarządzanej przez niego (R. Trzaskowskiego) Warszawie nie ma pieniędzy na turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych. A warszawiacy pokrzywdzeni w wyniku dzikiej repriwatyizacji nadal nie mogą się doczekać wypłaty należnych odszkodowań. Nawet córka brutalnie zamordowanej Jolanty Brzeskiej. Między innymi dlatego odwracają się od R. Trzaskowskiego nawet wyborcy z Warszawy (autor materiału).	Kandydat nieudacznik Kandydat sprzyjający złodziejom
10.07.2020	Trzaskowski nic nie myśli o Warszawie. Co on zrobił dla Warszawy. Ja nie wiem dlaczego tak młodzi za Trzaskowskim? Dlatego, że jest przystojny i się uśmiecha – kłamię (starsza kobieta zapytana na ulicy).	Kandydat niewiarygodny

10.07.2020	...sztab R. Trzaskowskiego zdecydował się grać na emocjach. Podległa Trzaskowskiemu Straż Miejska zrywa plakaty wyborcze Prezydenta Andrzeja Dudy, a wyborcy kandydata Koalicji Obywatelskiej gwizdami i krzykiem zakłócali wiec wyborczy Prezydenta nawet w czasie hymnu narodowego (autor materiału).	Kandydat kłótlivy
7.10.2020	Wielu mieszkańców mniejszych miejscowości uważa, że kandydat Koalicji Obywatelskiej ich lekceważy. Cemu dał wyraz ignorując zaproszenie na debatę prezydencką w Końskich (autor materiału).	Kandydat lekceważący ludzi
10.07.2020	Zlekceważył nas prawda, było umówione - nie przyjechał, trudno cokolwiek powiedzieć w tym momencie, ale to samo mówi za siebie, za niego [R. Trzaskowskiego] (mieszkaniec Końskich).	Kandydat lekceważący ludzi
10.07.2020	Pogardę w stosunku do Polaków głosujących na Prawo i Sprawiedliwość okazują też sympatycy R. Trzaskowskiego (autor materiału).	Kandydat dzielący Polaków
10.07.2020	R. Trzaskowski reprezentuje jednak pewną grupę ludzi, pewne środowiska tak zwane elity III RP, które patrzą na tę polską prowincję z poczuciem wyższości, a w istocie jest to pewnego rodzaju kompleks (ekspert prof. Mieczysław Ryba z KUL).	Kandydat liberalnych elit Kandydat dzielący Polaków
10.07.2020	Trzaskowski dał potrzebującej 20gr, a sam kupił ciastka za 44zł (nagłówek artykułu on-line w „Fakcie”)	Kandydat lekceważący ludzi
10.07.2020	Zwolennicy Trzaskowskiego niszczą Polaków (belka)	Kandydat dzielący Polaków
10.07.2020	Właściciele jednego ze składów budowlanych w Wielkopolsce zaproponował 300 zł premii pracownikom, którzy oddadzą swój głos na R. Trzaskowskiego (Danuta Holecka w studio)	Kandydat dzielący Polaków
10.07.2020	Dlatego patrioci na R. Trzaskowskiego w mojej ocenie nie powinni głosować (Robert Bąkiewicz, Prezes Stowarzyszenia Marsz Niepodległości).	Kandydat antypolski
10.07.2020	Wybór A. Dudy lub R. Trzaskowskiego to wybór między Polską przyjazną rodzinom, wierna tradycji i patriotyzmowi, a Polską skrajnie lewicowej ideologii (Danuta Holecka prowadząca wydanie)	Kandydat dzielący Polaków
10.07.2020	Czym jest patriotyzm R. Trzaskowski pokazał, gdy zamiast uroczystości państwowych święta Wojska Polskiego 15.08 wybrał wizytę na bazarze (autor materiału).	Kandydat antypolski

10.07.2020	Jego (R. Trzaskowskiego) pojęcie rodziny jest bliższe poglądom skrajnej lewicy niż konstytucyjnej definicji (autor materiału).	Kandydat ideolog lewicy
10.07.2020	...głos na Trzaskowskiego to głos za całym pakietem postulatów lewicy włącznie z legalizacją eutanazji (autor materiału).	Kandydat ideolog lewicy
10.07.2020	Program R. Trzaskowskiego to z jednej strony promocja LGBT a z drugiej nieskrywana niechęć do kościoła katolickiego i wartości chrześcijańskich (autor materiału).	Kandydat ideolog lewicy Kandydat antyklerykalny
10.07.2020	...czy Jerzego Urbana zwanego Goebbelsem stanu wojennego (...) który poparł R. Trzaskowskiego (autor materiału).	Kandydat niewiarygodny
10.07.2020	...nikt nie kontroluje co się dzieje w Warszawie. Nie ma gospodarza, bo gospodarz ciągle się urlopuje (...) R. Trzaskowski startuje w wyborach więc ma w nosie Warszawę, w nosie problemy mieszkańców (Wojciech Biedroń publicysta Sieci).	Kandydat nieudacznik Kandydat lekceważący ludzi

„Fakty” TVN (cytaty):

Data wydania	Cytat	Rama interpretacyjna
02.07.2020	Złodziejom i tym, którzy sprzyjali złodziejom, mówimy nie! (Andrzej Duda).	Kandydat sprzyjający złodziejom
02.07.2020	Dosyć dziadowskiego myślenia, dosyć dziadostwa, kłamstwa (Andrzej Duda).	Kandydat nieudacznik Kandydat niewiarygodny
03.07.2020	W***** z tym Trzaskowskim. (...) Nie Trzaskowski, nie złodziej p***** (Fragment wideo z archiwum prywatnego).	Kandydat sprzyjający złodziejom
03.07.2020	Niech dzisiaj pan Trzaskowski i jego ludzie nie pokrzykują, że ja się boję brać udział w debacie. Ja się nie boję, może on się boi i dlatego się TVN zasłania.	Kandydat kłótlivy Kandydat strachliwy
08.07.2020	Stwierdzenie „uniku” jako odpowiedź na pytanie (autor materiału).	Kandydat strachliwy
09.07.2020	Trzaskowski to jest idiota, on nawet miastem nie potrafi rządzić (obywatel).	Kandydat nieudacznik

10.07.2020	Kto ma choćby kawałek polskiej duszy, polskiego serca i polskiego umysłu może coś takiego powiedzieć. Pan Trzaskowski najwyraźniej chyba tego nie ma (J. Kaczyński).	Kandydat antypolski
10.07.2020	Na złość im zrobię i będę z nimi współpracował (Rafał Trzaskowski o PiS).	Kandydat kłótlivy
10.07.2020	„... finansowanie prześladowców księdza Blachnickiego i kłamstwa smoleńskiego, wspieranie interesów rosyjskich i niemieckich, propaganda LGBT i pedofilii” (Antoni Macierewicz - nie wprost, raczej o PO).	Kandydat antypolski
10.07.2020	Są gotowi traktować Polskę jako taki można powiedzieć, dodatek do Niemiec (J. Kaczyński).	Kandydat antypolski

„Wydarzenia” Polsatu (cytaty):

Data wydania	Cytat	Rama interpretacyjna
30.06.2020	Nie chcemy kandydata, który mówi - veto dla veta, nie bo nie. Nie wiercie mu, że będzie jakakolwiek współpraca (Mateusz Morawiecki).	Kandydat niewiarygodny
30.06.2020	Kampania może poczekać kilkadziesiąt godzin, natomiast Rafała Trzaskowskiego od wielu godzin w Warszawie nie ma (Adam Bielan).	Kandydat nieudacznik
01.07.2020	Rafał Trzaskowski spuścił swoje sztabowe, medialne bulterierzy ze smyczy dzisiaj (Radosław Fogiel).	Kandydat kłótlivy
01.07.2020	Zagraniczne media będą chroniły Pana Trzaskowskiego w czym interesie, przepraszam? (Andrzej Duda).	Kandydat antypolski
03.07.2020	Wezwanie do debaty i oskarżenie rywala o tchórzostwo to dziś najważniejszy przekaz Rafała Trzaskowskiego (narrator/dziennikarz).	Kandydat kłótlivy
04.07.2020	Nieudacznictwo, lenistwo pana Trzaskowskiego, wiecie co on zrobił na początku pandemii: poszedł na zwolnienie (Premier Morawiecki)	Kandydat nieudacznik
04.07.2020	Sztab Andrzeja Dudy podważa, deklarację Rafała Trzaskowskiego (dotyczącą sprzeciwu na adopcję dzieci przez pary jednopłciowe) (autorka materiału).	Kandydat niewiarygodny
05.07.2020	My musimy być bardzo zmobilizowani przeciwko tym farbowanym lisom na czele z Panem Trzaskowskim (Mateusz Morawiecki).	Kandydat niewiarygodny

05.07.2020	Panie Rafale, niech Pan odbędzie tą debatę najpierw sam ze sobą, trzeba uzgodnić poglądy ze sobą, bo rano ma Pan inne niż wieczorem (Mateusz Morawiecki).	Kandydat niewiarygodny
05.07.2020	Rafał Trzaskowski jest politykiem niewiarygodnym jest politykiem, który nie dotrzymuje swoich obietnic (Radosław Fogiel).	Kandydat niewiarygodny
06.07.2020	Pan prezydent rozumie język zwykłych ludzi, a Pan Trzaskowski nie będzie rozumiał języka Kowalewa Pomorskiego, nie będzie rozumiał języka Grudziądza, Chełmna, Chełmży, Inowrocławia, Włocławka i wszystkich innych miast. Chyba, że powiecie do niego po francusku (inny polityk o Trzaskowskim).	Kandydat liberalnych elit
07.07.2020	Trzaskogedon (Morawiecki).	Kandydat nieudacznik
09.07.2020	Wilka w owczej skórze wybierać to wielkie ryzyko (Mateusz Morawiecki, nie bezpośrednio).	Kandydat niewiarygodny
09.07.2020	Apelujemy do Rafała Trzaskowskiego aby wziął się do pracy (Adam Bielan; sztab PiS).	Kandydat nieudacznik
10.07.2020	Rafał Trzaskowski jest jak skorpion (Członek sztabu wyborczego Andrzeja Dudy).	Kandydat niewiarygodny
10.07.2020	Wybór Rafała Trzaskowskiego będzie oznaczał paraliż władzy wykonawczej (członek sztabu wyborczego Andrzeja Dudy).	Kandydat nieudacznik

Negatywne prezentacje wizualne, jakie zostały odnotowane względem kandydata Rafała Trzaskowskiego:

„Wiadomości” TVP (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
29.06.2020	Ciągłe wstawki z zalanej Warszawy w trakcie mówienia o zarządzaniu stolicą.	Kandydat nieporadny
03.07.2020	Na okładce gazety „Rafał Trzaskowski służbową limuzyną na zakupy”.	Kandydat elit
03.07.2020	Fragment spotkania z wyborcami, pokazane jak zachęca do otwartej rozmowy, a potem odchodzi.	Kandydat arogancki
03.07.2020	Sztab Rafała Trzaskowskiego zagłuszający dziennikarzy, otaczający Pana Trzaskowskiego nie pozwalający zbliżyć się.	Kandydat arogancki Kandydat niesamodzielnny

03.07.2020	Ujęcia przeklinających, szarpiących się zwolenników Pana Trzaskowskiego.	Kandydat dzielący Polaków
03.07.2020	Pokazywany na tle małej ilości wyborców.	Kandydat bez wsparcia wyborców
03.07.2020	Pokazywany w niekorzystnych ujęciach- spocone czoło, od góry.	Kandydat nieporadny
04.07.2020	Negatywne ujęcia w czasie wieców: krzyczenia przez megafon.	Kandydat arogancki
04.07.2020	Podnoszenia parasola za sprawą doradców.	Kandydat niesamodzielny
04.07.2020	Ujęcia raczej w mniejszej grupie.	Kandydat bez wsparcia wyborców
04.07.2020	Zbliżenia na Trzaskowskiego w czasie większych wieców.	Kandydat bez wsparcia wyborców
04.07.2020	Trzaskowski w czasie parad równości, mocno pomalowanych mężczyzn i dziwnych sytuacji z parad.	Kandydat ideologiczny
04.07.2020	Nagrania słabej jakości.	Kandydat nieporadny
08.07.2020	Ogólnie, materiały z twarzą Rafała Trzaskowskiego są ciemniejsze i mniej wyraźne od tych, prezentujących Andrzeja Dudę.	Kandydat nieporadny
08.07.2020	Materiały bardzo często dotyczą archiwum z kiedy Rafał Trzaskowski był ministrem w rządach Donalda Tuska.	Kandydat elit
09.07.2020	Tweet o treści „To nam szykują? Trzaskowski ukrył swoje tęczowe poglądy (...)”.	Kandydat ideologiczny
09.07.2020	Okładka „Gazety Polskiej” z nagłówkiem „Brazylijskie luksusy kandydata Platformy” i zdjęciem Rafała Trzaskowskiego.	Kandydat elit
10.07.2020	R. Trzaskowski na wiecu jest za bardzo rozbawiony swoimi żartami o j. Kaczyńskim, traci powagę, pokazany jest jako błazen.	Kandydat arogancki

„Fakty” TVN (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
03.07.2020	Zniszczony plakat Rafała Trzaskowskiego.	Kandydat bez wsparcia wyborców

„Wydarzenia” Polsatu (opisy prezentacji wizualnej):

Data wydania	Opis prezentacji wizualnej	Rama interpretacyjna
03.07.2020	Kobieta całująca Rafała Trzaskowskiego w dłoń w podziękowaniu, a on się z tego cieszy.	Kandydat arogancki
09.07.2020	Materiał przygotowany przez sztab PiS, na którym widać wycięte fragmenty wypowiedzi i wizerunku Rafała Trzaskowskiego, które mają na celu ośmieszenie jego osoby i pokazanie jak odnosi się na temat kontrowersyjnych kwestii.	Kandydat niepoważny

PODSUMOWANIE

W badanym okresie (tj. 29.06 – 11.07.2020 r.) kandydaci na urząd Prezydenta RP byli prezentowani w trzech głównych wydaniach telewizyjnych serwisów informacyjnych wybranych do analizy („Wydarzenia”, „Wiadomości”, „Fakty”) z różną częstotliwością i natężeniem. Należy jednak zauważyć, że **różnice w ekspozycji pomiędzy Andrzejem Dudą a Rafałem Trzaskowskim w każdym z serwisów nie były wysokie.**

Trzy analizowane serwisy informacyjne poświęciły znaczną ilość czasu na ekspozycję kandydatów – łącznie były to 4 godziny, 46 minut i 15 sekund. Różnica czasu ekspozycji kandydatów w „Wiadomościach” wynosiła jedynie 1 minutę i 22 sekundy. Różnica w czasie prezentacji Andrzeja Dudy i Rafała Trzaskowskiego w „Faktach” również była niewielka i wynosiła około 1 minutę 17 sekund. „Wydarzenia” w ciągu dwóch tygodni poprzedzających głosowanie w II turze wyborów prezydenckich poświęciły o 2,5 minuty mniej czasu na prezentację wizerunku obecnego Prezydenta RP niż Rafała Trzaskowskiego.

Analiza dziennej ekspozycji kandydatów, ilustrująca wzrosty i spadki czasu antenowego poświęconego Andrzejowi Dudzie i Rafałowi Trzaskowskiemu na przestrzeni dwóch tygodni II tury kampanii wyborczej, nie pozwala na odnotowanie stałej tendencji. **Kluczowymi momentami były pierwsze i ostatnie dni kampanii w II turze wyborów, kiedy to poziomy ekspozycji obu kandydatów były najwyższe.**

Zestawienie oficjalnych, procentowych wyników wyborów z procentem czasu poświęconego na ekspozycję kandydata (zaprezentowane w raporcie w ramach ciekawostki) wykazało, że **spośród trzech analizowanych telewizyjnych serwisów informacyjnych tylko w przypadku „Faktów” TVN czas ekspozycji „przypominał” oficjalny wynik wyborów** (procentowy rozkład głosów na poszczególnych kandydatów). „Fakty” poświęciły bowiem więcej czasu na ekspozycję Andrzeja Dudy niż Rafała Trzaskowskiego, choć różnica procentowa w czasie ekspozycji pomiędzy tymi kandydatami (podobnie jak w przypadku oficjalnego wyniku głosowania w drugiej turze) oscylowała wokół 1 punktu procentowego.

Podsumowując, telewizyjne serwisy informacyjne poświęciły więcej czasu Rafałowi Trzaskowskiemu niż Andrzejowi Dudzie, jednak różnica w tym zakresie była niewielka (11,12 proc. do 10,92 proc. czasu ekspozycji kandydata w stosunku do łącznego czasu trwania wszystkich analizowanych wydań). Ekspozycja kandydatów w serwisach informacyjnych oscylowała bowiem wokół podobnego poziomu: przedstawienie zarówno Rafała Trzaskowskiego, jak i Andrzeja Dudy wahało się w okolicach 50 proc. Serwisy informacyjne w niemalże równy sposób podzieliły więc czas ekspozycji pomiędzy dwóch kandydatów ubiegających się o urząd Prezydenta RP w II turze wyborów.

Kwestią, która różniła pomiędzy sobą poszczególne serwisy informacyjne, był sposób w jaki przedstawieni zostali kandydaci – zarówno pod względem słownym, jak i wizualnym.

Porównanie wskazanych ram interpretacyjnych pozwala stwierdzić, że „Wiadomości” częściej niż pozostałe serwisy informacyjne przedstawiały w negatywnym świetle Rafała Trzaskowskiego, odpowiadając aż za 83 proc. negatywnej jego ekspozycji werbalnej oraz 86 procent negatywnej ekspozycji wizualnej. Należy zauważyć, że wiele materiałów koncentrowało się na cechach osobowych kandydata Koalicji Obywatelskiej, odwołując się tylko częściowo przy tym do jego działalności politycznej.

Odwrotna sytuacja zauważalna była w przedstawieniu Andrzeja Dudy – „Wiadomości” odpowiadały za 81 procent jego pozytywnej ekspozycji werbalnej oraz 74 proc. pozytywnej ekspozycji wizualnej. Przekaz flagowego programu informacyjnego TVP 1 koncentrował się na pozytywnych aspektach działalności urzędującego prezydenta, wskazując szczególnie na wysokie poparcie społeczne i wrażliwość społeczną.

Najbardziej neutralny sposób przedstawienia kandydatów odnotowano w serwisie informacyjnym Polsatu, w „Wydarzeniach”. W materiałach często pojawiały się naprzemiennie wypowiedzi pozytywne i negatywne w stosunku do obydwu kandydatów. Ponadto każdy z nich został przedstawiony w kontekście swoich działań politycznych, a nie cech osobistych czy życia prywatnego.

„Wydarzenia” odpowiadały za 12 proc. pozytywnej ekspozycji werbalnej i 19 proc. pozytywnej ekspozycji wizualnej Andrzeja Dudy, a także za 12 proc. pozytywnej ekspozycji werbalnej i 24 proc. pozytywnej ekspozycji wizualnej Rafała Trzaskowskiego. W przekazie negatywnym wobec dwóch kandydatów odnotowano podobną tendencję. „Wydarzenia” odpowiadały za 23 proc. negatywnej ekspozycji werbalnej i 21 proc. negatywnej ekspozycji wizualnej Andrzeja Dudy, a także za 10 proc. negatywnej ekspozycji werbalnej i 9 proc. negatywnej ekspozycji wizualnej Rafała Trzaskowskiego.

W „Faktach” zauważalna była przewaga negatywnego przedstawienia Andrzeja Dudy – zarówno pod względem słownym, jak i wizualnym. Flagowy program informacyjny TVN odpowiadał za 77 proc. negatywnej ekspozycji werbalnej i 72 proc. negatywnej ekspozycji wizualnej Andrzeja Dudy. Odnotowane ramy interpretacyjne, takie jak „partyjny i podległy prezydent” czy „dzielący Polaków ideolog” występowały najczęściej w materiałach serwisu informacyjnego TVN.

Odwrotna sytuacja zauważalna była w przedstawieniu Rafała Trzaskowskiego – „Fakty”, odpowiadały za 88 proc. jego pozytywnej ekspozycji werbalnej oraz 64 proc. pozytywnej ekspozycji wizualnej. Przekaz „Faktów” wobec kandydata Koalicji Obywatelskiej koncentrował się na wysokim poparciu społecznym, entuzjazmie i pozytywnym charakterze, a także niezależności od partii i stawaniu w obronie samorządności w Polsce.

Monitoringu dokonali Wolontariusze i Wolontariuszki Instytutu Dyskursu i Dialogu:

Katarzyna Bień, Bartosz Ciężobka, Hubert Głuch, Milena Godzieba, Filip Gołębiewski Anna Jakubek, Nicole Kowalewska, Anita Kwiatkowska, Adrianna Lasinkiewicz, Damian Myzia, Tomasz Pasikowski, Kamila Przyczynek, Piotr Rączkowiak, Sara Smyczek, Adriana Szaposznikow, Marlena Szyber, Karolina Wszółek, Damian Załuski

Autorzy raportu:

Mateusz Bartoszewicz: m.bartoszewicz92@gmail.com

Wiktor Nowak: wiktor.nowak94@gmail.com

Dagmara Sidyk: dagmara.sidyk@gmail.com

Marlena Szyber: marlenaszyber@wp.pl

Osoba kontaktowa: Filip Gołębiewski tel. 509 143 332

Oprawa graficzna:

Wiktor Nowak, Sara Smyczek

Patronat honorowy:

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH